

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 13.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő: Kiadó:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 írt).
Egyes szám Budapeston 8, vidéken 10 fillér.

A civilprimás.

Budapest, augusztus 25.

(6.) Mintha csak világi hercegprimása volna a magyar katolikus világnak, gróf Zichy Nándor minden jelesebb ünnep alkalmából egy-egy pásztorlevelet intéz híveihez. Ezúttal egy kissé megkésett; nem volt talán kellőképpen disponálva a főhercegi rangban levő civilprimás; így a pásztorlevél ünnep-utánra maradt.

Az ünnepek után: ez a címe a legújabb megnyilatkozásnak, amely azt a jelszót veszi textusnak, hogy „a katolikus ne csináljon politikát, a pap ne avatkozzék politikába”. Szép textus, jó textus, de egy kicsit ki kell korrigálnunk. Azt Magyarország legmegátalodottabb liberalisa se mondta soha, hogy a katolikus ne csináljon politikát. Nem kívánta ezt senki; nevetséges is volna. Legkevésbé kívánja a szabadelvűség, amely nem tesz különbséget a felekezetek közt. Széll Kálmán is katolikus és mégis csinál politikát, még pedig annyira, hogy Zichy Nándoréknak egy csöpp öröme sincs benne. Ennek a katolikus embernek a politikája tiszta, liberális magyar politika, amelynek elismeréssel tapsol a magyar szabadelvűség. Hogy katolikus csinálja-e a politikát, vagy más felekezetű, azt nem nézi a liberalizmus. Csak azt nézi, milyen a politikája. A politika pedig ne legyen katolikus, de ne legyen protestáns se, egyéb felekezetű se. Igenis, nem tűr meg a magyar liberalizmus katolikus politikát, sem más akármiféle felekezeti politikát. Kárhozatosnak vallja azt a politikát, amely felekezet szerint tesz különbséget polgár és polgár között. Kárhozatosnak valljuk igenis a Zichy Nándor-féle politikát, amely felekezeti, reakcionárius, nemzetietlen. A liberalizmus egy vallásnak sem ellensége, a katolikusnak sem. A Zichy-féle reakció

minden vallásnak ellensége, még a katolikusnak is.

Hogy miképpen lehet ellensége a katolikus vallásnak a politika, amely a katolikus hit védelmét vallja céljának, arra megfelel maga a Zichy-féle pásztorlevél, mondván:

— Hogy a mi hitünket, egyházunk érdekelt ne rendeljük alá a politikának, azt megkívánja a hit elevensége. Mikor arról van szó, hogy az egyházért és hitért küzdjünk, el kell minden politikai érdeknek némulnia.

Bölcs beszéd ez, annyira, hogy aláírhatná a vallásnak minden igaz szolgálója, de aláírhatná bármelyik vallásos szabadelvű ember is. Igenis azt kívánja a hit elevensége, hogy a hitet és az egyház érdekelt ne rendeljék alá a politikának. De semmiféle politikának. Néppárti politikának se. Ne használják cégernek a vallást, kortestanyának a templomot. A pap legyen pap, ne kortesvezér. Végezze a dolgát az oltárnál; erősítse híveit a hitben, a szeretetben, az igazi vallásos érzésben; ne prédikáljon nekik néppárti maszlagot, felekezeti gyűlölködést; Krisztus tanítását hirdesse, ne a Zichy Nándorét. Ezt kívánja a hit elevensége.

És mikor arról van szó, hogy „az egyházért és hitért küzdjünk”, — hát akkor ez ne csak szó legyen. Az egyházért és a hitért való küzdelem jelszavával ne tessék szédeltgetni. A hitet és az egyházat senki sem bántja Magyarországon; nincs rá szüksége, hogy nagyszáju korteskaplának és egyéb fekete stréberek küzdjenek érte. A vallással szemben igenis el kell némulnia minden politikai érdeknek. Tilos dolog tehát, hogy a politikai érdek ordítja az egyház védelmének hamis jelszavait; hogy kereszties háborúval akarják meghódítani az országot az ultramontán reakciónak.

Ki üldözi Magyarországon a katolikus egyházat? Maga gróf Zichy Nándor írja most

is pásztorlevelében, hogy a katolikus egyház helyet foglal a főrendiházban is, még pedig valamennyi egyházfejedelmének személyében. Ezzel maga ismeri be, hogy sehol, semmiféle felekezetnek olyan közjogi helyzete nincsen, mint nálunk a katolikus felekezetnek. Hiszen még az is lehetséges nálunk, hogy országos fontosságú politikai kérdéseket a katolikus püspökök szavazatai döntenek el. A katolikus egyház sehol a világon nem olyan hatalmas, nem olyan gazdag, mint nálunk. Hogy ezt a leghatalmasabb, leggazdagabb, legnépesebb felekezetet üldözik, az nem igaz beszéd, hanem rémlátás, vagy bűnös handabanda, amely veszedelmes politikai célokat szolgál.

Gróf Zichy Nándor legújabb pásztorlevele zagyva kitérése ennek a képtelen rémlátásnak. Megint csak arról beszél, hogy rendszeres, szervezett akcióit folytatnak az egyház ellen az egyház ellenségei. Kik ezek az ellenségek? Talán azok, akik meghiusították, hogy közönséges néppárti demonstrációvá sülyedjen a magyar kereszténység kilencszázados emléktünete? Ugy hisszük ugyanis, hogy ez az aktuális fájdalom szülte a legújabb pásztorlevelet. De hát akkor tessék porbe fogni nemcsak a kormányt, amely megjelent az esztergomi ünnepen, hanem Magyarország hercegprimását is, aki ezt a főemelő, szép ünnepet rendezte, és Magyarország egész katolikus közvéleményét, amely megvetéssel fordult el a néppárti merénylőtől és áhitatos lelkesedéssel csatlakozott az ő legitim egyházi vezéréhez, a hercegprimáshoz.

Nem, az egyházat nem üldözik, védekezni nem szükséges. Nem is véd a néppárt, hanem támad. Támadja a szabadelvűség egyházpolitikai vívmányait, amelyek egyúttal a nemzeti politika vívmányai is; támadja a felvilágosodottság műveit, amelyek egyúttal a magyar állam megerősödésének művei is. Támadja a nemzet egységét, mert felekeze-

T Á R C A.

Elzász.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Ábrányt Emil.*

Igaz-e, hogy Strassburg még mindig gyászol, mint az a köböl faragott szomorú asszony ott a párisi Concorde-téren?

Igaz-e, hogy a revanche gondolata Elzászban a legerősebb? Igaz-e, hogy az elzásziak alig várják azt a pillanatot, amikor Strassburg, Colmar, Mühlhausen házáin megint a francia trikolor log lengeni és a strassburgi Münster óraszerkezete fölött álló érc-kakas megint azt kukorékolja lelkes gyönyörűséggel: Vive la France?

Ezt akartam megtudni eleven tapasztalásból; és főleg ezért állottam meg Strassburgban. A szép, hatalmas Dóm is vonzott, de még jobban érdekelt a lakosság hangulata. Harminc esztendő alatt milyen átalakulás ment végbe ennek a népnek a lelkében? Ragaszkodnak-e még az idegenhez, aki tüzzel-vassal hódította meg őket; és szeretik-e már a vér-rokont, a testvért, aki tüzzel-vassal foglalta őket vissza, vér és pusztulás közt ölelte őket testvéri kóbelére?

Strassburgot nem ismertem, míg francia uralom alatt állott. De aki most Strassburgban megfordul az Elzászban körülnéz: azt a benyomást kapja, hogy Strassburg német város és Elzász virágzó német tartomány, akár csak a szomszédos badeni nagyhercegség.

Ebből a megfigyelésből első sorban arra kell következtetnünk, hogy Elzász sohasem olvadt bele igazán Franciaországba; hogy az elzászi

népben a német faj karakter-vonásai mind változatlanul fennmaradtak; hogy a franciák csak külsőleg, adminisztratív uralkodtak rajtuk, de benső, erős kapesok nem fűzték őket össze; hogy Elzász kétszáz esztendő alatt megtanult ugyan franciául (már mint a kereskedő osztály és az intelligencia), megszokta ugyan a francia uralmat, sőt a glóriát, a dicsőséges háborúk, a híres események idején talán büszke is volt rá, de a két faj nem vegyült össze, a francia önérzet nem nyomta el a német öntudatot, a gall szellem nem diadalmaszkodott a német szellem fölött és az elzászi voltaképpen akkor is német maradt, amikor azt hitte, hogy rajong Franciaországot.

Ha ez a következtetés hamis, akkor nem lehet megérteni, hogy Németországnak alig harminc év alatt miképpen sikerült az, amire Franciaország kétszáz év alatt hiába törekedett? Mert ma Strassburgot német városnak, Elzászt német tartományként látjuk; Strassburgban és Elzász földjén lépten-nyomon arról kell meggyőződnünk, hogy az elzászi nép nemcsak kibékült azzal a gondolattal, hogy a német birodalomhoz tartozik, de testtel-lelékkel a német birodalom alkotórészének érzi magát. Ilyen mély és gyökeres átalakulásról szó sem lehetne, ha Franciaországnak sikerült volna lélekben is meghódítani azokat, akiket fegyverrel legyőzött. Ideje és hatalma volt hozzá. XIV-ik Lajos dicsőséges rabló-hadjárata után kétszáz esztendőig maradt Elzász a franciák birtokában. Lajos ur, az önimádó hülyék legnagyobbja, a koronás versaillesi papagály, (aki pöf-feszkedő orrhagyon mindig azt csacsogta: l'État c'est moi! l'État c'est moi!) már 1670-ben megszállotta Lotharingát és elfoglalt tiz elzászi várost a német birodalomtól Turenne tábornok ur szíves közreműködésével. Igaz, hogy 1674-ben ezt a hős emberfalót megkergették a néme-

tek, akik Strassburg közelében átkeltek a Rajnán és bevonultak Elzászba, ahol a „deutschgesinnte Bürgerschaft” hozsannát kiáltott eléjük; de a bátor Turenne tábornok egy év múlva győzött Mühlhausennél, kikergette a német hadakat Elzászból és kegyetlen bosszút állott az elzásziakon azért, mert mint németek a németekkel szimpatizáltak. Magát Strassburgot, Elzász székhelyét, 1681-ben foglalta el a fényes és méltóságos rabló-konzorcium: Lajos király, Montclar tábornok és Louvois államminiszter. Illkirchben, a francia főhadiszálláson, irták alá a kapitulációt 1681. szeptember 30-án. Három héttel később a nagy önimádó, a fölséges kéjenc (aki, mint kényszerzubbonyos, közönséges bolond üvöltve halt volna meg az örültek házában, ha nem lett volna Isten kegyelméből való király) egész udvarával bevonult Strassburg városába. A falakon kívül ezer meg ezer elzászi paraszt lógatta ki a nyelvét sánc-ásás közepette; mert Vauban a kapituláció után azonnal hozzáfogott a nagyszerű erődítés keresztülviteléhez; bent a városban a tanácsos urak térdén állva esküdtek, hogy örökké hívek maradnak a francia királyhoz, az ősz strassburgi püspök pedig ott állott a kathedrális küszöbén és volt arcbőre hozzá, hogy a versaillesi papagályt a következő szavakkal üdvözlje: „Uram, most már elbocsáthatod a te szolgádat, mert látták szemeim az *Idézet!*” Aki érzi, hogy Jézus Krisztus és egy vérosébe oltott papagály közt mi a különbség: elborzad azon, hogy pap, Krisztus szolgálja, vetemedhetett ilyen aljas hazugságra!

Kétszáz évig dominálta Elzászt Franciaország. Tagadhatatlan, hogy nagy áldozatokat hozott érte, hogy virágzó ipart teremtett ebben a kis tartományban. Tagadhatatlan az is, hogy igyekezett belé oltani a francia szellemet, a fran-

tekre akarja tagolni a magyarságot. Támadja a magyarság hegemoniáját, mert a nemzetiségekkel kacérokodik és keblére öleli a pánszláv hazaárulókkal együtt *Luogert* is. Mindenki vel szembe, nem az egyház ellenségei ellen, hanem a szabadelvűség ellen, a szabadság ellen és nem az egyházért, hanem a reakcióért. Az egyház csak cógér, a vallás védelme bűnös ürügy, erkölcstelen hazugság, éppen olyan hazugság, mint az egyház üldözése, éppen olyan hazugság, mint az, hogy a liberalizmus hitetlenség. Liberális ember lehet hívő is, hitetlen is, de ellensége nem lehet a más hitének. Ellenben az a hitvallás, amelyet gróf Zichy Nándor hirdét: szemforgató istentelenség. Ez közös hite minden magyar liberális embernek. És ezt a hitet nem fogja megdönteni a civilprimásnak semmiféle pásztorlevele.

BELFÖLD.

A kereskedelmi miniszter Bécsben. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, mint nekünk táviratozzák, tegnap este Bécsbe érkezett, hogy tárcáját érdeklő ügyekben első sorban a külügyminisztériumban tanácskozást folytasson.

A függetlenségi párt akciója. A függetlenségi párt kebelében mozgalom indult meg, hogy a közelgő országgyűlési szak megnyitására a párt megállapítsa azt az álláspontot, melyet a legújabb politikai eseményekkel szemben elfoglal. A párt elnöke, *Fossuth* Ferenc külföldön utazgat s a tagok nagyobbrésze is még a vidéken tartózkodik s csak szeptember közepe táján érkeznek a fővárosba, miért is formális értekezletet tartani nem lehet. A párt az akciót felvette a vidéken és a jövő hónapban néhány megyében gyűléseket fog tartani, hogy a polgárokat megnyerjék a függetlenségi eszméknek. A vidéken tartózkodó bizalmi férfiak arról értesítették a párt vezetőségét, hogy a közelgő választások alkalmával a pártnak egyes helyeken erősen kell tartani magát a néppárti mozgalmakkal szemben, mert a néppárt máris oly agitációt indított meg az országban, aminőt egy párt sem. A parlament megnyitása után számos interpellációt fogunk hallani a függetlenségi párt sorokból.

KÜLFÖLD.

A Vatikán tiltakozása. III. Viktor Emánuel trónralépése alkalmából a szentszék újra tiltakozó jegyzéket szándékozik kibocsátani az olasz világi hatalom bitorlása ellen. A jegyzéken most dolgoznak a Vatikánban s meg fogják küldeni az

cia izlést; hogy a francia nyelvet minden vonalon alkalmazta és mindent elkövetett, hogy Elzászt franciává tegye, hogy az elzásziakat teljesen elidegenítse német testvéreiktől.

Es mégis: hogy állanak a francia akciók ma Elzászban?

A francia-német háború befejeztével, a viszályszacatolás és az opció után a Franciaországból odatelepített vagy odaköltözött családok, tehát az igazi franciák, tömegesen vándoroltak Elzász-Lotharinga földjéről. Ezeknek a helyét a német birodalom siettet betölteni hasznos, értékes és nemzeti elemekkel. Ilyenformán a legfanatikusabb, legbékétlenebb kategóriáktól Németország könnyű szerrel megszabadult és cserébe olyanokat nyert, akik a német államiságnak, a német kulturának, a német nemzetiségnek elszánt hívei. Vannak ugyan még Elzászban franciák, akik különböző okoknál fogva nem mehettek el onnan. Ezek közt sokan vannak, akik a francia uralmat visszavágyóknak s akiknek fájdalmas és kellemetlen, hogy a könnyen folyó, dallamos francia nyelv helyett most a nehézkes német szó uralkodik mindenfelé. Ha ezek közül valaki politikailag szerepel: megtörténik, hogy nyilvános nyilatkozataiban francia szimpátiákat emleget. De mindez platonikus, nem veszedelmes tüntetés. Ezek az emberek nagyjából iparosok és kereskedők. Üzleti összeköttetés, vagyoni érdek óvatosságot parancsol nekik. És ők annyira óvatosak, hogy *harminc esztendő óta még csak egy kis összeesküvést*, egy kis megmondatalanságot sem követtek el. Összes akciójuk abból áll, hogy *Kleber* tábornok szobrára időnkint egy-egy koszort akasztanak.

Ez a maroknyi kaputos ember ábrándozik még (óvatosan és titkon) a revanche-eszméről. S ez a generáció is nem sokára lassacskán kipusztul, mert nagyjából már túl van a hatvan év határán.

Ezzel szemben az 1871 óta született új nemzedék (a legidősebbje ma 29 éves) teljesen mentes

összes nunciussoknak. A pápa ebben az új király trónfogalása alkalmából újból hangsúlyozni fogja Róma fölött való szuverén hatalmát, mint amelyet az olasz királyság bitorol. A pápa fenntartja az egyháznak Rómára és az egész volt pápai területre való jogait. Ugyanígy tiltakozott annak idején IX. Pius pápa s maga XIII. Leó is 1895-ben a Róma felszabadításának huszonötödik évfordulója alkalmából rendezett ünnepek ellen. Ezek a tiltakozások már nem tesznek hatást sem az olasz politikai világra, sem az európai diplomáciára, de igen kellemetlen hatást teit és nagy izgatottságot keltett a pápának a bibornok-vikáriushoz intézett multkori levele, melyben az eretnokség, vagyis a protestantizmus terjedése ellen szólalt föl keserű hangon. *Bovio*, mint jelenlik, interpellációt is fog e miatt intézni a kormányhoz.

A kínai háború.

Budapest, augusztus 25.

A mai nap folyamán Kínából nem érkezett nevezetesebb hír. Távirataink említették volt, hogy a szövetségesek Pekingben ideiglenes katonai kormányzatot állítottak föl, amelyben eddigelő Anglia, Franciaország, Oroszország, Japán és az Egyesült-Államok vannak képviselve. Németországnak nem lévén még csapatot Pekingben, katonai képviselőt csak akkor jelölhet a kormányzó-bizottságba, mikor Tiencinből elindított zászlóalja odaérkezik.

(A pekingi helyzet.)

London, augusztus 25.

A *Times*nak jelentik Pekingből 18-ikéről: *Peking most már teljesen a szövetségesek ellenőrzése alatt áll.* A császárváros legfontosabb részei fölött orosz és francia lobogó leug. Ugy tartják, hogy ott van *elvása a császári kincs.* Az ugynevezett *tilalmas városrészt* nemzetközi megállapodás következtében respektálni fogják, jöhetnek a Kínának szánt fenyítés hatástanal lesz, ha azt a városrészt is meg nem szállják. A japánok hír szerint lefoglalták a kincset, amely állítólag *félmillió taetre rug* ezüstben.

Az *övegy császárné, Tuan* herceg, valamint az összes főméltóságok a Sanzi tartományban levő *Tai-Jüenfuba* menekültek, ahonnan *Szingan-fuba* mennek. A *Pekingi Újság* 13-án megszünt.

A távirat így végződik: *Kormány nincs.* A *Daily Express*nek jelentik Sanghaiból tegnapire kelettel: Mivel a szövetségesek a kínai kormánynak valaminő felelős képviselőjét nem találták Pekingben: *ideiglenes kormányt* alakítottak, amely a város kormányzatát mindaddig intézni fogja, amíg új kormány nem lesz.

London, augusztus 25.

A *Times* azt írja, hogy ha az ugynevezett *tilalmas város* megszállásáról egyelőre azért mondtak le, mert a diplomácia elhatározta, hogy minden lehető módon kerülje a surlódásokat és úgy rendezi a dol-

francia hagyományoktól. Ez a generáció tiszta német szellemben nőtt föl, német ideálokért hevül, német birodalmi polgárnak érzi magát. Csak egyet mondok: a strassburgi univerzitás ma szakasztott olyan, mint a bonni, a lipcei vagy a heidelbergi egyetem.

A közhivatalokból a régi, francia érzésű tisztviselők teljesen kiszorultak. Posta és telegráf mindenütt német hivatalnokokkal van tele. Az adminisztráció minden ága német kezekben. A városi tanácsok nagy, túlnyomó majoritása német. A birodalomgyűlésbe küldött képviselők többsége szintén. Kereskedők és iparosok hálásan érzik a német kormány becsületességét, szolidaritását és szívből óhajtik, hogy ezek a békés, szilárd állapotok megmaradjanak. A földművelő osztály éppenséggel meg van elégedve a mostani viszonyokkal. Az elzászi paraszt sohasem volt francia. Akárhogy terjedt a francia nyelv a felsőbb körökben és a bürokráciában: ebben az alsó rétegben nem tudott gyökeret verni. A Pfalz, a német Rajna-vidék tradícióival annyira szaturálva volt Elzász parasztnepe, hogy a francia szellemet egyszerűen nem vette be. Németül beszéltek, németül gondolkodtak, németül érztek és franciának csak mondta magát. Itt nem Manon *Lescout*, nem *Des Grieux*, hanem *Hermann* és *Dorothea* volt az állandó ideál: egészséges, robustus, őszinte, patriarkális, a német klasszikus idyll megtestesülése. Az elzászi paraszt leg hamarabb hozzátörődött az új állapotokhoz, leg hamarabb kibékült azzal a gondolattal, hogy jövőre nem a francia, hanem a német parancsol neki. A föld, a jó, öreg föld az övé, ekéje éppen úgy hasítja benne a barázdát, mint eddig, téhene éppen annyit tejet ad, boryna éppen úgy elkél a vásáron és a kedves, zöld Vögécek éppen úgy őrt állanak a határon, mint eddig. Mi változott hát? Hogy most nem a francia, hanem a német az ur Elzászban? Hogy az elzászi parasztfiut most nem a vörös nadrágos

gokat, hogy egyik hatalomnak se jusson látszólagos előnye a többi fölött: akkor ezt a határozatot nem lehet kifogásolni, mert a császári palota ugyis üres. Remélhetőleg nincs ok annak a föltevésére, hogy Oroszországban ebben a dologban különvált a többi hatalmaktól; de bármint legyen is, meg kell érteni, hogy csak újabb zavarnak a magvait hintonék el, ha a kínaiakat abban a hiedelemben hagyjuk, hogy a hatalmak nem merték megsérteni a tilalmas város szent helyiségeit.

London, augusztus 25.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből e hó 17-ikéről: A japán csapatok a *szent város* kapuinál állanak. A csapatok várják a kormány rendelkezéseit, hogy vajjon *megszállva tartás-e a szent várost vagy elpusztítás?*

Hire jár, hogy *Thuan* herceget Pekingben látták. Erősen keresik.

Tungcsu közelében kínai lovasság mutatkozott.

Egy század indiai és amerikai lovasság elindult a *császárné üldözésére*, aki mint hiszik, udvarát az előbbi fővárosba, Szingaufuba helyezte át.

Páris, augusztus 25.

Froy tábornok jelenti e hó 25-éről Pekingből: A szövetségesek csapatai, melyek közt az első Indokínából küldött francia kontingens is van, a boxereket fokozatosan összes eddigi állásaiukból elűzték. A nemzetközi csapatokat a császári palota körül szállásolták el, melyet még a kínai rendes hadsereg néhány katonája tart megszállva. A parancsnokló tábornokok elhatározták, hogy a *nemzetközi hadsereget átvonlatják a palotán és azután bezárják a kapukat.*

(Köszá hírek.)

London, augusztus 25.

Cinan felel jelenti, hogy a szövetségesek egy kirendeltsége *elfogta Tuan herceget.*

Együttel híre jár, hogy a *régens császárné*, aki Pekingből el akart menekülni s egy napig utban is volt, *elhatározta, hogy visszatér a fővárosba.* Erre az elhatározásra az birta rá, hogy *Tung-fu-sziang* tábornok csapatai, amelyek kísérték, nagyon fegyelmetlenül viselkedtek magukat. Függyujtottak minden falat, amelyen áthaladtak.

Hivatalos kínai forrásból jelentik, hogy a *japán csapatok utóértek és megszállották Kwangszu császárt.* A déli államok lakossága a béke helyreállítását s Kwangszu császár uralmát kívánja.

(Peking elfoglalása.)

London, augusztus 25.

A szövetséges csapatoknak Pekingbe való benyomulásáról csak ma érkezett a Reuter-ügynökségnek egy 14-iki keletü tudósítása, amely így szól:

A főmentő hadoszlop éppen *jékor* jött, mert már majdnem egészen kimerültek. Az egész ostrom alatt

francia katonák, hanem a vállas, erős, szép szál német katonák közé viszik, akik bátrak, kitartók és nagyon tisztességesek? De hiszen ez a változás voltaképpen kitünő! Az elzászi paraszt éppen olyan német, mint a császária; és az elzászi legény, akit elvisznek német katonának: testvérek közé kerül.

Elzász a háború után nyolc-tíz esztendőig megérezte az átmenet válságát, de az elzüllet ipartelepeken újra megfogant a munka és szorgalom gyümölcse, a vállalkozó kedv újra neki pészdült, a városok és a földek újra virágoztak, ambar a francia trikolor nem lobogott többé és a gall kakas helyén a nagy német sas terjesztette ki hatalmas szárnyait. Elzászban most békét, nyugalmat, elégedettséget talál az utazó.

A Strassburgon átfolyó Breusch vízében fehérneműt mostak a leányok, egész szoknyájú hadsereg, vagy nyolevan darab egymás mellett a lankás parton. A víz tele volt kékítővel és szappanhabbal és a leányok öblögetés közben dalogattak.

Közelebb mentem hozzájuk. Figyeltem, mit énekelnek? Talán valami francia sanszont? Talán valami revanche-dalt a Déroulde híres költeményeiből? Talán a jeles Ulrich generálisról dalolnak megható nótát, aki Strassburgot több száz napig védelmezte a germánok ellen?

Hallgattam. A szél lágyan lebegtette a hangokat és elringatta hozzájuk. Nos, mit énekeltek a strassburgi leányok? *Loreleyről* énekeltek, a szőke haju német tündérről, elandalogva, szép kórusban, tiszta német kiejtéssel. Ich weiss nicht, was soll es bedeuten, dass ich so traurig bin!...

Nincs szándékomban, hogy sértegessem a franciákat, a világ legelmezősebb, legudvariassabb népét, de ki kell mondanom: Elzász egészen véve boldog. Aki gyászol, az csak a Strassburg közsögra ott a Concorde-téren.

soha olyan kemény puskatüzrel nem támadtak ránk, mint tegnapi virradó éjjel, amely után a cingli-jámen még egyszer megkísérelte, hogy őberségünket elaltassa, tudunkra adván, hogy a kínai csapatoknak parancsot adott a tüzelés abbahagyására. De a dára ennek a kínaiak egyszerre minden oldalról orvul megármadták az angol, francia, amerikai és orosz követéseget. A dőrej fűlsiketítő volt és egész éjjel tartott. Reggel felé messziről hallottuk az ágyúk dörgését, ami új bátorságot öntött belénk. A kínaiak egészen addig lövöldöztek a követésegekre, míg a fölmentő sereg a város területére nem ért. A kínaiak maguk is elismerik, hogy az ostrom alatt 8000 embert veszítettek. A követéseget két hónapon át tartottuk folytonos lövöldözés között és csak risszel és naponként egy-egy font lóhúsai táplálkoztunk. Mikor a szövetségesek benyomultak a városba, az amerikaiak megtámadták a város egyik kapuját és az összes kínai csapatokat odacsalták. Így azután a Sztaho-kapu védelem nélkül maradt és az angolok ellenállás nélkül és a nélkül, hogy csak egy embert is veszítettek volna, benyomultak a városba.

London, augusztus 25.

Gaselee tábornoknak egy tegnapielőtti Csifuban föladvót távirata jelenti: Az angolok nagyon kevés veszteséget szenvedtek, a japánok igen sokat. Az egyes ezredeknek a harcokban való részvételéről szóló részletek felsorolása után azt mondja a távirat, hogy a szövetségeseknek kevés élelmiszerük van, de intézkedtek, hogy élelmiszereket kapjanak.

New York, augusztus 25.

A washingtoni kormány elrendelte, hogy az amerikai csapatokat egyelőre ne vonják ki Pekingből.

London, augusztus 25.

A Timesnak jelentik Sanghaiból 24-iki kelettel: Kider mérnök azt hiszi, hogy a peking-tiencini vasut helyreállítására kétszáz ezer font sterling lesz szükséges.

(Harc Tiencin mellett.)

London, augusztus 25.

A Reuter-ügynökség jelenti Tiencinből 20-iki kelettel:

Egy japán, angol, amerikai és indiai katonákból alakított 1075 fős sereg Tiencinből délnyugatra hat mérföldnyire egy talu mellett megverte a bozereket. 300 boxer elesett, 64-et elfogtak és a falut felgyújtották. A szövetségesek kórházaiiban sok sebesült boxert ápolnak. A szövetségesek részéről tizenegy ember sebesült meg. A szövetségesek számszáma zsákmányoltak zászlókat, lándzsákat és kardokat.

(Khinai összeesküvés.)

London, augusztus 25.

A Timesnak jelentik Sanghaiból 23-iki kelettel: A hankau angol konzul azt táviratozza, hogy az idevaló kínaiak között összeesküvést fedeztek fel, amelynek az angol telep felgyújtása volt a célja. Az alkirály parancsára több embert letartóztattak.

Brüsszel, augusztus 25.

Egy sanghaji jelentés szerint Hankouban tizenkilenc misszionáriust gyilkoltak meg, köztük három asszonyt.

(Orosz-francia csapatzállítás.)

London, augusztus 25.

A Standard egy kelet nélkül való tiencini táviratot közöl, amelyet 23-án továbbítottak Sanghaiból és amely szerint az utóbbi napokban 1600 fős orosz katonaság érkezett oda hat ágyúval és 500 fős francia katonaság.

(Az osztrák-magyar sebesültek.)

Bécs, augusztus 25.

A Mária Terézia hadihajó a Peking körüljárása alkalmával súlyosan megsebesültek állapotáról tegnapi kelettel a következőket jelenti: Boynenburg tengerészhadapródot egy golyó homlokán találta, sebet operálni kellett. Triscoi matróz egy puska lövés következtében elvesztette a jobb szemét. Barcsis matróznak egy gránát szilánkjára a vállát sebesítette meg. A sebesültek mind túl vannak a veszélyen.

(A Jangce völgyéből.)

Sangha, augusztus 25.

A Reuter-ügynökség jelenti: Az a hír, mely ma itt elterjedt, mintha Kang-Ki-Tung vucsangi al-

királyi a reformpárthoz tartozó harminc khinait elfogott és közülük kettőt lefejeztetett volna, nem felel meg teljesen a tényeknek. Azok az emberek, akik ellen az alkirály eljár, nem a reformpártiak, hanem egy titkos társaságnak tagjai. Az alkirály emez eljárására egyébiránt csak csokély súlyt vetnek. Az itteni idegeneket nyugtalanítja, hogy ide annyi hadihajó érkezik, mert európai bonyodalimaktól tartanak; de biztosították őket arról, hogy a sok hadihajó találkozásuk csak véletlen műve.

HIREK.

A baptista háza.

Kurticsón porrá égett Darnilla Nikoláj baptista háza, mert a keresztények nem akartak segíteni a tüzoltásnál.

Darnilla Nikoláj, köszöntlek a vallási türelmesség mezején. Te ugyan szomorkodva fordítod el jámbor tekinteted, mondván:

— Könnyű Neked, kedves felebarátom az Urban, mert az én házam égett le s nem a tied.

— Igazad van jámbor Darnilla Nikoláj, én e tekintetben kedvezőbb sorsban élek. Ninesen házam s minden égi jelekből következtetve nem is lesz soha. Nem férdözhetik hát lelkeim az az aggodalom, hogy valamikor leghessen s hogy a Te sorsodra jussak. De azért mégis köszöntlek a vallási türelmesség mezején!

— Köszönöm — felelt Darnilla Nikoláj, a baptista s végig nézett háza fűskein. Vigasztalásod már felépítette keresztény hajlékomat, melynek az imént azért kelle porrá válnia, mert én is hiszek az atyában, fiuban és a szentlélek istenben.

— Nem értelek Darnilla, Nikoláj, beszélj világosabban.

Darnilla Nikoláj leült a szénné vált gerendára, maga alá huzta lábait s így szólt:

— Kurticsón lakom immár huszonhárom éve. Munkában szereztem házam fedelét és falait, istenfélelemben tartottam meg. Keresztény ember vagyok, uram.

— Tudom, Darnilla Nikoláj, tudom, Baptista.

— Az. Tegnapi virradóra kigyult a szomszédom háza. Leégett és az én házam is porrá lett tőle. Pedig nem kellett volna porrá válnia, ha keresztény testvéreim nem nézték volna összetett kezekkel. Nem segítettek uram, mondván, hogy Darnilla Nikoláj nem keresztény, hadd pusztuljon el.

— Így történt?

— Így. Az urnak 1900-ik esztendejében, augusztus havában, Kurticsón, Szeged mellett.

— És hiszel-e még a Megváltóban?

— Oh Uram! Szívemmel, lelkemmel esűgőgök az ő kegyelmes areán s szerelmes Jézusomat imádom. Az ő tanításai szentek és igazak, irásának minden betűje beletapadt az én lelkembe. Kegyelmes ő és jó. Gonoszak csak azok, akik az ő szavát egy magyarázzák, hogy összetett kézzel tekintsen az égő házra, ha az Darnilla Nikolájé.

— Ezt sugja a te szíved most, Darnilla?

— Ezt, Uram, mert én keresztény vagyok, tiszta életet élek s ragaszkodom az irás minden betűjéhez.

— S hogy szól az irás, Nikoláj?

— Szeressed felebarátodat, mint tenmagadat!

— Igazad van, Darnilla. Köszöntlek a vallási türelmesség mezején!

G—A.

Budapest, augusztus 25.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-én új előfizetési és nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár visszaérkezett Párisból, ahol a kiállításnak az orvosi tudomány terén produkált vívmányait tanulmányozta. — Dr. Rozgonyi Sándor fogorvos visszaérkezett a fővárosba és gyakorlatát újból megkezdte. — Lánzy Leó országgyűlési képviselő, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke, több heti szabadságáról visszaérkezett Budapestre és ismét átvette a kamara vezetését. — Dr. Goldzieher Vilmos egyetemi tanár, az új János-kórház szemészeti osztályának főorvosa, több heti külföldi utazásáról visszaérkezett a fővárosba.

— XIII. Alfonz betegsége. Madridból telegrafálják, hogy XIII. Alfonz király kis meghülés következtében beteg fekszik a Giralda gőzűsön.

— Hegedűs Sándor Velencében. Megirtuk Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter az új Hegedűs Sándor hajón Velencében volt néhány napig. Mielőtt az új hajó első útjára indult, a szokásos szerződéses megkeresztelték. A miniszter neje volt a hajó keresztanyja, aki szép beszédben kért szerencsét és áldást az új hajóra. A hajó, amelynek berendezése kizárólag hazai iparosok munkáját dícséri, a flume-velencei fogalmat nem éjtel, mint az eddigi két gőzűs, hanem nappal fogja lebonyolítani. Velencében, ahol két napig időzött Hegedűs miniszter, dr. Nagy Ferenc és Csörgő Gyula államtitkárak, gróf Szapáry László flumei kormányzó, Bíró Tamás, Csöke és Szerényi miniszteri tanácsosok, Solymásy Oszkár tengerhajózási főfelügyelő, Egan Ede főmérnök, Vértessy Kálmán osztálytanácsos, dr. báró Wimmersberg, dr. Ary, dr. Hollán miniszteri titkárok és Milcencik Péter flumei alpolgármester kíséretében behatóan tanulmányozta a kikötői és tengerhajózási forgalmi berendezéseket. Ellátogatott a miniszter a velencei kikötőben időzött „Sain Bon” nevű olasz hadihajóra is, ahol kíséretével együtt a hajóskapitány kalauzolta, aki a miniszternek neje részére emlékül érmet adott át.

— Gróf Lónyayék idehaza. Gróf Lónyay Elemér Angliából, ahol most nejevel időzik, táviratot intézett a bodrogolasi uradalom intézőségéhez, amelyben jelenti, hogy szeptember elején odaérkeznek. Az uradalom tisztikara és a község is nagy előkészületeket tesz gróf Lónyayék ünnepies fogadására.

— Kossuth Lajos napja. Lajos napjának Kossuth Lajos emlékének ünneplésére a fővárosi függetlenségi polgárság ma az Irányi-asztaltársaság Soroksári-utca 16. számú helyiségében gyűlt össze. Seffer László elnök megnyitója után Lenkei Gusztáv tartotta az ünnepi beszédet, Fránlk Henrik felolvastatott, Dara Máté, Kornai István, Szentmiklósi József alkalmi költeményeket szavaltak. Kossuth emlékére diósító beszédet tartottak Klein Pál, Gara József, gróf Ereth Béla, Krivády József, Mezey Péter, Taksonyi József, Solymosi Márton, Rusznyák Dező, Balogh Ferenc és mások.

A józsefvárosi függetlenségi polgári körben dr. Várady Károly, az új ügyvezető-elnök tartotta az ünnepi beszédet.

— Zólyom ünnep. Zólyom város tanácsa nagyban készülődik, hogy méltóan fogadassa a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületet, amely az idén ott tartja közgyűlését. Az egyesület elnökségét, amely Thuróczy Vilmos os. és kir. kamarás vezetése alatt hétfőn délelőtt utazik oda, a vasutnál a város képviselőtestülete Skrovina Mátyas polgármester vezetése mellett fogadja, azután a főlobogózott utcákon át diadalgyalogatás alatt a városházához vonul a menet, ahol a rendezőség és a város hűblyei üdvözlik a elnökséget. Este igazgató választmányi ülés, utána pedig ismerkedési est, kivilágítás és fakilyásmenet lesz. A fakilyások együttesen üdvözlik Thuróczy Vilmos elnököt és nemeskéri Kiss Pál államtitkárt, aki Darányi Ignác földmívelési miniszter képviseli. Másnap közgyűlés, diszebed, délután kirándulás Szűcs fűrdőbe, megtekintése a zólyomi várnak, a pusztavárnak, esetleg a hermaneci papirgyárnak és a zólyom-lipósei Szechy Mária várnak. A felvidéki magyarság ez ünnepi demonstrációjára, melynek különösen most, a pánszláv izgatók újabb föllépése idején nagy nemzeti fontossága van, az ország minden vidékeről tömegesen jelentkeztek az egyesületi tagjai. A rendezőség nagy előkészületeket tett, hogy az előkelő vendégeket a város hagyományos magyar vendégszeretettel fogadja. A F. M. K. E. közgyűlése augusztus 27. és 28-án lesz.

Olvasmány a szünidőre.

Az „**En Ujságom**” meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb képes heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak **2 korona**.
Kiadóhivatal: **Budapesten, Andrássy-ut 10. szám.**

— **Az új püspök.** Szimpatival és örömmel fogadták országsszerte a hírt, hogy *Kohl* Medárdot, a bíboros hercegprímás titkárát, fölszentelt püspökké nevezték ki. Nemes lelki tulajdonságok jutalmául kapta *Vaszary* Kolos intímusa a püspöki rangot; a fölszentelésről, amely tegnap történt, bécsi tudósítónk jelentése alapján már megemlékeztünk. Most az egész ország szeme a legszebb papi karrier felé tekint, amelyet a bencések kolostorának egykori lakója rövid idő alatt megfutott.

Kohl Medárd tízenyolc éves korában, 1877-ben lépett be a bencések rendjébe; a noviciátust, mint bencés-növendék Pannonhalmán végezte. A hittudományi tanfolyamot az insbruki egyetemen hallgatta, ugyanott tett tudori szigorlatokat a hittudományból. Hittudományi tanulmányai befejezése után Győrött nyert tanári alkalmazást. *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás itt kedvelte meg, és amint főpát lett, Pannonhalmára vitte, ahol egyideig a németirodalom tanára, aztán főpáti titkár lett. *Vaszary* Kolos, mikor hercegprímás lett, maga mellé vette *Kohl* Medárdot és magántitkárul alkalmazta. *Kohl* Medárdot ugyanis mint tanárt, ugye mint titkár tanítványai és rendtársai nagyon szerették.

Bámulatos odaadással és munkaerővel dolgozik, hogy hivatásának megfeleljen. A primásnak minden isentiszteletnél segédkezik, reggeli után a folyó ügyekről referál, aztán a kihallgatások ügyében intézkedik. A sok ezerte menő kérvény és irat — nem számítva ide az esztergomi érseki helynök és irodaigazgató ügykezelésbe alá adott hivatalos levelezéseket. — *Kohl* Medárd kezén megy keresztül. A hercegprímás pénzét is ő kezeli és a számadásokról a legapróbb részletekig naplót vezet. A bíboros hercegprímás a jó atya és igaz barát gyengédségével ragaszkodik hozzá. Vele minden szándékát és tervét közli, tiúkot előtte még a legkényesebb ügyben sem ismer. A magán, egyházi és politikai ügyekbe a legapróbb részletekig beavatja. A fősi tétért, melyet *Kohl* a hercegprímás ellen elkövetett merénylet alkalmával tanusított, ő felsége a harmadosztályú vaskorona-renddel tüntető ki. 1899. évben a római kuria pápai prelátussá nevezte ki. Ő felsége pedig 1900. február 27-én esztergomi kanonokká. Most pedig a bíboros-hercegprímás kívánságára felszentelt püspök lett. Az új püspök működése leginkább a székes fővárosra fog kiterjedni. Tetterős, munkászerető, lelkiismeretes, pártatlan szívósága előjárót nyer benne így a székes fővárosi papság.

— **A mesterség elől.** A mesterség nemes levél. Ezt tartották nagyon sok ideig jó Magyarországon s volt is látszata az iparos büszkeségnek. Ma pedig, mihelyt belekóstol valaki a lateiner pálya kétes gyönyörűségeibe, azonnal külön legény akar lenni az iparosnál. Nagyváradról írják, hogy a dengelegi tanító fia, aki mindössze tizennégy éves volt s megbukott a gimnáziumban, ma a robogó vasut elé leküdt, mert az édes atyja suszterinasnak adta. A fiu megfutott az iparos pálya szegénye elől s a robogó vonat elvágta a reabizott gyilkos munkát. Mikor a dengelegi tanító fia haláláról értesült, maga is öngyilkossági kísérletet követett el, de nem halt meg.

— **Nagykövetünk a szultánnál.** Konstantinápolyból táviratozzák: Báró *Catice* osztrák-magyar nagykövet tegnap a szultánnal egy óránál tovább tartó kihallgatáson volt, amely igen szívélyesen folyt le. A nagykövet köszönetet mondott a szultánnak a *Ferenc József* királynak küldött szerencsekívánatokért. Ezután a nagykövet bemutatatta *Mendein* korvettkapitányt, a *Taurus* állomáshajó parancsnokát, akinek a szultán az *Ozmañje*-rend harmadik osztályát adományozta. A francia nagykövet is bemutatatta a szultánnak a francia állomáshajó parancsnokát és visszahívott tisztjeit. A külügyminiszter tegnap személyesen közölte valamennyi nagykövettel a szultánnak azt a kívánságát, hogy kormányai a szultán uralkodói jubileumára külön követeket küldjenek Konstantinápolyba. Néhány nagykövet már közölte is kormányával a szultánnak ezt a kívánságát.

— **Iskolatársak találkozója.** Dr. *Fajda* Károly budapesti orvos felkéri azokat, akik vele együtt 1888. június havában a beszercebányai lögműziumnál érettségiztek, hogy költöz szerződésük értelmében ez évi szeptember 4-ikén délelőtti 11 órakor a *Pannonia* szálloda külön éttermében megjelenjenek.

— **Wittek Párisban.** Párisból táviratozzák: *Wittek* orosz pénzügyminiszter holnapután hosszabb tartózkodásra ide érkezik. A *Gaulois* jelenti, hogy *Wittek* azért jött, hogy előkészítse a cár látogatását és hozzátéveszi, hogy valószínűleg ugyanakkor *Vilmos* császár is Párisba jön.

— **Bem apó.** A szabadságharc egyik legragyóbb alakja volt az öreg lengyel vezér. A szabadság szerete hozta ide hozzánk. Azért élt, küzdött és halt meg. Decemberben lesz ötvenedik évfordulója annak a napnak, amikor *Bem* Aleppóban reményvesztetten, megtörve szállt a sirba. A nagy hadvezér és hős katoná emléket méltó fényvel akarja megünnepelni Erdély, amely leg többet köszönhetett annak a kis szürke embernek, akinek a névhez olyan sok dicsőséges csata emléke fűződik. Már most megindult a mozgalom, amely előreláthatóan sikerrel fog járni.

— **A visszatért Wekerlek.** Ugy történt, hogy a karlsbadi pincérek összeesküvést szöttek a Wekerlek nemzetsége ellen. Nem arról a Wekerlekről van szó, amelyek ellen soha józan eszű embernek még nem jutott eszébe összeesküvést szöni, hanem azokról a szürke hatosokról, amelyek Wekerle név alatt keringenek. A karlsbadi pincérek tehát elhatározták, hogy véget vetnek a tizfillérek uralmának s nemes egyetértéssel úgy eldugták őket, hogy hirmondó sem marad belőlük. Történt pedig ez az összeesküvés azért, hogy ezentul husz filléres járjon ki a fekete mellé borralalónak.

A Wekerlek ily módon csakugyan eltűntek a föld színéről és a hatosok arany érija virradt meg a karlsbadi pincéreknek. Miután azonban kellner tervez és a fűrdőigazgatóság végez, az történt, hogy egy pár nap mulva egy zsákra való Wekerle került vissza Karlsbadba és elárastotta az egész fűrdőhelyet. Az igazgatóság ily módon kifigurázta a pincérek összeesküvését, *Joan* pedig fogait viessorgatva szölt oda a pikkolónak:

— Hamar egy feketét annak a nagyságos urnak, de ha sietsz vele, letöröm a lábadat!

— **Dinnye-konfliktus.** A békés, jó bácsik és nének között, akik bennünket, szomjas emberiséget dinnyével látnak el, harcias hangulat uralkodik. Mind e mai napig egyedül az elégedetlenség vitt némi szomorúságot a táborukba, ma azonban már böszek és harora kések valamennyien. Az elégedetlenségnek az okozója a fővárosi dinnyekereskedők között, hogy a vidékiek konkurenciája legyűri őket. Azt mondják, a vidékiek kevesebb költséggel vezetik az üzletüket és ez minden tekintetben előnyösebb helyzetet teremt számukra. A szegény ember, mikor a kenyérről va szó, sok mindent tervez, a fővárosai illetőségű dinnyések a sok terv közül ma komolyan hozzáfogtak egynek a kivételéhez. Annak rende és módja szerint deputációba szervezkednek és tisztességtudóan beállították a fővárosi előjáróságnál a X. kerületi vásárfelügyelőhöz. Szépen előadták a kérésüket és nem rajtuk mulott, hogy az eljárásuk csunya botrányra végződött. *Kompanovics* Nándor vezette a dinnyekereskedők küldöttségét. Elpanaszolta a bajukat és illő módon megkérdzte a vásárfelügyelőt, hogy nem lehetne-e a falusi dinnye-elárusítást valahogy oly módon korlátozni, hogy a fővárosi kereskedők érdekei védelemben részesüljenek. A szabad kereskedelem elve értelmében ez a keres perze teljesíthetetlen, amit azonban a vásárfelügyelő nem adott a kellő higgadsággal a küldöttség tudlár. Minden különböző ok nélkül szemre velette a kereskedőknek büntetéseiket, továbbá azt, hogy ki meunyi ideig késett a büntetés lefizetésével és csak ezután mondta ki, hogy nem tehet semmit. A deputáció vezetője, *Kompanovics* Nándor, aki — mint nekünk elpanaszolta — husz év óta áll becsületesen a piacon, erre új kéréssel állt elő. Megkérdte, vajjon a budapesti kereskedők együttesen beállíthatnának-e egy kocsit az *Orczy*-téri dinnyepiacra, ahol a vidékiek árulják a dinnyét. A szelid kérdést nem várt válasz követte. A vásárfelügyelő — ő tudja, mi okból — a tentartóájához kapott és kurtán annyit mondott, hogy takarodjanak a szobájából, különben a fejükhez veri a tintartót. A dinnyések deputációja szomoruan távozt és most rettenetesen harcias az érzelmeik a vásárfelügyelő ellen. Valamennyien önértetesen hivatkoznak arra, hogy ők adófizetők és tisztességtudással járultak a hatóságuk elé, nem érdemelték meg tehát azt a bánásmódot, amelyben részesültek.

— **Rekvium a kínai elesettéért.** Bécsből telegrafálják: *Thomann* fregatta-kapitányért és a Kínában elesett többi tengerészért ma délelőt a fogadalmi templomban gyászmise volt. Ott voltak *Engel* altábornagy városi parancsnok, továbbá *Schönhaich* és gróf *Faar* altábornagyok, több tábornok és törzstiszt, továbbá a haditengerészet parancsnoka képviselőben *Berghofer* altábornagy a tengerészeti osztály tisztjeivel és hivatalnokával s végül egy csapat tengerész-katonaság.

— **A fiumei anarkhista Budapesten.** *Sagnaco*t, a Fiumében letartóztatott anarkhistát Budapestre hozták, mert az új bünyádi eljárás értelmében felségérséti ügyekben csak a budapesti törvényszék illetékes. *Sagnaco*, akik két szuronyos fegyőr kísért, e hó 23-ikán, este 7 óra 40 perokor érkezett a keleti pályaudvaron Budapestre. Rögtön bezállították az ügyesség Markó-utcai fogházába, ahol most gondosan őrzik.

— **A mahdi helytartójáról.** *Inger* Szolimán karrierjéről a napokban emlékeztünk meg, mikor híre terjedt, hogy az egykori temesvári főhadnagy a mahdi helytartója és a keresztényellenes háboru vezetője lett. Mikor tavaly *Inger* Szolimán hasztalan iparkodott magyar pénzt szerezni újabban szervezendő expediciójához, először Olaszországban kísérletezett, később Angliában, végre sok családás után Franciaországban. Francia pénzemberek jóvoltából a vállalkozás óriási intencióihoz képest — kapott valamely nevétségesen csekély összeget: tizenöt ezer frankot. A pénzből június hó közepén Budapesten portékát vásárolt — és letéve trónszerző vágyairól, kereskedőképpén indult utnak Szomáliába. Múlt hó 16-án érkezett Djiboutiba, öt nappal későbbben követte titkára. Ez a djibouti francia kormányzósnak megdöbbenve hallotta, hogy *Inger* Szolimán — fogoly. Óvatos tudakozódására úgy értesült, hogy urát megkereste és a kormányzósnál való jelentkezése után nyomban letartóztatott — esztendője hátrahagyott adósságai fejében. Ugyanekkor kiutasították a városból az emirre várakozó sejkókat is, akikkel ilyenformán sem az, sem ő nem beszélhetett, holott az ő tudvalja és *Inger* Szolimánnak budapesti 1—2 meghitt barátja előtt is hangzatott terve szerint, — egyéb oklukt nem volt, mint békés kereskedőként keresztül utazni Djiboutin. Az emir meghitje ilyenformán önmagára utalva, belevaltatta magát abba, hogy urához levelet csempészen be. *Inger* Szolimán számára a fogadóból hordatjak az ételt, ő tehát francia albaratók tanácsára egy kenyérbe levelet csempészett, ezzel a kéréssel: „— Mit tévő legyek?” Az agent provokatorók azonban nem juttatták rendeltetése helyére a levelet, hanem a kormányzóhoz, aki maga elé vitte a bugratolt és elárult bizalmas, ezt is elfogatta és nyolc napig a *Messagerie Maritime* hajóstársaság *Incredable* hajójának indulásáig, e hónap 3-ig fogva tartotta. Fegyveres kísérelt mellett vitték ki okkor a titkár a tengerre, hol csónakra téve, kényszerítón indították Európa felé a Vörös-tengeren fölfelé, honnan csak Suezben sikerült megegyük. Tegnapelőtt érkezett meg Budapestre, hol meghitt barátainak elmondta élményeit, miután arról értesült, hogy *Inger* Szolimán hadat vezet a keresztények ellen. A titkár nem ad hitelt ennek a híreknek, mert szerinte *Inger* Szolimán még a francia fogságban töpreng a fölött, hogy milyen sors vár reá.

— **Házasság.** Dr. *Martius* Imre szegedi törvényszéki jegyző 23-ikán vette oltar elé özvegy *Kiss* Antalné leányát *Aranak*.

— **Széchenyi-muzeum.** A magyar tudományok Akadémiája Széchenyi-muzeuma mindinkább gyarapodik, mert a közönség érdeklődése fokozódott az utóbbi időben a szép intézmény iránt. Egyre érkeznek adományok a muzeum részére; így az elmúlt hónapban báró *Podmaniczky* Géza t. tagtól egy fényezett szavazó-szekerényke, amelyet a harmincas évek végén gróf *Széchenyi* István ajándékozott a postamegyei agrársz-társaságnak s ennek felosztása után utolsó pénztárosa, *Fájer* Sándor Földváry Minálnak, mint Pestmegyei alispánjának, Földváry pedig *Podmaniczky* Gézának, a Galga-vidéki agrársz-egyesület akkori elnökének adta át megőrzés végett a szekerenyket, aki most örök letéteményképpen odaajándékozta a magyar tudományok Akadémiának. Dr. *Fejérváry* Kálmán egy barna bőrről bevont papírsipitét adott ajándékba, amely gróf *Széchenyi* István saját íróasztaláról való. Az Akadémia *Széchenyi* Istvárra vonatkozó bármely emlékét, képet, könyvet köszönettel vesz. Akinek a legnagyobb magyarról ily tárgya van, az hazafias kötelességet teljesít, ha azt a magyar tudományok Akadémiának beküldi.

— **Imét egy bója.** Kopenhágából jelentik, hogy az izlandi kormányzó a dán kormányának egy bóját küldött, amelyet július végén találtak Izland közelében. A bóján ilyen felírás van: *Andrés északi expedíciója 1896.* A bója július 28-án *Krigati*knél érföldet. A biztosított szekerenyben ma megérkezett bóját átadták a külügyminisztériumnak, amely vizsgálát megejtése előljből rendelkezésére bocsátja a svéd kormányának.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében
VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

— Magyarország parcellázása. Mert a papiros türelmes és a hatóságok is türelmesek, a nagyszobeni Tribuna legutóbb ilyen örütségeket ír össze vezércikkében:

Mikor mi oláhok Balászfalván összegyűltünk a szabad ég alatt, Isten színe előtt kijelentettük, hogy: a román nemzet örökké hí akar maradni a felségéhez az osztrák császárhoz és Erdély fejedelméhez, valamint a fenséges osztrák házhoz és hogy az oláh az egyenlőség alapján magát Erdély kiegészítő részének jelenti ki és független nemzetnek proklamálja.

A Tribuna aztán leközi a balászfalvi nagygyűlés balászfalvi programját, amely 16 pontjában a többi közt az oláh nép követelésének jelzi a teljes sajtószabadságot, az oláh esküdtéseket, az oláh ezredek felállítását, a papok és lelkészek állami dotációját, oláh iskolák felállítását és mindezeknek koronájul Erdély különvételét. Hogy mint képzeli a magyaroláh oláh újságoska ez utóbbi kívánságot, mindjárt meg is magyarázza ekképpen:

Erdély alatt azonban azt az Erdélyt értjük, amilyen az Apaffy fejedelem és Lipót császár alatt volt, t. i. beleértve ebbe Nagyváradot, Foros-Jenőt, Világost, Lippát, Karansebest, amely Erdély Debrecenig terjed. Mert csak ez az Erdély lehet összhangzatosan ama követeléseinkkel, amelyeket meg báró Szegény András metropolita által a császárnak 1849-ben Oltimben benyújtott memorandumunkban kifejtettünk.

Vak dühében a Tribuna nem veszi észre, hogy a balászfalvi program jó részben elavult. Mert teljes sajtószabadságra már igazán nincs szükség olyan országban, ahol így lehet büntetlenül igazgatni az állam egységé ellen.

— Kitüntetett magyar fényképész. A párisi kiállítás jureye az összes arckép-fényképész kiállítások közül negyedik itéte oda a legmagasabb díjat, a Grand-Prix-t. A kitüntetések egyike magyar kiállításnak, a budapesti Koller Károly tanár úddai (Forché Román és Gáffy István) udvari fényképészeknek jutott, kik ezt a nagy kitüntetést művészi felteggas és kivitelű arcképeiket, Aquarell, Chromo és életanifestményeikért kaptak. Ez a kitüntetés is örvenetes jele a magyar fényképípar roamos fejlődésének.

— Rejane asszony neve. Rejane asszonynak, a Vaudeville-színház kiváló művésznőjének sok nagy szomorúságot okoz egy előkelő nőszabó-cég. Ezáltal nem számla-differenciákról van szó, hanem a Rejane asszony diadalmas nevével. A nőszabó ugyanis a művésznő nevével vette föl cégébe és Rejane et Cie-nek nevezi magát. Ámde Rejane asszony levelei is érkeznek s Rejane szabónőnek nemkülönb, amiből most már az a vigjátéki helyzet áll elő, hogy a rózsaszín leveleket a szabónő élvezi, a szürke megrendelési leveleken pedig Rejane asszony boszszankodik.

A művésznő végre elunta a dolgot s a napokban el is ment Jollynéhoz — így hívják a szabónőt — s felszólította, hogy ezentul használja csak a saját nevet, az övét pedig, melyhez semmi joga nincs, hagyja békében. A művésznő igaztolt volt, Jolly asszony nemkülönb és a barátságos felszólításból erős összeszóalkozás lett. Másnap az újságokban két nyilatkozat jelent meg. Az egyikben Réjane asszony protestál a nevével elkövetett visszaélés ellen, a másikban Jolly asszony jelenti ki, hogy azért vette fel a Réjane nevet, mert a művésznőhöz való rendkívüli hasonlatossága miatt kilensé már régtől fogva Réjane asszonynak nevezik. Különb pedig — mondja — neki, akit Jollynak hívnak, éppen annyi joga van a Réjane névre, mint a művésznőnek, akinek igazi neve Forel.

Hogy a dolog ezután milyen fordulatot vesz, nem tudjuk. Mindenesetre figyelmeztetjük a kiállítás látogatóit, hogy ha Réjanét, a művésznőt akarják látni, ne tévedjenek el a Réjane et Cie. szabócéghez, ha pedig ruhát akarnak csináltatni, ne a Vaudeville-színházhoz forduljanak.

— Új egyetemi tanárok. Csakó Adolf műgyetemi rendes tanár és dr. Kürschák József nyilvános rendkívüli tanár, akiket a napokban neveztek ki, ma délelőtt tették le hivatalos esküjüket a műgyetem tanácsa előtt.

— Letörés a városházán. Szedről táviratozók: Miklós János városi helyettes irnok tegnap este kapuzárás előtt elrejtőzött a városházában és éjeli betört az árvaszek helyiségeibe. Ott felfeszítette az asztalalkokat és 64 korona készpénzt, bélyegeket, lajtékpipákat ellopotott. Kapunyitáskor szökni akart, de elfogták.

— A budafoki rejtelen. A Promontori-uti falelep halottja az orvostani intézet telemtérjének egyik kőpadján hever. Tegnap is, ma is főben nezik meg, azonban senkiesem ismert reá.

— Tűz a mérleggyárban. Éjféli után azt jelentették a központi tűzörségnek, hogy a Hungaria-uton levő Schember-féle mérleggyár lángban áll. Az V. és a VI. kerületi tűzörség teljes felszereléssel kirobort a veszedelem színhelyére. Mire megérkeztek, a gyár fából épített gépháza már csaknem egészen leégett. Rögön hozzáfogtak az oltáshoz, de csak a szomszédos épületeket sikerült megmenteniök, a gépház, benne három nagyobb géppel, teljesen elhamvadt. A gyár egyéb részei sértetlenek maradtak, csupán néhány ajtó szesenedett meg. Éjjeli két óra-kor már bevonult a tűzörség is a gyártelepről.

— A Duna apadása. A Duna mintegy három hét óta állanóan apad, úgy hogy sok helyütt már kiültszik a folvam medre, ez késlelteti a hajók rendes menetét és a felső, meg az alsó hajók késéssel érkeznek a fővárosba. A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint az apadás mindenféle tart; a fővárosnál a Duna mai magassága 190 centiméter. Ha a víz esése még soká tar, s 100 centiméterre hanyallik, beallanak a hajózási zavarok az egész folyamtesten.

— A nagyváradi közpör. Negyedik napja, hogy Nagyváradon dr. Korn Lajos bíró házát éjnek idején követ dobálja egy rejtélyes ösmeretlen. Most már nappal sem szünik a jökédve, mert tegnap ebéd idején egy hatalmas kődarab repült a bíró ablakán a szoba asztalára. Ha nagyon figyelik, akkor abbahagyja a munkáját a dobáló kedvű csinytevő, aki most már nemcsak kövekkel, de a gyümölcsök különféle neveivel, sőt vörös hagymával is ijesztgeti a háznépét. Már harminc rendőr ügyel a házra, sok rendőr megszállta a közelben levő házakat, sőt egy templom tornyától is lesik a rejtélyes idegen buvó helyét. Tegnap már meg is sebesült egy a ház udvarában időző újságíró, akit kődarab ért a fején. Egész Nagyvárad izgatottan lesi, hogy mikor érik tetten azt az alakot, aki ha nem is kellemes, de ügyesen intézi ezt a keserves tréfát.

— Pincórek garázdálkodása. Tegnap este nyolevan pincér megtamada a Mádi-féle vendéglőt és abban mindent összetört és zuzott. A rendőrség vetet végett a colognak és több pincért bekisért. A tamadára az a körülmény indította a pincóreket, hogy a vendéglő tulajdonosa a pincórek szaklapjában sértő nyilatkozatot tett a pincórekről. Mádi Lajos ma a szaklapban újra nyilatkozott. Az mondja, hogy a multkori nyilatkozatát félreértették. Ő maga is mint pincér kezdte pályáját és semmiképpen sem akarta a pincórek testületét megsérteni. A budapesti pincórek szak- és munkaközvetítő egyesülete pedig kijelenti, hogy teljesen távol áll a garázdálkodó pincórek eljárásától és az elégtétel vévésének ilyen módjával semmiképpen sem azonosítja magát.

— Dobó Nándor új otthona. A megerült kauciószédőgőt, akit tegnap a rendőrség letartóztalt, s a 44-ik ezred őrségével az üllői-úti kaszárnyába kísértették, most nem fog megszállhatni egyhamar. Nyomban levetették civilruháját, s vászonöltözket kapott s lábát, kezét bilincshez verték. Ma délelőtt azután főkisérték a helyőrségi fogház börtönébe.

— A vigyázatlanság halottja. Egy öt éves kis leányka érezt össze tegnapelőtt az Elemér-utca 13. számú házban. Matti Fereneknél reggeli főztek borseszalángon, ott sürgött-forgott a gyorsfőző körül sörgöröjével együtt Matti Ilona. A kis leány egyszer csak hozzáért a szesz langjánhoz, amely arcába csapódott. A lang össze-vissza égette a kis Ilona arcát és oly veszedelmes sebeket ejtet rajta, hogy rövid kiindás után meghalt.

— A Dunába ugrott. Reisinger János aradi illetőségű hajcsar ma reggel a Boráros-ter vidékén a Dunába ugrott. A környéken horgonyzó hajók legényei utana ezettek és kimentették. Bekisérték a dunai kapitánysághoz, ahonnan igazolás után szabandó bocsátottak. A nyomor miatt akart megvalni az életől.

— Razzi. Nagy razzizt tartott a rendőrség az éjeli és 79 közveszélyes csavargót fogott el. Az I. kerületben 18-at, a II. kerületben 11-et, a VI-ik kerületben 23-at, a VII. kerületben 13-at, a IX. kerületben 11-et, s a X. kerületben 3-at, valamennyi ellen megindították az eljárást.

— A Telefon Hírmondó vasárnapi programja. A beszélő újság ma, vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig tartja rendes felfoarsását. Dél 12 órától szünetelt tart a Hírmondó délután 4 óráig, amikor megkezdji az Erzsébet-teri kioszkban a katonazenekar-közvetítést, este 11 óráig pedig cigányzenével kedveskedik hallgatóinak. A zeneszámokat mindig rádiójele özi meg.

(x) Ha öszül a haja, használja Zoltán Hair-regenerátort, mely a haj eredeti színeté adja vissza. Ara 2 kor. Zoltán gyógytárban, Bpest, N.-korona-utca 23.

(x) Ki akar egyenes önkéntes lenni? Bővebb főlvilágosítást Lichtenblau A. debreceni katonai előkészítő tanfolyamának hirdetésé ad.

(x) Műhelyemben készült és ugyanott megtekinthető — bezárólag szeptember hó 1-ig — több celszerűen összeállított megrendelt polgári és urasági finom teátrnemű menyasszonyi kelengye. Ugyanczekek

nek a kelengyéknek részletezett darab- és or szerinti összeállított jegyzékével otthon való tüzetes áttekintést végezt készséggel szolgálók. Fehér József (Budapest IV. Váci-utca 23. l. em.)

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!

Gerlóczy Károly.

1835—1900.

Budapest, augusztus 25.

Budapest székesfővárosnak nagy halottja van. Gerlóczy Károly nyugalmazott alpolgármester ma reggel hirtelen elhunyt; utolsóinak a polgármesterek közt, akiket a főváros egyesítésekor a polgárság bizalma Budapest adminisztrációjának élére állított. Nagyszámú tisztelő megindultan tekintenek ravatala felé, soha sem felejtve, hogy a főváros nagyságáért, szépségeért és magyarosodása érdekében talán senki sem dolgozott annyi lelkesedéssel és szeretettel mint Gerlóczy Károly. Huszontöt esztendőn keresztül egészen a legújabb időkig vezető állásbar dolgozott önzetlenül, fáradságot nem ismerve hogy Magyarország fővárosa világvárosias színvonalra emelkedjék és első sorban azért, hogy minden alkotását a magyar nemzeti szellem lakosságának minden rétegét a magyar nyelv uralma hassa át és Budapest polgársága ne csak érzéseiben legyen magyar, de nyelvében, külső ségeiben is kidomborodjék, hogy Budapest Magyarország fővárosa. A gondviselés megadta neki, hogy még életében láthatta becsületi munkájának sikerét és azzal a megnyugvással térhetett örök pihenőre, hogy utódai az ő nyomdokain haladva befejezhetik nagy művét.

A magyarosítás mellett elválatlanul össze forrt Gerlóczy nevével a főváros szépítése is. A tanács tagjai közt ugyyszólván egyedül képviselté azt az álláspontot, hogy Budapestet, ha nagy áldozatok árán is, de szép várossá kell emelni és igazán megható volt lelkesedése, amellyel a városépítés minden területét sorompóba lépett.

Még a főváros szervezt pénzügyi viszonyait sem tudták lelohasztani ezen a téren kifejtett fáradozásait, de a közgyűlés nyárspolgáriás szellemen se, ahol négy-öt ember kivételével senki sem érdeklődött a városépítés ügyé iránt és nem tudták megérteni Gerlóczyt sem. Halátlanul meklözték is, amikor Kamermayer helyébe polgármestert kellett választani, pedig hogy önálló és független jellem is volt, megmutatta a Kossuth-gyász napjaiban, amikor hazafias kegyelettel magára vállalta a gyászünnepek külső pompájának rendezését és ezt az óriási feladatot úgy oldotta meg, hogy tiszteletet és becsületet szerzett vele Budapestnek. A közgyűlés mégezekről az érdemeiről is megfedekezett, vagy talán észébe jutott és éppert azért kellett megbántani azt a férfit, aki csaknem négy évtized munkásságát szentelte a fővárosnak, s akinél lángolóbban senki sem szerette Budapestet.

Gerlóczy nem is titkolta, hogy fáj neki a mellőztetés és e miatt nyugalomba vonult, de szeretete a főváros iránt nagyobb volt mint elkeseredése és a vezető állásokból visszalépve sem vonta meg lelkesedését, gazdag tapasztalatait s főváros ügyeitől és a fiatalságtól, amely friss erővel vélte pótolhatni az ő lelkesedését és óriási munkakedvét. A közgyűlés hamar belátta, hogy nagy méltánytalanságot követett el Gerlóczyval szemben és úgy akarta jóvá tenni hibáját, hogy teljes nyugdíjjal megkímélte legalább a megélhetés gondjaitól. De az érdemes férfiú háborgó lelkét ez a „fájdalomdíj” sem tudta kiengesztelni. Hiszen a hatalmas koncepciók, városrendezési ideák, szobortervek egész raja foglalkoztatta agyát s rá nézve csak kinszenvedés lehetett a télenység, hogy nagy munkaköre bizottságok tagsági helyévé szorult össze.

Igy élte le Gerlóczy az utolsó három esztendő a bántódás keserű érzetével, amelyet mégis enyhített a szeretet és becsülés, amely polgártársai és a fővárosi tisztviselők részéről a nyu-

HUNGARIA-vasfürdő

BUDAPEST, VII., NYAR-UTCA 7. SZAM.
Gőz- és kádfürdők.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

galomba is elkísérte. Most meghalt Gerlóczy Károly és elnémetelt ajkairól eltűnt a szomrehányás és keserűség. Legyen a kiengesztelődés jele az a koszorú is, amelyet a főváros törvényhatósága küld ravatalára.

Alsóviszkoi Gerlóczy Károly 1835. május 18-án született Pesten. Iskoláit is Pesten végezte. Mint tizenkét éves ifjú 1854-ben a megyéhez került irnoknak, de csak rövid ideig volt ott. A következő esztendőben a budai helytartótanács fogalmazógyakornoknak nevezte ki. Itt sem maradt sokáig, hanem Borsodmegyebe ment, hogy a szababíróságnál bírói és közigazgatási téren alapos ismereteket szerezzen. 1861-ben visszatért szülővárosába s mint tollnok nagyszabású munkákat végzett. 1866-ban megválasztották főjegyzőnek, két év múlva városi tanácsosnak. Nagy feladat várt akkor rá. Buda és Pest egyesítésének keresztülvitelére, az új Budapest szervezésére. A harmincegyes szervező bizottságnak ő volt jegyzője s ő készítette a bizottság előterjesztéseit. A polgárok őszintén szerették s a Terézváros főfőjéjévé nevezte ki a képviselői mandátumát. Gerlóczy azonban nem fogadta el. A hiúság nem bántotta s teljes ambíciója az volt, hogy része legyen Budapest föllendítésének nagy munkájában.

Az egyesített főváros első restaurációja alkalmával egyhangu lelkesedéssel választották meg Budapest első alpolgármesterének. Különösen a középítkezések körül szerzett nagy érdemeket. Mint a középítő bizottság elnöke minden alkalmat felhasználta, hogy az építkezés ügyét előbbre vigye. Nagy szeretettel foglalkozott a lakáskérdéssel s az ő érdeme, hogy Budapesten megfogyott a szűfolt, az egészségellen lakások száma. Az ő sürgetésére kezdett a város törődni a képzőművészeti dolgokkal. Ő alakította meg a képzőművészeti bizottságot. Gerlóczy gyakori követelésére határozta el a főváros monografiájának a megírását. 1893-ban a kolera alkalmával ő volt a járványbizottság elnöke s amikor az orvosok jó ivóvizet követeltek, hat hét alatt megcsinálta a vízvezetékét. A hazai és külföldi kiállításokon ő volt a főváros képviselője, ő rendezett minden nagyobb dolgot. S működéséről rendszeres részletes jelentésben számolt be. Kiváló előharcosa volt a közművelődés ügyének s nagy részben Gerlóczynek köszönhető a magyar iskola-egyesület megalapítása, amelynek élén tíz év óta küzd a magyarság érdekében. Nemcsak a polgárok, hanem a katonaság is szerette Gerlóczyt, aki a sorozóbizottság elnöke volt s minden befolyását felhasználta a polgárok és katonák közötti jó viszony ápolására.

Érdemeit elismerték mindenütt. 1878-ban a francia köztársaság elnökétől a beosztásrend lovagkeresztjét kapta, a király pedig az 1886-iki kiállítás alkalmával a III. osztályú vaskoronával tüntette ki. Legbízhatóbb volt azonban arra, hogy az ő-budaiak minden fölszólítás vagy kérésre nékül, nagy lelkesedéssel választották meg bizottsági tagnak.

1897 őszén nyugdíjazását kérte s a közgyűlés érdemei alismerésűl a teljes nyugdíjat szavazta meg számára.

Azóta a Hölgy-utca 13. szám alatt lévő villaszerű házában, családja körében élvezte a jól megérdemelt nyugalmat, amit csak ritkán zavart meg apróbb betegeskedése. Az utóbbi időben állandóan a legjobb egészségben volt s még tegnap este vidáman bucsuzott családjától. Ma reggel, mint rendszeren, jókor ébredt s szokása szerint pipára gyújtott. Rövid idő múlva erős köhögési roham lepté meg s gyors vonaglással hanyatlott vissza párnáira. Pár perc múlva, mielőtt a megrémült család orvosért küldhetné volna, *egynegyed nyolc órakor meghalt.* Az orvos már csak a halál okát állapíthatta meg. *Agyszélhűtés* ölte meg a hatvanöt esztendőes életet az embert s most ott pihen csöndesen, nyugodtan várva a végső tisztességre, amelyben azok fogják részesíteni, akikért egész életében küzdött, dolgozott becsülettel, igaz tisztességgel.

Röszavölgyi Gyula helyettes polgármester a halál hírére azonnal rendkívüli tanácsulást hívott össze. Tizenkét órakor ültek össze a tanács tagjai, hogy megállapítsák a tennivalókat. Az elnök helyettes polgármester a következő beszéddel jelentette be Gerlóczy Károly halálát:

Tekintetes tanács! Egy mélyen lesújtó gyász-
eset hozott bennünket össze rendkívüli ülésre. Gerlóczy Károly nyugalmazott alpolgármester urnak, hosszú időn át volt tisztviselői társunknak, mesterünknek mai napon történt hirtelen elhunyt. A megboldogultnak a székesfőváros körüli el-
éviülettel érdemei sokkal ismertebbek a tanács tagjai előtt, sokkal élénkebb emlékezetében vannak meg azok mindenkinek, hogysem részletes fölsorolásunk valnék szükségessé részemről. Elég hivatkoznom a megboldogultnak Budapest rohamos fejlődésében a legnevezetebb viszonyok között elől-

lőt harminchat évi szolgálata, hogy minden fontosabb rendkívüli alkalom az intézkedések élére az ő kipróbált tehetőségét, tetterjét szólította, s hogy a székesfőváros nagyarányu fejlődésében és szépítésében a legbübb mozzanatot az ő áldásos működésének, élő bizonyítékának hirtetője. Tekintettel tehát elhunyt jelesünknek a székesfőváros szolgálataiban közel negyven éven át, magában az alpolgármesteri állásban pedig huszonegy éven át eltöltött üdvös működésére és ebből eredő hervadhatatlan érdemeire, indítványozom, méltóztassék kimondani, hogy a megboldogultat a székesfőváros hatottjának tekinti és őt a székesfőváros köztiségen kívánja eltemetni. A ravatalt a ferencvárosi vöm. kat. templomban állíttatjától. A ravatalra a székesfőváros nevében díszes koszorút helyez. A megboldogult részére a kerepesi temetőben díszsírhelyet jelöl ki; az elhunyt gyászabourult családjához a székesfőváros tanácsának mély fájdalomát és legbensőbb részvételt tolmácsoló iratot intéz.

Végül arra kérem a tanácsot, hogy a temetés iránti intézkedések megtételével Szabó Károly tanácsos urat megbízni méltóztassék.

A javaslatot természetesen egyhangul elfogadják s Szabó Károly tanácsos azonnal távozott, hogy a temetés részleteit a gyászoló családdal megbeszélje. Gerlóczynek a Deák-mauzóleum mögött, Kamermayer Károly sírja mellett szemeltek ki díszsírhelyet.

Gerlóczy alpolgármester holttestét ma délután helyezték ideiglenes ravatalra. A temetést rendező vállalat emberei az elhunytat Hölgy-utca 13. sz. a. levő lakásán állították fel a ravatalt. A polgármester díszes antik érekegorsóban nyugszik délszaki növényektől körülvéve. A koporsó körül tisztelet viaszgyertya ég. A holttestet vasárnap este az Entreprie disztogatan a ferencvárosi templomba viszik s ott helyezik díszes ravatalra. Délelőtt 10 órakor kezdődik az egyházi szertartás gyászmisével, utána következik a beszéltetés, amelyet Kurz Vilmos ferencvárosi plébános végez nagy papi segédlettel. A gyászszertartás után hatogattatú diszkossin kivizik a halottat a kerepesi-nti temetőbe s a főváros által felajánlott díszsírhelyen temetik el.

Gerlóczy Károly emlékének a megörökítése tárgyában a legközelebbi rendes közgyűlés fog határozni. Márkus József főpolgármester ugyanis akkor, amidőn bejelent Gerlóczy elhalálását, egyszerűen indítványt tesz az iránt, hogy a közgyűlés hívja fel a tanácsot az idevágó konkrét javaslatok megtételére.

Nietzsche meghalt.

Weimar, augusztus 25.
Nietzsche Frigyes Vilmos ma délelőtti szívvelhűlésben meghalt.

Az erkölestan legnagyobb arisztokratája, a tizenkilencedik század Rousseauja, a filozófia nagy kérdezője, hosszas kínos fájdalmak után ma meghalt Weimarban.

Az irodalmi és művészi élet utjában messze elmaradtak már azok az állomások, melyek mellett oly sokáig vesztogeltünk egykor; a klasszicizmus és romantizmusig lassu menetben kapaszkodunk föl, míg ma szédítő sebességgel rohanunk el a naturalizmus, verizmus, szimbolizmus nevű pihenő helyek mellett. A filozófia terén lassubb menetben mentünk előre s Leibnitz, Kant, Fichte és Hegel még egész nemzedékeket tudtak megállítani utjukban. A mai rohanó kor filozófusa, az aforizma bölcsészete nagymestere azonban Nietzsche volt, aki az évszázados erkölestan szabályait kezdte ki hatalmas észszel, sokszor kegyetlenül, még többször erőszakosan, nem mindig igazsággal, de mindig érdekesen. Talán ez az érdekesség az oka, hogy Schopenhauer Parergáin kívül soha az elvont gondolkodás köréből való munka olyan nagy olvasó és hívő közönségre nem talált, mint Nietzsche lángoló aforizma bölcsészete.

A tömegnek, az aljasnak és nemtelennek örök gyűlölete lobogott ebben az agyban s az előkelőnek, a nemesnek, az Übermenschenek jogait védelmezte, soha nem tapasztalt művészettel. Ez a művészet az, ami Nietzsche bölcsészettét jellemezte s eddigi életiról mindannyian meg egyeznek abban, hogy nem a filozófus szintetikus elméje, hanem a művész lángolása uralkodott az ő lelkében.

Fellette épp úgy uralkodott a zseni s őt épp úgy a zseni győzte le, mint Rousseaut.

Nietzsche Frigyes Vilmos Rőckenben 1844. október tizenötödikén született. Középiszkolai tanulmányait Pfortában, az egyetemet Bonnbán és Lipőben végezte, ahol főleg a klasszikus filológiával foglalkozott. Huszoneg éves korában már a baseli egyetemen a nyelvészet rendes tanára lett s már ekkor föltűnt munkáinak csodálatos érdekességével, finomságával és szellemosságával. Az ókort útszelen hagyva azokat a problémákat kezdte kibogozni, amelyek a mai kor emberét érdeklik s a tizenkilencedik század szépláni, erkölosi és filozófiai kérdéseit kutatta. Műveiben csodálatosan rakodnak le egymás mellé a művészi elme termései s a filozóf-agy megfigyelései. Gyakran paradoxonok utvesztőjén keresztül visz bennünket, de mindig érdekes és mindig igaztató.

1879-ben történt, hogy súlyos szembaja támadt s le kellett mondania tanári állásáról. Azóta bejárta Európát, de főleg Olaszországban tartózkodott, ahol, amint azt nővéréhez írt leveléből is kiittük, elvonnulva a világtól, póta életet élt s minden gyönyörűségét könyveiben kereste és találta föl. 1899-ben, a folytonos szellemi munka megtörté őt is ekkor első ízben került a jeni tébolydaba, ahonnan egy darab időre kiszabadult ugyan, de csak azért, hogy aztán örökre a kórház lakója maradjon. A legutolsó éveket otthon töltötte. Elborult agyában egyetlen egyszer sem csillant meg a régi szellem ragyogása, de tulontul megfinomult lelkének csodálatos vonása még is maradt. Valahányszor szülőiről, vagy nővéréről beszélték, gyermekes mosoly jelent meg ajkán s ilyenkor értelmesen is tudott beszélni.

Irodalmi munkássága mennyiségre nézve is csodálatos. Még tanár korában magyarázta meg s tragédiának a zenéből való lezármasztását. Kis vártatva jelent meg második, nagy szenzációt kelölt könyve, az: *Unzeitmässige Betrachtungen*, majd a *Menschliches, Allzumenschliches*. 1882-ben *Die fröhliche Wissenschaft* és egy évvel később a legelőterjedtebb munkája: *Also sprach Zarathustra*. Többi munkái, megannyi remekei a stílusnak és nyelv-művészetnek: *Jenseits von Gut und Böse* és *Zur Genealogie der Moral*.

Nietzsche első és komoly betegsége akkor kezdődött, mikor katonai korában megütötte magát lovaglás közben. A második betegsége a francia-német háborúból hozta magával, ahol mint betegápoló működött. Meghült és Erlangenben feködt akkor halálos betegben. A csatatér látása nagyon megviselte idegét és bebizonyult az, amit Wagner Rikárd jó előre megjövendölt, hogy finoman érző kedélye nem tudja elviselni a valóság rettenetes képeit. Ha a háboru után kipihenette volna a fátadalmakat, bizonyosan kiheveri ezt a betegséget is, de mivel görög tanulmányait kellett félbeszakítania, mikor kitört a háboru, sietett, hogy félben maradt munkáit befejezze. A farszót tudományos munka újra beteggé tette, a rossz gyógykezelés folytán egyre gyengébb lett. Fejfájás és gyomorhaj gyötötte.

A balsors müve volt, hogy éppen ekkor került kezébe Cornaro könyve, melyről a Götzen-dämmerungban maga is ezt írja:

„Kévs könyvet olvastak olyan sokan, mint a Cornaro könyvét és kévs könyv volt a világon, amely annyi szerencsétlenséget szült volna, mint ez. Cornaro egyszerűen felesértte az okot az okozattal s hosszú életének a nyitját abban kereste, hogy szigoru diétát tartott, holott az anyagcsere lassúsága és a kévs fogyasztó képség okozta azt, hogy ezt az életmódot bírta.”

Nietzsche sokat dolgozott és keveset evett. Ez volt az igazi betegsége. A főfájása is ettől származott s bármennyire gyötötte is őt a fájdalom, a diétáról sohasem feledkezett meg. Fájdalmait nagy megnyugvással viselte el, gonnai gazdasszonya így nevezte: *il santo*. Mikor a fejtörős gyötötte, nem dolgozott s én azt hittem, hogy ez a betegség nem is más, mint a természet gonosz csele, amelyivel munkaszüneteket tartat vele. A természet cselei azonban nem tudtak kifogni rajta; igaz, hogy ilyenkor nem írt, de folyton gondolkodott, ami természetesen még jobban emésztette erőt. Az orvosok egyre azt kutatták, hogy mi okozza a fejtöréseket, némelyek gyenge szemének, mások szüzi életének tudták be a hibát. Jöttek aztán olyan napok is, mikor azt hitte magáról, hogy teljesen meggyógyult. De mivel minden alkalommal, mikor a fejtörős nem gyötötte, valóságos munkaszünet jött rajta erőt, újra visszasért régi betegségébe. A pihenést nem engedő alkotó őszönön kívül még egy másik ok is megakadályozta a teljes gyógyulást. A magány és az emberek rossz-szasága.

— Évről-évre rosszabb a sorsom — írja egyik levelében — betegségem legkínzóbb gyötörelmei nem éreztem annyira, mint jelenem sivárságát. Mit teletm?

grófné röviden megköszönte a püspöknek, hogy megjelent s hogy az emléket beszentelte.

A magyar asszonyok az ibolyát, amelyet hazájukból hoztak magukkal, kedves áldozatul rárakták a királyné koporsójára, amely mellett most már magyar emlékek áll.

Pillanatképek.

Budapest, augusztus 25.

Az ösmeretes fonalat fölveszem ott, ahol elejtettem. Ma is letört az egész lóversenyter. Agg turf-látogatók, kiket még *Kincsem* és *Buzgó* nevelt ízlés, sirlak a lovak hiütlenségén, a bookmakerek kajánul kacagtak s a hetedik verseny után nem egy uriember sóhajtott méla melankoliával:

— A totalizátor épp' a pénzomél van!

Mert a derék, beosületes *Zászlós* és *Da capo* kivételével teljesen elhanyagolt, ösmeretlen nagyságok robotgát át elsőnek a célikarikán s ilyen napra még a legöregebb meglepetések sem emlékezőnek.

Hallották már valaha ezt a nevet: *Parlag*? Ugy-e, hogy nem? Apja *Galaor*, anyja *Takaros* s a hároméves pejmen olyan elhanyagolt volt, mint minden jól nevelt parlag. Senki sem fogadott rá, az se tudták, hogy él s a beavatottak titokban sutogták:

— *Szesély* nyeri! *Mordány* nyeri! *Inländer* nyeri! *Häng di' an* nyeri! Minden nyeri, csak *Parlag* nem.

És mi történt? Semmi se nyert, csak *Parlag*. És hogyan nyert? Erős küzdelem után orrhosszal. Soha drágább orrhossz *Budapesten* még nem volt. Tot.: 10: 160.

De még *Parlag* is elhomályosul *Dreyfus* mellett. Eme nemes mén, ösmerve a mulat történetét, nem mert elsőnek beérkezni. Olyan sok dolga volt már bírói ítéletekkel, hogy nem akart szerepelni a heves küzdelemben, amelyet az orrhossz döntött el s megelégedett a harmadik helylyel. Ez a harmadik hely pedig fölött bármilyen tanár fizetésével, mert jövedelmezett: 25: 407 koronát. Öten, hatan fogadták csak meg a rennesi hős névrokonát. A boldog fogadók egyike éppen a totalizátorhoz indul milliódjáért, mikor eléje áll egy terézvárosi kereskedő s megszólal:

— Uram! Adja el nekem a tikkjét. Öt forinttal többet adok érte, mint amennyit ér!

— Hogyan? Miért? Kérdi a meglepett idegen.

— Mert a *Wirzer* Józsi, az én barátom megpukkad, ha azt hallja, hogy megfogtam *Dreyfust*.

— Uram! Kérem! Ne tegyen boldogtalaná, rimánkodott a negyedik verseny előtt egy fiatal ember a totalizátor jegykiadójának. Higgye meg, hogy eltévesztettem a számot. Kettőt akartam s véletlenül négyest kértem! Cserélje ki, utolsó öt forintom van rajta. Boldogtalaná tesz!...

— Bocsánatot kérek, de nem lehet! szól a totalizátor hivatalnok. A szabály azert szabály, hogy szabály legyen.

A szegény áldozat az érv előtt meghajolva a tribünre ballag. Fűnek, fának elmeséli az ő nagy bánatát, melyre ninosen a totalizátornál ir.

— A kettőt akartam s a négyest kértem! — hangzik fel itt is, ott is, míg megosondul a harang.

— Start! — kiáltja ezer ajak.

— Mi is a négyes? — idegeskedik a mi emberünk. — Bolygó!... Oh! pedig Hamletet akartam megtenni.

A forduléhoz érnek a lovak. Össze-vissza röpülnek el egymás mellett a dresszek, míg végre megégyezik a győzőben az embertömeg s egyszerre biztatja az elsőt: — Hamlet! Hamlet!

— Hamletet akartam megtenni s Bolygót kértem! — sir az ifju. — Hamletet akartam megtenni...

A lovak pedig röpülnek a cél felé. Csattog az ostar, a nemes paripák vékonyába vágódik a sarkantyú s a végén, mint az ürdög, rohan egy fekete, vörös nyjas test előre.

— Ki nyert? Ki nyert? — kérdi minden ember. Kiteszik a táblát: a négyes.

— Képzleje, kacag a mi emberünk, a kettőt akartam megtenni s a négyest kértem. Oh micsooda disznóm van. A kettőt akartam megtenni s a négyest...

Ösmerik önök az is sík játszókat? Nem? Akkor van szerencsém bemutatni *Gyorsai* urat.

Gyorsai ur minden verseny kezdete előtt oda megy egy ismerőséhez.

— Kérem, biztos tipem van! Föltétlenül biztos! Az öreg Reeves-től kaptam. Magának megsugom: Előre II. Husz forinttal akarom megtenni, de csak 15 forintom van. Adjon ide 5 forintot s magát is beveszem.

A lóversenyterén még *Cumberlandot* is hipnotizálni lehet s *Gyorsai* ur megkapja az öt forintot.

Áh! Önök tévednek. *Gyorsai* ur nem megy a totalizátorhoz, hanem odamegy egy másik ösmerőséhez.

— Kérem! Bistos tipem van! Föltétlenül biztos: *Barkertől* kaptam. Magának megsugom: *Néhanéha!* Husz forinttal akarom megtenni, de csak 15 forintom van. Adjon ide ötöt s magát is beveszem.

Gyorsai ur újra kap öt forintot s annyi ismerősének ajánl biztos tipet, ahány ló szalad. Aztán elbujik valahová, ahol ember alig jár, nehogy számon kérjék tőle a tikketeket. Fölírja, ki mire adott neki öt forintot s várja, míg véget ér a verseny. Akkor dult arcoal oda rohan ahhoz, aki a nyerőre adott le nála öt forintot.

— Oh! Oh! Oh! — sirja. — Képzleje azt a pechot! *Leosengettek!* Tessék, itt az öt forintja! Pedig biztos volt, nem megmondtam. Ó, miért is jövék ki, nem nekem való a lóverseny... *Barkertől* kaptam.

Gyorsai ur így minden délután keres 100—200 forintot, de néha olyan pofot kap, hogy a totalizátor 20-szoros pénzt fizetne rá. Pláne, ha *Barkertől* kapná! *Styx.*

A kínai büntetőtörvény.

Budapest, augusztus 25.

Kína erkölcsöit a legjobban Kína büntető törvénykönyve világítja meg. *Liszt* és *Crusen Die Strafgesetzgebung der Gegenwart* című nagy munkájában *Krebs* *Emil* írta meg a kínai büntetések monográfiáját. A kínai büntetések e szerint a következők:

2—20 ütés a kis bambuszszal,
20—40 ütés a nagy bambuszszal,
száműzetés 1—3 esztendőre,
életfogytiglani száműzetés 2000, 2500 vagy 3000 li távolságra (1 li = 573 m.),
megfojtás,
lefejezés (teschau).

A törvény pontosan körülírja a bambuszbotok hosszát, súlyát és vastagságát. Ujabb időben az életfogytiglani száműzetést olyaténképpen hajtják végre, hogy az elíteltet elszállítják a birodalom határához, ahol köteles katonai szolgálatot teljesíteni, vagy valamely maláriás egészségtelen helyre küldik őt. A halálbüntetés két neme közül a megfojtás az enyhébb. Azért tekintik a lefejezést a halálbüntetés súlyosabb nemének, mert a kínai a test valamely tagjának elkülönítését nagy szégyennek tartja. Két mód van: az egyszerű lefejezés rövid görbe karddal és a lassu kivégzés az írtózatos ling-tschü által, vagyis a test szétarabolása a halál bekövetkeztéig. A gyakorlatban ezt a kegyetlen eljárást gyakran az által enyhítik, hogy a kivégzendőnek rokonai vagy barátjai megvesztegetik a hóhért, aki előbb megadja a kegyeleműzést és ezután a holttesten fogatosítja a szétarabolást. Nem az ítélet meghozatala után hajtják végre a halálbüntetést; évenként öszkor történnék a nagy kivégzések, addig a fogházban tartják a bűnösöket, akiknek a kivégzésig kiállításuk van a kegyelemre. A szülők vagy nagyszülők meggyilkolása esetében a halálbüntetést még akkor is végrehajtják a hullán, midőn a bűnös a fogházban meghalt.

A kínai jog nem ismeri a fogházat mint büntetési nemet. Fogházak csak arra szolgálnak, hogy azokban a vádlottakat elíteltetésükig, illetve az elítelték büntetésük végrehajtásáig, ugyszintén a tanúk és esetleges vádlók őrizetben tartassanak. Gyakran a *Kang-hia* nevezetű eszközök illeszkednek a foglyokra; ez egy széles fából készült keret, nyílással a fej számára, amely a vállakon nyugszik és ezzel terhellet a szabad mozgásban akadályozza. Erre ráírják a fogoly nevét, lakhelyét és büncselekményét. A veszélyes gonosztervöket bilincsekbe is verik. A pénzbüntetés sem létezik, csak mint mellékbüntetést alkalmazzák gyakran a vagyonelkobozást. Egyes esetekben megengedi a törvény az elíteltnek, hogy bizonyos összeg fizetése fejében megváltsa a rendes büntetést. Így 70 éves és ennél idősebb aggastyánok, továbbá 15 éven alóli gyermekek és betegek megváltják a száműzetést és a bambusz-büntetést, 80 éves és ennél idősebb aggastyánok, továbbá 10 éven alóli gyermekek és nyomorékok — a felségserzés kivételével — még a halálbüntetést is megváltják; föltéve, hogy a kormányzó kedvező jelentést küld róluk a császárnak.

A *torturát* a vallomások kicsikarására használják; kisebb vétségeknél és bambuszütésekből áll, nagyobb büntetéseknél két különböző módot alkalmaznak, az egyik az, hogy a kizandónak mutató ujjára és nagy lábujjára kötelet erősítenek, ezen felakasztják és ezután alulról fölfelé a bambuszszal megverik. A

másik mód szerint páloát buznak a térdéi közé, melynek két végére tíz férfi realép. Büntetett gyanúsított tudósok és magasabb hivatalnokok csak külön császári engedéllyel vehetők alá a torturának és ez esetben is csak a könnyebbnek.

A kiváltságos személyeknek nyolc osztálya van! Közéjük tartoznak a császár rokonai, a nemesek, azok a személyek, akik a szolgálatban kitüntették magukat, akik nagy diadalokat arattak, akik a közgazdaságban rendkívüli bölcsőség által kitüntették magukat, akik kiváló tehetséget mutatnak és akik kötelesegeiket rendkívüli buzgalommal teljesítették. Ezeket csak akkor szabad bünvádi uton felelősségre vonni, ha a császár megparancsolta, úgyékből a döntés a császárt illeti. A büncselekmény elkövetésének tervezőjét fötettesnek tekintik és egy fokkal súlyosabban büntetik, mint a részeseket. A felségértést a súlyosított halálbüntetéssel büntetik. Bizonyos közeli férfi rokonokat, még ha semmi részük sem volt a felségserzésben, szintén lefejezik, a távolibb rokonokat pedig vagy lefojezik, vagy a magas rangú hivatalnokok rabszolgáivá teszik. A lázadókat szintén lefejezik. A közönséges lopást bambuszszal és megbélyegzéssel, a minősített lopást lefejezéssel büntetik. Az emberi élet ellen elkövetett súlyos bűntettek a lassu szétarabolással torolják meg. Aki mérges állatokat felnevel azzal a szándékkal, hogy ily módon mást megmérgezzon, azt lefejezik. Az a férj, aki nőjét megöli, mert ez annak rokonait szida vagy tetleg bántalmazta, száz bambuszütéssel büntetendő. Enyhe büntetéssel sújtják a saját fiának, unokának vagy rabszolgának megölését. Azt az orvost, aki műhiba folytán valakinek halálát okozta, ugy büntetik, mintha gondatlanul okozta volna a halált, a büntetést azonban megválthatja.

Aki hatóság elleni erőszaknál valamely hivatalnokot súlyosan vagy győgyíthatatlan módon bántalmaz, azt megfojtják. A szabad embert, aki rabszolgát üt, egy fokkal enyhébben büntetik, mintha szabad embert ütött volna; ha a rabszolga a sértés után meghal, megfojtják a tettest. A rabszolgát, aki urát üti, lefejezik. Az asszonyt, aki útések folytán férjének győgyíthatatlan betegségét okoz, megfojtják azonnal az ítélet hozatala után. A gyermekeket, akik szülőiket, vagy asszonyokat, akik férjeik szülőit megserítik, megfojtják.

Névtelen denúnciókat minden esetben halállal büntetnek és pedig, ha a feljelentés a valónak megfelelő, megfojtással, az ily módon feljelentett egyént a hatóság bünvádi uton nem üldözheti. A hamis denúncióórt a feljelentőt rendszerint oly büntetéssel sújtják, amely súlyosabb annál, aminővel a feljelentés tárgyát képező büncselekményt büntetik. Akik a szülőket vagy az atyai nagyszülőket, a férjet, vagy ennek szülőt vagy nagyszülőt denúnciálják, mégha a feljelentés tartalmilag a valónak meg is felel, 100 bambuszütéssel és három évi száműzetéssel büntetik, ha azonban a feljelentés hamis, az esetben megfojtják a feljelentőt. A szülők vagy atyai nagyszülők iránti engedelmesség 100 bambuszütéssel büntetettik.

Megvesztegetés esetében a hivatalnokot az ajánlék értéke szerint megállapított részletes tábla alapján büntetik. Aki feddésre méltó módon viselkedik, a nélkül, hogy ez által valamely különös törvényt megszegne, legalább 40 bambuszütéssel büntetendő.

Vizsgálati foglyok, akik a felsőbb rangosztályhoz tartoznak, vagy akik a közszolgálatban kintűnek, szabadon közlekedhetnek barátaikkal és rokonaikkal. Aki valamely elíteltet ennek kérelmére megöli, azt két fokkal enyhébben büntetik, mint azt, aki verekedés közben más megöli.

A vádló a bíróság által mindaddig letartóztatandó, amíg a vád tényeit bizonyítják. Az a bírő, aki a vádlottat szándékosan igazságtalanul felmenti, az a büntetéssel büntetendő, amelyet igazság szerint neki kellett volna kiszabni; ha azonban szándékosan igazságtalanul elítelt valakit, ez esetben ugyanazzal a büntetéssel sújtandó, amelyet ő kiszabott. A gyanúsítottak jogában áll valamőt tenni, vagy tagadni. Nők csak főbenjáró bűntettek miatt helyeztetnek vizsgálati fogságba. Az a hivatalnok, aki csupán hamis törvénymagyarzat folytán hoz helytelen ítéletet, egy fokkal enyhébben büntetendő, mint az, aki valamely más okból hozott igazságtalan ítéletet. Minden halálos ítélet egy magasabb bíróság által még egyszer felülvizsgálandó és ha ez által helybenhagyatik, végleges döntés véget a császár elé terjesztendő. A hivatalnok, aki kifejezett császári jóváhagyás nélkül fogatosítottat kivégezt, legalább is 80 bambuszütéssel büntetettik. Aki a legközelebb kibocsátandó amnesztia reményében követ el valamely büncselekményt, azt az amnesztia kibocsátása után az elkövetett büncselekmény miatt egy fokkal keményebben büntetik mint rendes esetben.

Nagy vonásokban ezek a kínai büntetőjogi törvénykönyv karakterisztikus intézkedései. A büntetések elég szigorúak és messze állnak a modern büntetői alvektól.

Pepito Rodriguez Ariola.

— A zongorázó csodagyerek. —

Budapest, augusztus 25.

Most Párisban van, s a pszichológusok kongresszusa is foglalkozott vele. Lapunkban is szó volt róla egy-két hónappal ezelőtt. Egy esztendeje körülbelül annak, hogy odahaza Madridban az anyja egy szonátát játszott a zongorán, s aztán bement a szomszéd szobába. Egyszerre csak, néhány pillanat múlva, megszólalt a zongora, s ő hallja azt a szonátát, amit éppen eljátszott. Zeneileg tökéletesen hangzott a főbb pontokban, csak az előadása volt kissé gyámoltalan. Mi volt az? Hiszen senkit sem látott oda menni a zongorához. Aztán alig tudott szóhoz jutni a meglepetéstől, amikor harmadfel esztendő ficskáját pillantotta meg a zongoránál. A gyerek csak játszott tovább, megismételte a szonátát, amely harmonikusán, szinte színezéssel került ki apró ujjai alól. Később újra játszott többször, a játéka megunt és egészen elhanyagolta. De nem elégedett meg ezzel az egy zeneművel, másokat is eljátszott egyszerű hallomás után, végül maga is csinált dallamokat. Hat hónap múlva pedig elérte a zongorázásban azt a fokot, amelyen ma van, negyedfél esztendő korában.

A pszichológusok kongresszusa Párisban most ő maga is meggyőződhetett a csodálatos gyermek zenei talentumáról. Oda vitték Pepitót a zongorához s kérdezték:

— Nem játszanál valamit, Pepito?

Pepito báran azt felelte, hogy igen.

— Játsszad azt, amit akarsz! — biztatták.

Egész műsorát bemutatta. Ennek az egyik része határozott. Eljátszott zeneszámokat, amelyeket régebben hallott már, játszotta a saját megjelent kompozícióit és olyan ismert zenedarabokat, amelyeket variált, átírt és ezeket mindig egyformán játszotta. Előadásának második részében olyan dallamokat adott elő, amelyeket ott helyben elénekelt, vagy elfűtyültek neki. Tökéletesen eljátszotta ezeket az összes fortékkal és pianókkal, aztán variálta őket a maga zenei érzése szerint.

Beigazolt tény, hogy a kis Pepito semmiféle lelkéket nem kapott zenéből, egymaga sem tanult, nem autodidakta, hanem mindent önmagától tud. Próbálták neki tanácsokat a dni, főképp az újvételek dolgában, hallani sem akart rájuk. Ha pedig kényszeríteni akarták, haragosan ott hagyta a zongorát. És milyen zongorán játszott! Rozoga régi szerszám és mégsem tágit tőle. Pompás új zongorákat ajánlottak fel már neki, de határozottan visszautasította őket. Hanem az ócska szerszámban briliánsan eljátszotta egyik sajtószerszám katonai indulóját. Ezt egy gyermeknek ajánlotta, aki szintén vitte valamiről — a spanyol királynak. A marsellais eljátszotta a maga kíséretével, szellemes variációkkal. Mindegyik száma után felkaog, a közönség felé fordul és össze csapja a tenyériként, mintha csak magának tapsolna. A közönség követi a példáját és tapsol neki hatalmasan. Erre vidám, csengő kacagással felel és boldog nagyon.

A kongresszus szaktekinetelyei dícsérték a kompozícióit, s a *Temps* úgy vélekedik rólok, hogy felérnek a legtöbb tanult zeneszerző munkálataival. Eleve nek, a motívumok gazdag változatosságával tűnnek ki, korrektek és tele vannak érzéssel. De legjobban azt osodálják benne, hogy a technikája, amely a legpontosabb, úgy szerezte meg maga, a zongora minden szabályában járatos. Ha akad valami kis diszsonancia, az onnan van, hogy a kis Pepito nem tudja még átfogni apró kezeikével az oktávot. Vannak pillanatok, amikor szórakozott is, amikor aztán egészen gépiesen játszik. Akkor olyan, mint valami fáradt zongorázó s akkor, nem csuda, hogy gondolatait nem tudja koncentrálni.

A kongresszuson ismét többen akartak neki drága zongorát ajándékozni, de mindenkit visszautasított.

— Ezek a zongorák megbénítanak! — mondotta izgatottan — csak az én öreg zongorám inspirál.

A kongresszus tagjai elámulnak a gyermek szellemi fejlettségén. Hanem hogy mi lesz még belőle, arra nem tudnak felelni. Nagy muzsikuss lesz-e, vagy a csodagyermek sorsára jut-e? Elfajul, elpusztul-

majd, hogy idők múltán elfáradt lélekkel csak az a kétes értékű vizsgálatára maradjon, hogy egykor csodagyermek volt? ...

Az elveszett paradicsom.

— Budapesti kép. —

(Egy kis hölgy fölélbred az ágyában esti nyolc órakor. Körülnéz, megdörzsöli a szemét. Aztán félreuzza az ágya függönyeit.)

A kis hölgy: Róznátné!

Róznátné (bejön): Jó estét, kisasszony!

A kis hölgy: Hány óra?

Róznátné: Nyolc óra, kisasszony. Már igazán fölkelhetne.

A kis hölgy: Nem tudok hozzászokni a korai felkeléshez. Már sokszor próbáltam, de delutáni négy óra volt a legkorábbi idő. Érdekes, akkor már járnak emberek az utcán.

Róznátné: Hát hogy tetszett mulatni Siófokon?

A kis hölgy: Schogyse. Az emberek fősvények és unalmasak. Hát Budapest mit csinál?

Róznátné: Izzadunk, kérem.

(Hallgatnak egy kis ideig, aztán Róznátné kimegy a konyhába, a vacsorára felügyelni. A kis hölgy felöltözik. Világossárgára festett haját megfésüli és elegáns angol ruhát vesz. Kalapján nagyon nagy a toll. Erős chypre-illat árad a ruháiból. Megszámolja az aprópénzt. Aztán az ajtóhoz megy.)

A kis hölgy: Róznátné, hozasson egy kocsit!

(Kis várta megjelenik Róznátné és jelenti, hogy itt a kocsi. A kis hölgy elfutja a gyertyát és lemegy az utcára. A kofis köszön neki.)

A kis hölgy: Menjen Ős-Budába!

(A kocsis mosolyog. De vállat von és ráfít a gébére, amely lassan nekiindul. Az Andrásy-uton már égne a kávéházak villamos lámpái. Künn, a liget felől kedves illat száll. A Wampetics előtt mennek.)

A kis hölgy (rémülten): Hisz itten minden sötét? Mi ez?

A kocsis: Ez kérem az, hogy Ősbuda be van zárva.

A kis hölgy (nagyon halkán): Az nem lehet.

A kocsis: Már pedig be van zárva.

A kis hölgy: Miért?

A kocsis: Mert megbukott.

A kis hölgy: És ezt maga már tudta?

A kocsis: Tudtam. Azért nem mondtam, mert hát nem teiszett kérdezn.

A kis hölgy: És nem is lehet bemenni?

A kocsis: Nem.

(Mind a ketten nézik a szomorúan sötét kapukat, az elhagyott tornákokat, a benn tátongó sötét törséget.)

A kis hölgy: Bré... ez olyan, mint egy temető. Menjünk a Somossyba.

(A kocsit elindul és a kis hölgy nagyon szomorú lesz. Mint élete ilyen válságos pillanataiban szokta, megint megszámlálja az aprópénzt. Elérkeznek a Somossy-kávéháza. Egy nagy hölgy áll az ajtóban. A kis hölgy kifűzti a kocsit.)

A nagy hölgy: Nini, Louise!

A kis hölgy: Szervusz, Giza!

A nagy: Mit szölsz?

A kicsi: Nagyon fáj a szívem. Mi lesz most?

A nagy: Most mehetünk — férjhez.

A kicsi: És a Somossy?

A nagy: Ne is menj be. Tele van lánnyal.

Urak egyáltalában nincsenek. Az urak, ugyilátszik, meghaltak.

A kicsi: És nem nyitják ki többé soha?

A nagy: Nem.

A kicsi: És... és...

A nagy: Nos?

A kicsi: És... hát miből fogunk élni?

A nagy: Én nem tudom.

(Szűnet. A kávéházból jobbra-balra nézgetve, szomorúan jönnek a lányok, hárman-négyen egy sorban. Egy szó se hangzik.)

A kicsi: Az élet, az egy nagyon komisz dolog.

A nagy: Semmi se biztos.

A kicsi: Enni kell.

(Meglátja magát a tükörüvegben. A kalapját kezdi igazgatni.)

A nagy: Én érzem, hogy el fogok zülleni.

A kicsi: Hogyan?

A nagy: Könnyelmű életre adom magamat. Fogez te még engem látni... (sír).

A kicsi: Ez nagyon szomorú. Előbb-utóbb nekem is az lesz a végem.

A nagy: Mindig beszélnek a társadalomról! Hát hol a társadalom most? Aki vak, az bemeget a vakok

intézetébe és ott jól megél abból, hogy nem lát. Ha pedig a tisztességes ember kenyér nélkül marad, akkor engedik elzúlni...
— o. —

A kicsi: Gazság.

(A kávéházból egyre jönnek a sárgahajú lányok. Mormolnak, beszélgetnek, mint valami temetésen. A legtöbben ezt mondják.)

— Mi lesz belőlünk? Az utcára kerülünk... — o. —

FŐVÁROS.

(*) A Szegény Gyermekkert Egyesület ügye. Abban az ismeretes ügyben, amelyet egyesek vádjai alapján a Szegény Gyermekkert Egyesület főbb tisztviselői iránt megindítottak, ma döntött a belügyminiszter. A miniszter az egyesület vezetőségének teljes elégtételt ad, amennyiben a székesfőváros tanácsának idevonatkozó határozatait s különösen a főbb tisztviselők felfüggesztésére vonatkozót megsemmisít. A miniszter általánosan kimondja, hogy a bemutatott vizsgálati adatok nem bizonyítják azt, mintha az intézet vezetősége az ügyeket hűtlenül vezette volna.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Nemzeti Színház. A Nemzeti Színház tagjai az új évad küszöbén ma teljes számban a színpadra gyűltek, ahol *Bethy* László igazgató az első próba megkezdése előtt szíves szavakkal üdvözölte őket. Az igazgató beszédében hangsúlyozta, hogy az új szezon játérendjén kevesebb darab van, mint a korábbi években, de a színház tagjainak a darabok mentül gondosabb betanulására, általában intenzív munkára kell törekedniük. A Nemzeti Színház az új szezon hivatalos programját a jövő hét valamelyik napján teszi közzé.

** Népszínház. A Népszínház, teljes kétévesi szünet után szeptember 1-én nyitja meg újra kapuit. Első előadásul a mult szezon legsikeresebb darabja *A kis szökevény* kerül színre, *Küry* Klárával, ki a legközelebbi napokban érkezik haza. — A Népszínház legelső idei premiéreje repriz lesz: *A párisi élet* című operet. Offenbach ez egyik legkiválóbb művének bemutatója szeptember 7-ikére van terelve véve, a női főszerepben *Küry* Klárával. — Minthogy a Népszínház igazgatóságához igen sokan fordulnak részint levélben, részint személyesen az idei premiérébél iránt, az igazgatóság ez uton óhajta tudatni, hogy új bérletről csak szeptember 1-jétől fogva lehet szó, mert addig a régi bérloknak eddigi helyeikre való jogát az igazgatóság fenntartja.

** A Magyar Színházról. Az új szezon elején a Magyar Színház arra használja fel, hogy felhívítsa és újra műsorába illeszesse azokat a darabokat, amelyekhez a mult évadok legnagyobb sikerei fűződnek. Így a *Balek* után, melyet a napokban hoztak újra szívre, ezen a héten fölleveníti a színház két pompás francia bohózatát: *A névtelen leveleket* és *A kikapós patikáriust*. A névtelen levelek kedden, e hó 28-án kerül színre, az egyik főszerepben *Szilágyi* Vilmos, aki hosszú időköz után, amit a színház vezetőségével töltött, ezuttal lép fel először a színpadon, míg *A kikapós patikárius* előadása szombatra, szeptember 1-re van kitűzve új betanulással és részben új szereposztással. A hét többi napját *New York szépe*, a *Balek*, *Yerónka* és *Szulami* töltik ki.

** Művészet a Margitszigeten. Nagyszabású, lényegesen igérező művészet lesz szeptember első napjaiban a Margitsziget alsó vendéglőjének dísztermében. A rendezőség a főváros ismert szereplői köréből, élén gróf *Szapáry* Pállal alakul meg és az estén a legelőbbkelő művészek és művésznők működnek közre.

** Tanulmányut. *Török* Irma, a Nemzeti Színház fiatal művésznője, akit gróf *Keglevich* István intonáns a nyári szünet elején külföldi tanulmányutra küldött, ma érkezik haza. A művésznő, aki íőleg a párisi és londoni színházakat tanulmányozta, holnap Kassára utazik és a jövő héten néhány estén vendég szerepelt fog az ottani Nemzeti Színházban.

** Városligeti Színház. A Városligeti Színházban holnap delután 4 órakor fél helyiárok mellett *Orpheus* a pokolban kerül színre. A főszerepeket *Szilágyi* Szeréna, *Tomory* Melissa és *Németh* József, a Népszínház tagjai, játszza. Este fél 8 órakor rendez helyiárokkal *A holdviló barátot* adják.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Készülök szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és bejelentésmoz védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

Odillon magyar asszony. Megirtuk a napokban, bécsi újságok híre nyomán, Odillon Helén asszony, a híres bécsi színművész, Givardának, a bécsiak dédelgetett komikusának elvált neje újra férjhez megy, még pedig egy előkelő magyar főúrhoz. A híresztelés ma délelőtt csakugyan valóra vált, amennyiben a budapesti IV.—IX.—X. ker. anyakönyvvezetőségénél ma délelőtt tizenegy órakor kötött törvényszerű házasságot Rakovszky Ferenc os. és kir. kamarás, harminckilenc éves magyar földesur Pétermann Karolin harminhat éves színművésznővel, aki nem más, mint a hírnöves bécsi művésznő, színésznő: Odillon Helén asszony. A fényes esküvő Szerecsényi nyugalmazott főispán és herceg Odescalchi Arthur főrendiházi tag szerepeltek tanúként. Az új pár a házasság megkötése után visszautazott Pécsebe.

Páris negyvenedzser. Az *Urania Színházban* Saloman Ödön *Páris 1900-ban* című nagyszerű darabját holnap, vasárnap este negyvenedzser adják elő. A darabot addig még mindig zúfolt ház nézte végig; különösen nagy töltésben részesül az új képek közül az az óriási mozgófénykép, amely a július 14-iki katonai szemlét mutatja be, s amelyen 10.000 katonát vonul el a közönség előtt, a Marseillaise hangjai mellett. Érdekes az a mozgókép is, amely Loubet elnököt ábrázolja, amint a kiállításon végig vonul.

A sulyos bizottság. A nagyváradi színházi bizottság az ország legboldogabb bizottsága. Az ülésein rengeteg széles a jókedv. A legutóbbi ülést azért hívták egybe, mert az egyik bizottsági tag keskenyen talála a rámpát. Hol van bizottság széles e hazában, amely oly boldog, hogy rámpáról vitatkozzék? Nincsen. Tudta ezt a bizottság is és azért különös jókedvre derült. Az ülést tehát ötletekkel fűszerezte. Az egyik bizottsági tag azt indítványozta, hogy a bizottsági tagok mérjék meg magukat, hogy hány kilót nyomnak. Akadt ott hamarjában egy mérleg is, mi sem állott hát utjában annak, hogy a színházi bizottság az ülésein nem az ügyek fontosságát, hanem tagjainak a testi sulyát mérlegelje. Volt olyan köztük, aki rekordot teremtet, mert 105 kiló. És a legöregebb emberek sem emlékeznek arra, hogy valaha színházi bizottság ennyit nyomott volna. A legkönnyebb tag 82 kiló. A tíz bizottsági tag összes sulya 885 kilogramm. Mint suly és mint egy bizottsági ülés eredménye nem is megvetendő ez a sok kiló. És ezt min a rámpa tévé.

Somogyi Mór konzervatóriuma. Somogyi Mór, a jeles zongoraművész konzervatóriuma most lép hetedik évfolyamába. Augusztus hó 26-ától naponta 10—1-ig és 3—6-ig vannak beiratások mindkét intézet helyiségében. Erzsébet-kört 44. és Károly-kört 2. a zongora-, ének-, hegedű-, obozsalom-, az összes vonós és fúvós hangszerekre, ugyancsak zeneszerzésre. A konzervatórium, amely a zenetudományok közt előkelő helyet foglal el, mult évben is élénk tevékenységet fejtett ki. Nyolc nyilvános hangversenyben mutatta be a növendékek szép haladását és bizonyosságot szolgáltatott arról, hogy az intézet magas művészi színvonalon áll és céltudatosan vezetik. Különösen a zongora-, ének- és hegedűosztályokban meglepő eredményt mutatott fel. Azok a kitűnő művészek, akiknek neveivel a tanári karban találkozunk, legjobb biztosítékot nyújtanak arra, hogy a növendékek gondos és nemes irányú kiképzésben részesülnek. A tanítás szeptember elején kezdődik.

Színházak műsora. Fővárosi Nyári Színház: Vasárnap délután: *Vasgyáros*. Este: (negyedszer) *Felfordult világ*. — Hétfő: (hetedszer) *Több mint királyság*. — Kedden: (ötödször) *Felfordult világ*. — Szerdán: (hatodszor) *Felfordult világ*. — Csütörtökön: *Stoll Károly bucsufelkelésével József diák*. — Pénteken: (elsőször) *Segédánár*. — Szombaton: (másodször) *Segédánár*. — Vasárnap délután: *Csikós*. Este: (harmadször) *Segédánár*.
Magyar Színház: Hétfőn: *New-York szépe*. — Kedden: *Névtelen levelek*. — Szerdán: *Veronka*. — Csütörtökön: *Balek*. — Pénteken: *Névtelen levelek*. — Szombaton: *Kikapós patikárius*. — Vasárnap: *Szulamú*. (L. Komáromi Mariskával.)

Nyiltér.

Egyévi önkéntesek

Egyenruhákat és felszereléseket legelőszobában és olcsóbban mint bárhol beszerezhetik

TILLER MÓR és TÁRSA

os. és kir. udvari szállítóknál
Budapest, IV. Központi városrész.
Arjegyzéket ingyen küldünk.

Vérgyógyászat

(Hämopathia.) Új, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker asthma-, szív-, vesé-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés, korai valóság és elmeveszves ellen. Évente száz meg száz teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legérgebb bajoknál. E gyógymód feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. orvos
rendel. n. pontja intézetében V. Váci-kört 19. Házán kívül is kezel; meghívásra vidékre is megy.

Magasalpesi gyógyhelyek.

DEL-TIROL
Arzen-, vas- és gyógyforrások, ellismert kitűnő hatással vér-, ideg- és női bajok stb. ellen. A Levico-arsen-sóviz minden gyógytárbán kapható.

Előkelő elsőrangú gyógytelep.
(Nyáron és télen nyitva.)
Romek (Kérvés, enyhe éghajlat, az új kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő kényelem, ivó- és fürdőviz, társas- és sportminisztériumok. A Valsugana vasút állomása, egy órányira Trientől. Közvetlen gyorsvonati összeköttetés minden irányból és vizont. Prospektusokkal szolgálunk az utazási vállalatok és az igazgatósági irodák Charlottenburg (Berlin) utca 33. s Levico (Dél-Tirol)
Távírási cím: Polly, Levico.
Dr. Polly-Pelacek vezérigazgató.

Egy francia gyárosnak

az érdekelt szakkörökben szenzációt és egyuttal megdöbbenést keltő találmányának szabadalma Magyarország és Ausztria számára eladó.

Arról van ugyanis szó, hogy p. o. egy G üléses automobil-kocsit, melynek előállítási költsége jelenleg 7500—8000 forintba kerül, a szabadalom tulajdonosa 2500 frtért képes előállítani.

A szabadalom ára 120,000 frank, mely árba a fentemlített G üléses automobil-kocsi bele van értve és a melyet a komoly ajánlkozók kipróbálhatnak.

„Francia” jellegével ellátott ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbít.

Nyilatkozat!

A Szent Lukácsfürdői Kristályvizet legszívesebben rön-delem az emésztő szervek hurutos bántalmainál, annyival is inkább, mert a kelő sikert mindig elértem vele.
Dr. Fischer Lajos egyi. orvos, VII. Teleky-tér 7.

Szt. Lukácsfürdő
Nagy kénes iszapfürdő, melynek 520 [?] méter nagyságu természetes forrásmenedécsiben az ásványvíz naponta két négyszer megújul. Mindemellett gyógy- és fürdő-fürdők. Kitűnő szállók. Vendéglő saját főzeten. Olcsó árak. Prospektus ingyen küld az igazgatóság.

„ESZKULAP”
„De Dion-Bouton” motoros automobil kocsit.

Oránkénti 8 krajcar benzín-szükséglet.

A legeszményibb automobil kocsit, a legtekéletesebb és legegyszerűbb gépezettel. Súlyja 240 kiló.

2 1/2 lóerejű. Vízűtő készülékkel.

A kocsit minden gépzési ismeret nélkül is kezelhető s egy órai gyakorlat után a gépkezelés föltétlenül elsajátítható.

A kocsin két, szükség esetén még egy harmadik, gyermekülés is van. Acél csövekkel, ruganyokból van fölépítve s kerekei kitűnő pneumatikon járnak. Oránkénti sebessége harmincháromöt kilométer és magaslatokra is fölvezethető. Homokos vagy sáros utakon egyaránt működik.

Julius 4-én az „Eszkulap” automobil a Criterium du Sud nyári versenyben az első díjat nyerte el, 200 miután a kitűzött 100 kilométeres utról Camus vezetése alatt 1 óra 55 perc alatt mint első érkezett be.

Továbbá a Páris-Rouen közti 240 kilométeres versenyen ez az automobil kocsit érkezett be elsőnek. Menetideje: 7:20 perc. A Bordeaux-Périgeux-Bordeauxi 260 kilométeres uton második. Menetideje: 5:10 perc.

A párisi, londoni, berlini, lipseai, lyoni, bairi kiállításokon nagy feltűnést keltett s a legutóbbi hamburgi kiállításon az első díjat nyerte!

Aranyérem! Diszkolevél! Érdemkereszt!

Bővebb felvilágosítást ár- és fizetési módozatokról a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

VIII. József-kört 18. Hartmann József urnál.

Képes árjegyzékeket különböző nagyságu- és áru kocsikról ingyen és bérmentve.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

A baden-badeni meeting. Ma dőlt el, mind baden-badeni távirutunk jelenti két magyar ló részvételével a 30.000 márkás Prince of Wales stakes. Péchy Andor Irója és lovag Wiener Welen Gombája vette fel a küzdelmet a német tenyésztés képviselőivel s a hét ló közül Iró lett a győztes, a Kárpáti-díj tavalyi híres győztese. Félhosszal nyert Iró, második mögötte Allgold lett, a németek legjobb idősebb lova, míg a harmadik helyre holtversenyt futott Ino és Regenbogen. Gomba, mely egy ízben már megnyerte ezt a versenyt két évvel ezelőtt, pillanatra sem vott versenyben, ugy szintén a vele futott Gabelweih és Kamee sem.

A holnapi nap legérdekesebb száma a budeni nagy akadályverseny handikap lesz, mely minden valószínűség szerint szintén hozzánk kerül. *Aspasia* és *Buda* alkalmasint egymásköztt döntik el a versenyt.

Skiff-rekord. A *Duna* budapesti evezős egyesület egyik tagja, *Schey Hugó*, az elmúlt kettős-ünnep alatt skiff-ben evezett fel Budapestről—Komáromig és vissza. E 240 kilométer hosszú utat 70 óra belül tette meg. Evezési idő 32 óra volt.

Kerékpárverseny. Nagy országos kerékpárverseny rendez holnap délután fél 4 órakor a oszműri-utó millenáris verseny pályán a Budapesti Training Iskola. O felseje a király hetvenedik születésnapja alkalmából rendezett Emlékdíj, megnyitó, tandem, junior, 50 kilométeres tereplóverseny stb. kerül előtérbe. Ez utóbbi versenyben *Papp Ferenc* és *Szárts*, Bulgária bajnoka fogják az előnyöket adni, *Muskát Jenő*, Magyarország műkerékpáros bajnoka, külföldi utján tanult legújabb mutatóival fogja a versenyzőket betölteni.

Az Erzsébet királyné díj a Telefen Hírmondóban. Ma vasárnap délután kerül döntésre a nyári meeting egyik érdekesebb versenye — az Erzsébet királyné díj, — melynek eredményét a *Telefen Hírmondó* szerkesztőségének révén tudhatja meg leggyorsabban a közönség, mert a verseny lefutása után azt azonnal fölolvastatja. A többi futások eredményét szintén még a délután folyamán közli a *beszélő újság*. A felolvasások kezdetét mindig háromszoros riadójel előzi meg.

Nyári löversenyek.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, augusztus 25.

A mai nap is az outsider napokhoz sorakozik, ha mindjárt *Zászlós* és *Da Capo* úgy is kezdtek a napot, mintha az utolsó futás után valamennyi bookmaker az öröklét honába lenne kénytelen költözni. A két favorit után elkezdtek pusztításukat a legvadabb outsidersok. *Parlagot észre* sem vették a fogadóik, pedig ha látják, hogy a jó kilátású *Boldog* nem indul s őt küldi ki istállója, lehetetlen volt nem gondolni reá az Állvány-díjban. A favoritok, *Szeszély* és *Inländer* nem voltak versenyben s mialatt *Parlag* elejétől végig csinálta magának a versenyt, csak *Ucalegon* látszott reá pillanatra igen veszedelmesnek. Már majdnem nyert, amikor *Segrott* végső erőmegfeszítéssel *Blaskovich* Ernőnek jutatta a díjat.

A másik outsider a rákövetkező versenyben győzött: *Bolygó*, amely félvér létere merészkedett csaknem egyenlő suly miatt olyan telivőrt venni, mint a milyen Hamlet. De a legszimpatikusabb outsider csak ezután következett, Rohonczy Gida *Aranyosóje*, habár ezuttal az aranyosó másra csakugyan nem hullott, mint a szép kancsa népszerű tulajdonosára. Csaknem az egész világ letört *Néha Néha* és *Iván* és Rohonczyt mégis melegen üdvözölték lovának győzelme után.

It adjuk a mai eredményeket:

I. Istállók díja. Díj 3000 korona, távolság 1400 méter. Mr. C. Wood *Zászlós* (Black) első, Kartal (Adams) második, Fille (Cleminson) harmadik. Futott még Dundi. Itélet: Fél hosszal könnyen első, 3/4 hosszal harmadik. Totalizátor 10:17. Helyrefogadások I. 50: 54, II. 50: 60.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona, távolság 1600 méter. Mr. Redgray *Dacapoja* (Poole) első, Paragraf (Adams) második, Maestro (Healy) harmadik. Futott még: Pimasz, Orkán, Gaudriole, Fonyódi, Kadmea, Malteser, Peninsular. Itélet: Biztosan másfél hosszal első, fél hosszal harmadik. Totalizátor 10: 27. Helyrefogadások I. 50: 72, II. 50: 78 és III. 50: 174.

III. Állvány-díj. Handicap. Díj 8000 korona. Távolság 2400 méter. *Blaskovich E. Paragja* (Segrott) első, *Ucalegon* (Bulford S.) második, *Dreytus* (Soutney) harmadik. Azután: *Mordány*, *Häng d'an*, *Inländer*, *Szeszély*, *Waterloo*, *Pandur*, *Scharbe*, *Inca*. — Itélet: Erős küzdelem után nyakhosszal első, 3/4 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 146. Helyrefogadások: I. 50: 260, II. 50: 400, III. 50: 814.

IV. Handicap. Díj 8000 korona. Távolság 1600 méter. *Geist G. Bolygója* (Black) első, *Hamlet* (Park) második, *Alladó* (Segrott) harmadik. Azután: *Gagor*, *Diva*, *Jerome*, *Orkán*. — Itélet: Küzdelem után félhosszal első, 1/2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 167. Helyrefogadások: I. 50: 186, II. 50: 126, III. 50: 94.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. Rohonczy G. Aranyesője (Morgan) első, Ika (Bultford S.) második, Néna-Néna (Adams) harmadik. Futottak még: Előre II., Biztos, Leányka, Akarat. Itélet: 2 hosszal könnyen első, 4 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 79. Helyrefogadások: I. 50: 88. II. 50: 76. III. 50: 70.

VI. Nyeretlen kétévesek eladó handikapja. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Gr. Károlyi M. Manillája (Adams) első, Izric (Black) második, Hasrman (Bultford S.) harmadik. Futottak még: Dalos, Dagmar, Szánom-bánom, Dorna. Totalizátor: 10: 62. Helyrefogadások: I. 50: 100. II. 50: 114. III. 50: 68.

VII. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Festetich T. Topazeja (Park) első, Pompadour (Poole) második, Vieux Gargon (Black) harmadik. Futottak még: Lavag, Gut genug, Melba. Itélet: fél hosszal könnyen első, nyolc hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 80. Helyrefogadások: I. 50: 78. II. 50: 86.

Holnap dől el az István-díj mellett a meeting másik nagy szenzációja: a 60.000 koronás Erzsébet királyné-díj. A versenyben a következő lovak futnak:

	lovagolja
Per Butters	Baok
Incrovable	Wilton
Prodge	Segrott
Mindegy	Park
Rika II.	Bultford
Max	Poole
Garabonciás	Adams

Incrovable futása különösen érdekessé teszi a versenyt, mert most lesz alkalma eldöntenie a rá nézve rosszul sikerült Derby után, hogy vajjon jobb-e és mennyivel jobb, mint Kartal és Sternbusk. Ha most korteher alatt verné Mindegyt, mely Kartalnak fizik, volt képes adni, akkor ő klasszira egyedül álló három éves lenne. Ezért nem is hiszünk, ha bármilyen jó futást is várnak tőle, Incroyable győzelmében. Max szintén nagyon jó, rövidebb distancian talán a legjobb három éves, s bár Incroyableól és Mindegytől kap is három fontot, még sem hiszünk, hogy az utóbbit verné. Az valószínű, hogy e három jeles ló nagy finisht fog egymással a díjért küzdeni, de azt hisszük, hogy a győztes Mindegy lesz, Max és Incroyable előtt.

Holnapra tipjeink a következők:

- I. Roquebrunne—Savoyard.
- II. Testőr—Alfréd.
- III. Mindegy—Max—Incrovable.
- IV. Horomány—Ormuz.
- V. Antigone—Juis.
- VI. Ify—Liszt Ferenc.
- VII. Product—Szárnyas

Legujabb.

London, augusztus 25.

Mint az esti lapok Sanghaiból e hó 24-éről jelentik, oda az a hír érkezett, hogy a császárnét és udvarát az üldözésre kiküldött japán csapatok Pekingtől délnyugatra 80 mérföldnyire utólték. Kwang-Szű császár azonnal a szövetséges oltalma alá helyezte magát.

Berlin, augusztus 25.

A cirkálóhajóraj második tengernagya jelenti Takuból mai kelettel: Tiencinbe e hó 22-én érkezett orosz táviratok szerint Peking déli részében boxercsapatok vannak és a császárvárosban kínai csapatok állanak Csing hereg alatt. A császár és a császárné elhagyták Pekinget. Pekingben katonai kormányzatot rendeztek be. 22-én reggel, hír szerint vagy száz pekingi menekülő Tongstownból esónakokon folytatta útját.

TÁVIRATOK.

Az osztrák helyzet.

Bécs, augusztus 25. A Neues Wiener Tagblatt jelentése szerint dr. Koerber miniszterelnök csak a jövő hó elején fog a pártvezérekkel konferenciákat megkezdenni. Egy cseh lap szerint dr. Koerber utóbbi ischli kihalgatásáról avval a benyomással távozott, hogy ha nem sikerül neki a parlamentet ismét rendes kerékvágásba hozni, a kabinet sorsa meg van pecsételve. Ha a kabinet megbukik, utódja valószínűleg a mostanihoz hasonló szintelen minisztérium lesz.

A dél-afrikai háború.

London, augusztus 25. A lapok jelentik Pretóriából, hogy Cordua hadnagyt tegnap délután agyonlőtték. A Daily Mailnek jelentik a Machadodortól 17 mérföldnyire levő Geluk falmból, hogy az angolok

délben bevonultak a helységbe, miután délelőtt képmény harcot kellett vívnia a lovasságnak. Az angol tüzérsgnek vissza kellett vonulnia az ellenség elől.

London, augusztus 25. Cordua hadnagyt tegnap reggel végezték ki a pretoriai fogház udvarán. Az elítélt, akivel előző este közölték az ítélet megerősítését, szilárd léptekkel haladt a vesztőhelyre. Kivánságához képest nem kötözték meg. Miután leült, kitérte karjait és hideg vérről kiáltotta oda a rendelt angol csapat parancsnokának, hogy kész meghalni. E pillanatban tüzet vezényeltek és Cordua holtan arcára bukkott.

Berlin, augusztus 25. A Cordua agyonlöveteése itteni politikai körökben kínos érzelmeket kelt, mert a Roberts által tanusított szigort súlyos hibának tartják, mely végzetessé váhatik. A boerok jelleménél fogva a halálítéletnek alig lehet elijesztő hatást tulajdonítani. Kétségtelen, hogy az ítélet célozatos és igazságtalan, mert az állítólagos összeesküvést tisztán csak angol agent-provocatőrök idézték elő.

London, augusztus 25. A Reuter-ügynökség jelenti Krügersdorpból tegnapi kelettel: Delarey parancsnok egy nagyobb csapattal megjelent a johannesburg—potschelstroomi vasútvonal Bank nevű állomása előtt és azt a felszólítást intézte a Lord Albe-marle parancsnoksága alatt londoni önkéntesekből álló helyőrséghez, hogy adja meg magát, de ezt nem teljesítették. Később Dewet átlépte Bank közelében a vasutvonalat és előrenyomult Oranje felé. Nyilvánvaló, hogy Delarey felszólítása csak csel akart lenni, amelynek az volt a célja, hogy e közben Dewet csapatának hadmozdulatait fedezék.

London, augusztus 25. Lord Roberts Wonderfontaineiből e hó 24-ről jelenti: Pole-Carev tábornok ma elfoglalta Bejast városát. A Bejast és Dalmanuta közti magaslakat megszállott ellenség nem fejtett ki ellenállást. Butler csapatai nyugatra, Frenchéi keletre állanak Machadodortól. Methen Zeerustba érkezett és most már összeköttetésben áll Caringtonnal. Tegnep Butler tábornoknak az ellenség hevesen ellentállott; csel akart vetni az angol lovasságnak és rövid távolságról tüzharcot kezdett. Az angolok ágyú azonban elhalkították a tüzelést és így meggyőzték a boerok tervét. Egy felreértés következtében azonban két angol század elszakadt a főcsapatától, mire a boerok körülférték és súlyos veszteségeket okoztak nekik. Egy tiszt és 12 katoná elesett, 4 tiszt és 57 ember megsebesült és 33 eltűnt.

London, augusztus 25. Pretoriai táviratok szerint Baden-Powel és Paget tábornokok hírtelen rákaptak Dewet hadoszlopára s megtámadták. Dewet, kit a támadás meglepett, nagy verekedéssel a hegységbe menekült.

Paris, augusztus 25. Pétervárról jelenti egy magán távirat, hogy Leydt, Transvaal brüsszei követét ma a cár fogadta.

A bolgár-román konfliktus.

Gyurgyevó, augusztus 25. Bulgáriában dobszóval felhívták a tartalékosokat, hogy lassák el magukat fehéreneművel, csizmával és három napra való eleséggel a mozgósítás eshetőségére való tekintettel. Itt a helyzetet nagyon komolynak tartják. Az önkéntesek betanítása meg folyást tart.

Gruics Száva otthon.

Belgrád, augusztus 25. Gruics Száva volt miniszterelnök és későbbi pétervári követ, ki a merénylet-pór óta külföldön élt, ma ideérkezett.

Belgrád, augusztus 25. Gyurgyevics Mladen volt miniszterelnök és Athenazovics tábornok volt hadügyminisztért, akik eddig a rendelkezési állományban voltak, nyugdíjazták, ugyszintén Bogisevics Milan berlini követet is.

A pestis.

Konstantinápoly, augusztus 25. A tegnap Klazsménébe érkezett Niger hajón még egy pestis esetet konstataáltak. A beteget, ki a hajószénely-zethez tartozik, kórházba szállították.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 25. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Az új aratás eredményéről szóló jelentések az utóbbi időben biztatóbbak voltak és a munkálatok már messzire előhaladtak. Ennek következtében új áru már bővebben özőnik a piacokra, de általában kevés felvételi képességgel találkozik. Csak az észak-amerikai piacon volt kedvezőbb export-kereslet folytán a forgalom élénkebb és az árak jelentékenyen emelkedtek.

Kissé szilárdabbak voltak a nyugat-európai piacok, de Párisban, valamint Berlinben csak csekély-séggel emelkedtek az árak.

A bécsi piacon az e neti forgalom tekintettel az osztrák fölmívelési minisztérium kielégítő jelentésére meglehetősen bágyadtan nyílt meg, de később az irányzat a kedvezőbb külföldi jogyzések befolyása

alatt megszilárdult, hogy szután a hét második felében ismét ellanyhuljon.

Zárlatok jegyzetek: Buza ószre 7.91, buza tavaszra 8.86, rozs ószre 7.41, rozs tavaszra 7.77, zab ószre 5.61, zab tavaszra 5.91—5.92, tengeri julius—augusztusra és szeptember—októberre 6.47, tengeri május—júniusra 5.19, repce augusztus—szeptemberre 14.60—14.70 korona.

A készáru piacon csak gyér volt a forgalom. Buza bágyadságra hajlott és közvetlenül a hét vége előtt 5—10 fillért veszített a folyamából.

A mai hetidőzsdén kenyéreművekben az üzlet meglehetősen korlátolt volt, de buzában a közvetítő kereskedésem vásárolt, minek következtében e cikknek aránylag kedvező volt a kelete. Irányzata azonban még bágyadt volt és árfolyamai a mult héthez képest 10—15 fillérral visszamaradtak.

Buzából eladatot egycsek közt: Egy rakomány makói 78.5 kilós 8.20 koronán három hónapra, Bécsben, 1500 mm. ó buza 76 k. 7.15 koronán Barcon, 79 k. 8.— koronán Győrött, 77 k. Tisza-közén, 8.05 koronán Bécsben, 79 k. prima 7.55 koronán Kun-Madarason. Felsővidéki 79 k. 7.65 koronán Szereden, Érsek-Ujváron és Nagy-Szombatban és 78 k. 7.60 koronán Szereden és Érsekujváron.

Rozs gyenge kelete miatt szintén nyugodt volt, ára alig volt tartva. Eladatot: 73 k. 6.95 koronán Nyitrán. 7.20 koronán Szereden, 73—74 k. uradalmi áru 7.25 koronán Battonyán és Dunaszerdahelyen.

Árpában az export is kevés vásárlási hajlandóságot mutatott.

Tengeri tartva volt. Magyar tengeri 6.60—6.70, szerb 6.55—6.65.

Zab 5 fillért veszített árfolyamából. Magyar tengeri 5.50—6.20 korona.

Liszt kelete nagyon gyenge volt.

New York, augusztus 25. (Terményfőzsdé.) (Zárlat.) Gypot: New Yorkban helyben 09.¼ (09.¼) Szept-re 8.50 (8.58). Novemberre 8.24. (8.29). New-Orleansban helyben 9.¼ (10.—). — Petroleum Stand white New Yorkban 8.05. (8.05). Stand white Philadelphianban 8.— (8.—). Refined in Cases 9.35. (9.35). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — Zsír: Western steam 7.15. (7.20). Rohe és Brothers 7.40. (7.40). — Tengeri irányzata tartott. Aug-ra —. (43.¼). Szeptemberre 43.¼ (—). Okt-re —. (40.¼). — Buza irányzata tartott. Piros ősi helyben 81.¼ (81.¼). Aug-ra —. (—). Szeptemberre 79.¼ (80.—). Okt-re 80.¼ (80.¼) Decemberre 81.¼ (82.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.¼ (3.¼). — Kávé: fair Rio 7. sz. 8.¼ (8.¼) Szept-re 7.25. (7.30). Novemberre 7.50. (7.45). — Liszt: Spring Wheat clears 2.85. (2.85). — Cukor: 4.¼ (4.¼). — On: 30.30 (30.20). — Réz: 16.66. (16.66). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 25. (Terményfőzsdé.) (Zárlat.) Buza irányzata igen gyenge. — Aug-ra 73.¼ (74.¼) Szept-re 73.¼ (74.¼). — Tengeri irányzata állandó. Szept-re 38.¼ (38.¼). — Zsír: Szept-re 6.75 (6.82). Okt-re 6.80. (6.85). — Szalonna short clear 7.55. (7.62). — Serfűs: Augusztusra — (—). Szept-re 11.05. (10.17). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

F. D. plébános urnak Egyed. Igaza van főtisztelendőségnek, minthogy az 1894. évi XXXI. törvényoikk 113. §-ának harmadik bekezdése külföldinek Magyarországon való házasságkötésénél csupán a kihirdetésre nézve mondja ki, hogy a magyar törvény szabályait kell alkalmazni. A külföldi e mellett tartozik kimutatni, hogy házassága hazájának törvényei szerint nem ütközik akadályba. Főtisztelendőség tehát a házasság egyházi megkötésénél csupán arra tartozik ügyelni, hogy a kibirdetés Magyarországon a magyar törvény értelmében megtörtént-e, továbbá, hogy nincsenek-e olyan házassági akadályok, amelyek a magyar törvény 11., 12. és 13. szakaszaiba ütköznek, minthogy ezek a szakaszok a Magyarországon kötött házasságok esetében (a 111. § szerint) külföldiekre is alkalmazandók.

F. H. Temesvár. Az etikett parancsolja, hogy a jövő király születését nagyobb ünnepességgel fogadják, mint a már uralkodó király születésnapja évfordulóját. Csak ez a magyarázata annak, hogy a trónörökös születését 101 lövéssel, a király születésnapjának az évfordulóját pedig 21 lövéssel ünnepelik.

Regi előfizető. Kerünk közelebbi adatokat, és bizonyítékokat, minthogy egyoldalú és hiányos információ nyomán ilyen kényes kérdésben nem mondható vélemény.

E. J. Dohányusok Közlönye. Budapest, Nagy János-utca 16.

M E S E.

A Rica bokrétája.

A tulajdon szeméimel láttam, a mikor Rica két szép baba-ágyat elcsereált Anikóval, egy kis zöldre mázolt cserépkorsóért.

Hát ehhez már csak nagy csacsiság kell, ugy-e gyerekek?

Képzelték csak el, két szép fényesre pulitított ágycskát sárgaréz gombokkal, kicsi tornyocskákkal, épp úgy elkészítve, mint a hogy a nagy ágycskát szokták és képzelték csak el, egy kis közönséges zöld korszócskát egy pár bazsarózsával az oldalán és holmi kis zörgővel a titokzatos belsejében.

Nincsen másképp, minthogy Ricának egyedül az a zörgéselő-döngéselő valami vette el azt a parányi veréb eszeckéjét, ami még volt, no, meg talán a korszónak az a furcsa kis szopókája, amelyen keresztül olyan jóízűen lehet szopogatni a jó hideg vizet.

Hát ami igaz, az igaz, hogy az ilyen szopókás kis korszóból ezerszerre jobban esik az írás, mint akár a legdrágább velencei üvegből készült pohárból, de — mégis — mégis... Egy cserépkorsó és két tornyos ágy!

Hanem a Rica ilyen volt. Sohasem elégedett meg a saját maga szép kis játékaival, hanem mindig azt szerette volna, ami a másé. Ez pedig nem valami dicséretes tulajdonság.

Mindig cseréberült az a kis leány. Az ő pompás, nagy beszélő babáját egyszer oda adta egy rongyból fabrikált babáért, akinek az orcája csak fehér gyolcs volt és nem olyan szépséges gipsz, mint a Csilla babáé s a szemei meg a szája csak egy-egy szénvonással lett a maga helyére huzva.

Hát még teremtőm, mikor egy teljes konyhaberendezést oda adott egy kis sündisznóért.

Pedig micsoda konyha volt az! Volt abban annyi lábas, csupor, moszár és fakanál, hogy a szomszéd Piroska vagy Rózsika, ha megszorultak főzés közben edény dolgában, hát csak átüzentek hamarosan Ricához, hogy: tiszteltjük a szomszédasszonyt és kéretünk kölcsön egy lábast vagy egy csuprot, mert fánkot sütünk, vagy káposztát főzünk.

Ilyen megtiszteltetések érték a Rica konyháját és mégis oda adta ezt a nagyszerűséget, amit mondanám — egy sündisznóért.

Nem akarom én becsülni a sündisznót sem, utóljára őt is a jó Isten teremtette, de hát legalább lett volna egy kutya, vagy egy szép cicca az a sündisznó. De így! Sem megimogatni, sem játszani nem lehet vele, még csak nem is láthatja az ember, mert nappal úgy elbukik, mint valami gonosztevő és csak este mutatja magát.

Arra is emlékszem, hogy egyszer meg a porcellánbabája selyempaplanát adta oda egy kö-

zönséges, — oh, még kimondani is neveltség — egy közönséges kis ostorért.

Hát hallott már valaki ilyet? Egy fűzfa-galyra kötött madzagért egy selyempaplan!

Hanem még is keserülte egyszer Rica kisaszony ezt a csunya, esereberlő természetét.

Piroska, egy szép nagy, okos kis leány, aki a második osztályba járt már és épp úgy szeretett tanulni, mint játszani, a nagy vakációiban, amikor amugy Isten igazában ki lehet az embernek magát játszani a nagy virágos, kakukkfűves mezőkön, hát egy ilyen szép, kakukkfűves mezőben, amint épp a fűben heverészett Piroska, egyszer csak az eszébe ötlék, hogy:

— Hopp! gyerekek, rendezünk egy kiállítását.

— Kiállítás? Micsoda kiállítás? — álmélkodott Rica, Juca, Palkó, Pista meg a többi.

— Játékiállítás — felelte az okos Piroska. Mindenki elhozza a maga játékaikat és akinek a legzsebb játéka lesz, az jutalomban fog részesülni. Kapni fog egy gyönyörűséges nagy mezei virágbokrétát, amelyhez a virágot közösen szedik s aztán megkérjük az öreg Sárosi kertész bácsit, hogy kösse össze szépen bokrétába. Akinek pedig a legesunyább játéka lesz, az egy csalánybokrétát fog kapni. Jó lesz?

— Jó, jó, éljen! hurrah! — kiabálták a gyerekek s azonnal elszédtek, hogy kiki előhozza a maga kincseit.

És gyűltek a játékok szépen. Piroska rendezte őket ügyes ujjacskáival és Palkó, a szép írású kis diák egy-egy papírosra minden játék fölébe cdairta, hogy ez ezé, ez meg azé...

Folyt a munka gyorsan, szaporán és nem sokára készen volt a szép kiállítás.

Uramfia! hogy mi minden volt ott! Ló, csacsi, bárány, ház, hid, katonák, babák, kertek, berkek, edények és mindentéle szépségek, hogy az ember azt sem tudta, hogy mit nézzen és hova nézzen előbb.

Különösen szép volt a Rózsika kertje. Gyönyörűséges rózsák, szegfűk, violák és mindentéle fűcskák virítottak ebben a kertben, természetesen valamennyi papírosból volt csinálva, de olyan ügyesen és kedvesen, hogy egy jó kis leány részére ennél szebb játékot nem is lehet elképzelni.

Nagyon tetszett az Anikó szép két ágya is, amit Rica a korszóért cserélt el vele és voltak sokan a kis leányok között, akiknek a két kis ágy jobban is tetszett, mint a Rózsika kertje.

Igy aztán a Rózsika kertje és az Anikó ágyai között kellett választani.

Az okos Piroska tanására abban állapodtak meg, hogy sorsot húznak. Leírnak két számot, beledobják a Palkó kalapjába s a két kis leány közül, amelyik a magasabb számot húzza ki, az fogja kapni a szép virágbokrétát.

Hát ez eddig megvolt, hanem most már a legesunyább játékot kellett kiválasztani. Ez is

megtörtént. Egy csonka fülü cserépkorsó, egy kaicikába csukott, buta kis sündisznó, egy rongybaba és egy ostor fölött ott ékeskedett a Rica neve.

Gyönyörű gyűjtemény. A gyerekek jókedvűen kacagtak rajta és valamennyien egyszerre kiáltották:

— Rica kapja a csalánybokrétát!

Elpirult erre Rica nagyon, azután meg egyszerre eltörtött a méces és keserves sírásra fakadt. Hát még mikor a Palkó kalapjából kihúzták a kis leányok a számokat és a boldog győztes Anikó lett a tornyos ágycskával.

Erre már ugy ömlött a Rica könnye mint a nyári zápor és erősen követelőzni kezdett, hogy a győztes ő lett, mert azok az ágycskák az ő tulajdonai voltak.

No, ki is kacagták ő kelmét ezért a badár beszédért.

— Ami volt, az volt, — felelte az okos Piroska, — ne tetszett volna csereberélni Rica szomszédasszony és most a tied volna a szép bokrétája! Így csak tessék megelégedni a csalánybokrétával. A gyönyörű ostorodért még ez is fényes jutalom.

És hiába volt minden szabadkozás, a fiuk megszédtek a csalány-bokrétát s miután udvariasan papíros közé csavarták a szárát, nagyszerű hajlongások között oda adták Ricának és gondosan vigyáztak rá, hogy a csalánybokrétával érkezen haza a mamájához.

— Ugy kell neked, — mosolygott a Rica mamája, amint az ő sírva szégyenkező kis leányát meglátta a kacagó bandérium által kísérvé, — legalább tudom Istenem, hogy elmegy a kedved az örökös csereberéléstől. Jó lecke ez neked, Rica!

Jó bizony. Sőt még az sem ártott volna, ha az a csalánybokrétája egy picikét megcsipkedti a Rica kisaszony piszécskéjéért!

KÜLÖNFELÉK.

Szezelem.

Eszembe jut, amit felejtett,
Főlelem, amit elejtett,
Mégzörzöm, amit eltapos,
Vigasztalom, ha bánatos,
Nem busítom, mikor nevet,
Azt említem, akit szeret,
A kis kabátját rásegítem,
Nem szenvedélyiely, de szeliden,
Hozzá csak üljeggyel sem érek,
Szezelemet tőle sohasem kérek,
És nem is vallok sohasem —
Ó milyen forrón szeretem!

Ignotus.

REGÉNY.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(38)

TIZEDIK FEJEZET.

Kedves barátom! Ez nem volt helyes tőled, csak még keserveesebbé tetted az életemet. Tudom, hogy gyöngye voltam; az a gyermek nagyon megindított. De én végre akarom hajítani azt, ami ide hajított és te ebben erősíted meg engem és ne akadályozz meg Nick. Kérlek, ne jöj a legközelebbi napokban. Egészen szükségem van magamra ahhoz a munkához, amely előttem van. Azt hiszem, hogy csakugyan jól fogok véghez vinni, kérlek, hagj cselekednem!

Ketty.

Tarvin ezt a levelet, amelyet másnap reggel kapott, újra meg újra elolvasta, mindig valami új értelmet fedezve fel az egyszerű szavakban. Minden gyanúja, sejtése mellett sem vesztette el azonban végül azt a meggyőződését, hogy Ketty, pillanatnyi gyöngyöskéje ellenére is arra szánta el magát, hogy tovább megy a maga útján. Az ő szelid makacssága ellen még mindig nem talált fel valamit s nagyon tanácsos volt, hogy még csak kísérletet se tegyen. A verandán való pástorórák s Ketynek a palotába való utjához őrt állani ugyan nagyon kellemes foglalkozás voltak, de alapjában még sem azért volt Rhatoreban, hogy a leányt szerelméről biztosítsa! Topaz, amelyért szívének második fele dobogott, már rég megtudta a titkot és — Topaz remélte és leste a Központi Colorado-Californiai Vasút meg-

jelenését, mint ahogy ő reménykedett és leste Ketty megpillantására! Leánykája boldogtalan, tuiságosan ingerült és esügedt volt, de hát mivel hálitennek mellette volt ő, hogy valami komoly veszedelemtől megmentse, egyelőre nyugodtan rábízhatta Estesné gondjára és részvételére.

Valamit minden esetre elért már Ketty az asszonyoknak aggodalmasan őrzött területén, mert a maharádzsa-kunvar anyja testestől-lelkestől rábízta egyetlen fiát. De hát ellentétlenül-e valaki annak, hogy Kettyt ne szeresse, hogy benne ne bízzék? És ő, mit tett ő Topazért? Pasitit játszott a maharádzsával, és semmi egyebet? A felkelő nap hosszura kinyújtva vetette eléje a fogadó árnyékát. A kereskedelmi utazók egymásután bujtak elő a celláikból, egy-egy pillantást vetettek Rhatore falától övezett kolosszusára és szitkokat szórtak föléje. Tarvin föl szállott a lovára, amelyről még sok szó esik majd és lépésben poroszkált fel a városnak, hogy tiszteletét tegye a maharádzsánál. A maharádzsa volt az, akinek a révén a Naulakhához kellett jutnia, ha egyáltalában hozzá juthat. Azért figyelte olyan éberben ezt az embert, azért mérlegelte olyan alaposan a körülményeket és úgy vélte, hogy rájött arra az alkalmas eljárásra, amelylyel a maharádzsát megnyerje. Akár hozzájuttatja őt ez a terv a Naulakhához, akár nem, azt a jogot megadja neki mindenesetre, hogy Rhatoreban maradjon. Hogy ez a kedvezménye veszedelemben volt, ezt Nolan ezredes egynemely célzásokból tudta és Tarvin bellátja, hogy Rhatoreban való időzéséhez valami világosan érthető ürügyet kell kieszelnie, még ha az egész országot kell is felkutatni érte. Valami különösét kellett véghezvinnie arra, hogy maradhasson. Amit most csinált, az elég sajtáságos volt és ezen az uton első sorban a Naulakhához szerzheti meg, azután... ha egyáltalában az a férfi, akinek tartja magát, — Kettyt!

Már a kapu közelében látta, hogy Ketty Estesnével lóháton odahagyja a misszió házának kertjét.

— Ne aggódj gyermekem, nem alkalmatlankodom neked — dunnýogte Tarvin mosolyogva, miközben visszatartotta a lovat és nézte a porfelhőt, amelyet a lovak patkója fölvert — de azt mégis szeretném tudni, mi járhatban vagy ilyen korán reggel?

Az a nyomor a palota falain belül, amely Ketynek oly nagy fájdalmat okozott, az ő maga választotta feladatának csak egy részét tette. Ha a trón árnyékában ilyen kétségbeesett állapotok fejlethetnek ki, mit kellett akkor a köznépek szenvednie? Ketty most a kórház felé tartott.

— Az egész intézetnek csak egy orvosa van — tudatta vele Estesné utközben — és ez is bennszülött, tehát tunya ember természetesen.

— Hogy henyélhet itt valaki? — kérdezte Ketty, mikor a kapu boltzata alatt megrekedt hőség a halántékukat megcsapta.

— Rhatoreban mindenki megtanulja a henyélést és pedig rögtön — jegyezte meg Estesné könyv sóhajással; férje magas rőptü terveire és reményeire és mostani szelid közömbösségére gondolhatott.

Ketty úgy ült a nyeregben, mint ahogy csak nyugat-amerikai nő ülheti meg a lovat, aki a lovaglást és a járást ugyszólván egyszerre tanulja meg és szép alkotású karcsu termete ezenközben teljes érvényre jutott. Elszánt bátorsága, amely szeméből kisugárzott, arcának sajtáságos, átszellemült szépséget adott; az a tudat, hogy oéljához ilyen közel van, hogy két esztendő munkája, küzdelme és álma megvalósulását elérte, orcáit pirosra festette. A főteva egyik kanyarulatánál nirtelen egy sor homokkő-lépeső volt előttük, amely három emeletes fehér homokkő-épülethez vezetett és ahol sok ember várakozva állt és vesztegelt. A ház főbejárata fölött ez állt: *Kórház*, de a haték olyan fáradtak voltak, hogy egymásnak támaszkodtak és az ajtó két oldalán ernyedten lógtak le.

(Polytátsan következik.)

Villamos találmányok.

Paris, augusztus.

A kiállítás villamos osztályának egyik legérdekesebb látványlóját dr. Henry A. Rowland baltimorei tanár új találmányu villamos írógépe. A bekerített térség egyik oldalán négy írógép előtt négy amerikai missz ül és ír. Az írást egyetlen drót viszi át a térség másik felén felállított négy felfogó gépbe, mely gépek pontosan leírják gépirással azt, amit táviratoznak. Az amerikai mérnök, aki kalauzolt, le is ült az egyik leadó írógép elé s a következő táviratot adta fel:

William Collier, Ford 3. Theatre, Baltó.
Paris exposition, aug. 9., 1900.

Our proposed visit to the hudson postponed
J. A. P.

Blanch Walsh.

A gép szép tisztán leírta ezt, a mérnök leszakította a papírost s összehajtogatva papírborítékba tette, amelyen a cím látható s mint már kihordható táviratot adta nekem emlékkül.

A négy hölgy leült azután a négy írógéphez, s egy perc alatt mindegyik gép körülbelül negyvenöt ezöt táviratozott: át egy dróton a négy külön helyen lévő felvívó állomáshoz. Szóval egy perc alatt egyetlen dróton összesen háromszázhatvan szó ment át.

A felvívó állomásokon körülbelül tizenkét centiméter széles és néhány száz méter hosszú papírszalag válik le épp úgy, mint a közönséges távirógépeken. Noha négyen egyszerre táviratoztak elég gyorsan és egyetlen dróton, még sem történt hiba. A találmány kiaknázására Baltimoreban alakult is már részvénytársaság Rowland telegraphic Company cím alatt s a kiállítás után a társulat hozsalát, hogy az egész világon elterjedesse az új villamos távirót.

Nagy érdeklődést kelt azután a már ismertett Virág-Pollák féle gyorsíró gép, amely peremként sokkal több szót tud továbbítani, de csakis Morsebetűvel. Ugy értesültem azonban, hogy a feltalálók kieszlettek már olyan módot, amelylyel a táviratozott szöveg mindjárt gépirással íródik le.

A berlini általános villamos társulat drótnélkül való nagy feszültségű árammal működő távirógépet mutat be, amely a géposzarnok másik végén felállított felvívó gépen Morse betűvel adja le az elindított táviratot. Továbbá ugyanez a társulat bemutatja a *Nerust*-féle izzólámpákat, tökéletesített formában. Ezeknek a lámpáknak a gyártási jogát megszerzője annak idején egy budapesti cég is, de nem lehetett még árusítani a lámpákat, mert az izzómasszát előbb fel kellett melegíteni, s csak azután égett. Most már ezen is segítettek. A lámpákat épp úgy lehet meggyújtani s eloltani, mint a közönséges izzólámpákat, s a mellett hogy gyönyörűen égnek, ötven perccel kevesebb áramot fogyasztanak. Így sokkal vékonyabb sodronyok kellene hozzájuk, s a berendezése jelentékenyen olcsóbb.

Itt van a kiállításon Poulson M. Valdemár kopenhági mérnök találmánya a telegrafon, azaz a mikrotelefonnal összekötött fonográf. A telefonba mondott beszédet a fonográf *acélhengere* távollétünkben is fölveszi, s akárhányszor ismét visszaadja, csak meg kell indítani a gépet. Az acélhengerről nagyon egyszerű módon lehet letérülni a bementett szavakat, s ismét kész a felvételre ugyanazon henger. Ezt a készüléket ugyancsak a kiállítás után kezdi majd árusítani egy részvénytársaság.

Tihanyi Nándor.

+ A velszi herceg és Dumas könyve. Salisbury lord nemrégiben a következő apróságot beszélte el egy irodalmi klubban az ülésen, amelynek elnöke:

Különösen elbűvöl engem egy könyv egy időben, úgy hogy néha már korán reggel nem nyugodtam ágyamban. Ez a könyv Dumas „Gróf Monte Christo”-ja volt. Mindig a közlemben volt ez a munka, néha ötfélfél órakor is fölkeltem, kimentem a szabadba s vagy két óra hosszat nagy élvezettel olvastam. Egy reggel, amikor már vagy félóraig olvastam, csak megszólal valaki mögöttem:

— Hát annyi gondja van a miniszterelnöknek, hogy már ilyen korán kell a tanulmányozáshoz fognia?

Megfordultam, a velszi herceg állott előttem. Megmutattam neki a könyvet, arra mosolygva jelentette ki, hogy ő is nagyon szeretné olvasni ezt a könyvet. Három hét múlva ezt mondta nekem: — Monte Christo öt ötfélfél órakor kergette ki az ágyból. Nos hát engem már fel órával előbb zaklatott fel az álmomból.

+ Az óvatos herceg. Ugy volt, hogy a manchesteri herceg szakítva a főúri körök hagyományait leereszkedik a polgárelmezhez és nőül veszi egy Zimmermann nevű cincinnati vasutkirály leányát.

Hogy közeledett a házasság elintézésének a terminusa, a herceg mégis átutazott Amerikába, — Angolországban ismerkedett meg a leánnyal — hogy személyesen érdeklődjék apósa vagyoni viszonyairól. Tíz millió dolláról volt szó, csak hogy ehhez a tíz millióhoz nagyon sok gyerek is van, akivel osztzkodni kell. Amikor a herceg ezt megtudta, hirtelen elutazott New Port hűvös fürdőjébe. Ott le is hált házasság kedvé, s most vége az egész szép szövetkezésnek. New York erről bezeél, Zimmermann kissasszony azonban váltig erősíti, hogy ezse ágában sem volt a férjhez menés, különösen a herceghoz nem volt semmi köze.

+ Umberto király hangja. Margit özvegy királyné egy idő óta olvasáskor szemüveget használ. Umberto királynak sohogyse tetszett feleségének ez az új szokása. Nemrégiben a király feleségét megint szemüveggel felfegyverkezve találta.

— Margarita — mondotta — tedd le a szemüveget.

A királyné mosolygott és tovább olvasott. A király, akit nagyon bántotta a felesége szemüvege, erre ismét megszólalt:

— Margarita, tedd le a szemüveget, különben énekelni fogok.

A királyné hirtelen lekapta a szemüvegét.

+ Amerikai fogadások. A közeledő elnökválasztás ötletéből a legfurcsább fogadások történnék Amerikában. Így Mary Johnson kissasszony csak akkor lesz James Horvardnak, aki demokrata elveket vall, a menyasszonyává, ha Bryant választják elnöké. A fiatal ember megfogadta, hogy ellenkező esetben többé nem fog alkalmazkodni Johnsonéknál. Chicagóban két polgár fogadott, hogy ha Mac Kinley lesz a győztes, két hétig kifordított ruhában járhatnak. Egy gazdag bosztoni börtönész megfogadta, hogy ha Bryan lesz az elnök, a bosztoni tőzsdenek liftjén egy napig ő végzi majd a szolgálatot.

+ Aggodalom. A feleség (előkelő ostendei fogadóban): Pina! Ebben a tojásban már kis csirke is van.

A férj (rémülten): Az istenért, ne olyan hangosan. Ha a pincér meghallja, rögtön tizenkét frankot számít érte.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, augusztus 24.

Gabonázlat. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az időjárás a hét első napjaiban száraz és meleg volt, később azonban erősebb csapadék állott be, mely az ország nagy részére terjedt ugyan ki, de csak rövid ideig tartott. A hét végével ismét derült az égboltozat és a hőmérséklet tetemesen emelkedett. A cséplési munkálatok gyorsan haladnak és az eredményről szóló jelentések továbbra is különbözők. A hozatalok e héten is nagyobb terjedelmet öltöttek, a tengerire, mely országszerte szépen fejlődik, a bekövetkezett eső nagyon előnyös volt. A külföldi terméskilátását illetőleg számszerű adat még alig jelent meg, úgy látszik azonban, hogy nem mindenütt kielégítő. Az Egyesült-Államokban a tavaszi buza nyelleges kevesletet tüntet ki és a mult évhez viszonyítva, ezen hiányt 100 millió bushelre teszik. Franciaországban a buzavetések állása már kezdettől fogva panaszra adott okot és a hiányt körülbelül 19 millió hektoliterre becsülik. A Balkán-államok termése kielégítően jó ugyan, de a táplált terméseredmények nem mentek teljesebbre; az észak-európai államok is kevesebbet arattak, mint azt kezdetben vártak.

Az üzlet a külföldi piacokon mindazonáltal nem tudott most sem fellendülni, jóllehet a hangulat általában valamivel szilárdabb. A spekuláció állandóan tartózkodik, mert az ó-készletek még jelentékenyek és az új terméssel együtt elegendők lesznek a fogyasztás szükségletét teljesen fedezni, a kínálat e mellett jó és hiányzik komolyabb impulzus, mely a forgalmat megélelné. Amerikában jobb volt az exportkéréslet, az árak az 2½ c-tel emelkedtek, habár a látható készletek a „Bradstreet” jelentése szerint, nem kevesebb, mint 9,774.000 bushellel gyarapodtak. Az angol piacokon az árak kezdetben nem változtak, utóbb azonban mérsékeltlen javultak. Ugyanezen viszonyok voltak a francia piacokon is, az áremelkedésen azonban főleg liszt részesedett. Németországban is kisebb áremelkedés konstátálható.

Nálunk a forgalom kenyérmagvakban e héten is kedvező volt, az árak azonban — zab kivételével, mely szilárdan alakult — nagyobbára tartottak maradtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza lanyhán indult. Az o hét elején bekövetkezett fizetési szűnet nagyobb hozatalokat és így, különösen vagonáruban, sürgős kínálatot eredményezett, melynél malmoknak nem volt nehéz mérsékelt áremelkedényeket elérni. A vételkedy mindazonáltal jó maradt és nagybővő forgalom mellett az árvészeség hamarosan pótolható volt. Különösen jobb minőségű teli buzak találak gyors elhelyezést és egyenlegként az árak 5 fillérről emelkedtek is. A malmokon kívül néhány spekuláns cég is vásárolt. A hét vége felé a hangulat némileg csendesebbre fordult, mert a csökkent határidőárak is befolyást gyakoroltak; az ősszforgalmat 175.000 mm.-ra, a heti hozatalokat 224.000 mm.-ra tesszük.

Rozs e héten csak gyengén volt forgalomban és vevők gyanánt főleg exportörjéink szerepelnek. A helyi fogyasztás csak nagyon mérsékelt beszerzésekkel eszközöl és így az árak is csak reheszen tudták mult heti nivójukat fenntartani. Minőség szerint budapesti paritásra 6.75—6.90, prima árúért 7.—K.-ig fizettek készpénzen, míg helybeli malmoknál 7.10 K.-ig három óra volt elérhető. Nyíri származékok csak szép'emberi szállításra találak elhelyezést és Debrecen-Nyíregyháza paritásán 6.80 K.-ig jegyezték.

Árpa (takarmány- és hantolási előokra) tartósan csak mérsékeltlen van kínálva és gyárosoknál épp úgy, mint hízalóknál helyben 6.— koronáig volt könnyen elhelyezhető. Állomásokon átveve, a hangulat elnyhult, a kereslet is gyengült és a vevők tartózkodó álláspontot foglaltak el; az árak nagyjában alig változtak, egyes fajtak azonban, különösen tiszavidéki merkantil árú és felvidéki árpa erős kínálat folytán 15—20 fillért vesztettek. Jegyzéseink: Tiszavidéki merkantil-árú 5.75—6.25, jobb 6.70, finom 7.—koronáig. Felvidéki merkantil-árú 6.75—7.—, jobb 7.50, finom 8.30 koronáig. A déli vasutmenti állomásokról épp úgy, mint a buda-pécsi vonal mentén a forgalom szűk.

Zab jó keresletnek örvendett, annál inkább, mert a hozatalok ki nem elégítők. Az irányzat így szilárdan alakult és árak különösen merkantil-áruban circa 15 fillérről emelkedtek. Új árú is csak kevés kerül a piacra és 5.85—5.65 korona között ér el, míg ó-ú 5.45—4.75 korona között jegyez helyben.

Ipar és kereskedelem.

A vasúti forgalom vasárnapjal. A magyar kereskedelmi miniszter a magyar vasutak igazgatói értekezletétől a vasúti teheráru-forgalom vasárnap korlátozásának kérdésében véleményét kért. Az értekezlet bizottságot küldött ki, amely az ügyet minden oldalról megvitatja és arra az eredményre jutott, hogy ily intézkedés a magyar vasutakon nem ajánlatos. Ezt az álláspontot tette magáévá az igazgatói értekezlet is, hivatkozva azokra a kedvezőtlen tapasztalatokra, amelyek e téren Ausztriában is mutatkoztak, ahol ez a korlátozás a mult évben május 1-től augusztus 31-ig létezett. De már június 1-én be kellett szüntetni. E vélemény következtében elhatározta a kereskedelmi miniszter, hogy a tervezett korlátozást ez idő szerint nem lépteti életbe.

A miskolci kereskedelmi kongresszus. A szeptember 16—17-iken Miskolcon tartandó kereskedelmi kongresszus iránt való országos érdeklődést igazolja, hogy részvételüket a kereskedelmi és iparkamarák, a székfőnökök és a vidék legtekintélyesebb kereskedőtársulatai bejelentették. A kongresszus előmozdítása érdekében a hazai vasutak elismerése méltó előzenyesté tanúsítottak. Az államvasutak, a kassa-oderbergi, a déli, az arad-cesanádi, a győr-sopron-ebenfurti vasutak jelentékeny díjmérséklet engedélyeztek a kongresszusra utazóknak. A kongresszus első napján (vasárnap) délelőtt kezdődnek a tárgyalások, délután alkotják meg a kereskedők országos szervezeteit, másnap (hétfőn) folytatják a tanácskozásokat, délután pedig külön vonattal kirándulnak a díszgyőri vas- és acélgyárba. A kongresszus ügyében minden irat, kérdésküldés az előkészítő-bizottsághoz Miskolcra intézendő.

Elhárított forgalmi akadály. A petrozsény-lupényi vonalon, Petrozsény és Livazsény állomások között fennálló forgalmi akadály elhárítottatva, ma az összes forgalom ismét felvétel.

Fizetésekteljesítések. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésekteljesítéseket jelenti: Berger Zsigmond Budapest (Szervita-tér 5.), Miszer Sándor kereskedő Kéthei, Guttmann Teréz kereskedő Dunaszékes, Stern M. Jenő kereskedő Budapest (Baross-utca 68.), Stern Ignác kereskedő Beled, Kaufmann Noé kereskedő Csongor, Kaufmann Adolf kereskedő Csongor.

Beszárak. A kontingens nyersesz ár Budapestén 40:50 korona pénzben, 41.— korona áruban. Bécsben az irányzat szilárdabb. A nyersesz ár 44.60 korona pénzben, 45.— korona áruban.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, augusztus 25.

A kínálat jó, a vételkedy, amely kizárólag csak vagonárura szorított, mérsékelt volt. Nyugodt hangulat mellett 3000 métermázs buza került forgalomba változatlan árakkal. Zsarlát felé finomabb minőségű árú iránt nagyobb volt az érdeklődés. Rozsból 1600 métermázs került a forgalomba változatlan árak mellett.

Eladott:

Új buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 600 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 400 mm. 79:3 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 72½ f., 100

mm. 78.5 k. 7 K. 72 1/2 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 72 1/2 f., 100 mm. 77.8 k. 7 K. 72 1/2 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79.5 k. 7 K. 87 1/2 f., 400 mm. 79.3 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 82 1/2 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 80 f., 600 mm. 78.2 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 76.5 k. 7 K. 75 f., 600 mm. 78.3 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 70 f. búkkönyös, 100 mm. 78.4 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 70 f. kevert, 400 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f. felső, 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 77.8 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 77.8 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 77.5 k. 7 K. 55 f. kevert, 79.5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 50 f., 1300 mm. 74.2 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 72.5 k. 7 K. 85 f.

Fehérmegyei vidéki: 600 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 500 mm. 76.5 k. 7 K. 90 f.

Pestvidéki: 200 mm. 81 k. 7 K. 77 1/2 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 77 1/2 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 70 f. sárga, 100 mm. 79.5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 65 f., 150 mm. 79.5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 78.8 k. 7 K. 77 1/2 f., 100 mm. 78.4 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 77 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77.8 k. 7 K. 67 1/2 f., 150 mm. 77.5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 77.8 k. 7 K. 65 f., 500 mm. 77.5 k. 7 K. 65 1/2 f., 150 mm. 77.5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77.8 k. 7 K. 85 f., 1000 mm. 77 k. 7 K. 62 1/2 f., 350 mm. 75 k. 7 K. 50 f. (6).

Marosi: 600 mm. 78.8 k. 7 K. 95 f., M.-Pentelei: 1500 mm. 77 k. 7 K. 80 f., Biharvidéki: 100 mm. 78.5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 65 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 76.5 k. 7 K. 90 fillér.

Bánsági: 100 mm. 77.2 k. 7 K. 75 f., Dunavidéki: 725 mm. 74.5 k. 7 K. 35 f., 250 mm. 75 k. 7 K. 52 1/2 f., Szerbiai: 2000 mm. 76 k. 7 K. 05 f., Orosházai: 1000 mm. 77 k. 7 K. 95 f., Kanizsai: 4900 mm. 76.5 k. 7 K. 62 1/2 f., Tolnai: 500 mm. 76.5 k. 7 K. 90 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 90 f.

Mind 3 hónapra.
Ross: 100 mm. 6 K. 96 1/2 f., 100 mm. 6 K. 95 f., 200 mm. 6 K. 87 1/2 f., 200 mm. 6 K. 85 f., három hónapra, 100 mm. 6 K. 65 f. három hónapra keveri, 350 mm. 6 K. 85 f., 500 mm. 6 K. 89 f., 100 mm. 6 K. 87 1/2 f.

Zab: 200 mm. 5 K. 75 f. (6), 100 mm. 5 K. 62 1/2 f., 100 mm. 5 K. 60 f., 200 mm. 5 K. 55 f., 100 mm. 5 K. 65 f. (6), 100 mm. 5 K. 70 f. (6).
Arpa: 100 mm. 5 K. 90 fillér.

Létszámítások mellett.
A készru hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktőzsde szokásai szerint, kézpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Izusa	kilo	1900. aug. 25.		1900. aug. 24.	
		ár	h-t	ár	h-t
iszavidéki	6	75	7.50	7.8	7.70
"	7	75	7.50	7.6	7.50
"	8	75	7.4	7.45	7.4
"	9	75	7.4	7.45	7.4
fehértó	6	75	7.4	7.4	7.4
"	7	75	7.4	7.4	7.4
"	8	75	7.4	7.4	7.4
"	9	75	7.4	7.4	7.4
pestvidéki	6	75	7.4	7.4	7.4
"	7	75	7.4	7.4	7.4
"	8	75	7.4	7.4	7.4
"	9	75	7.4	7.4	7.4
bánsági	6	75	7.4	7.4	7.4
"	7	75	7.4	7.4	7.4
"	8	75	7.4	7.4	7.4
"	9	75	7.4	7.4	7.4
bácskai	6	75	7.4	7.4	7.4
"	7	75	7.4	7.4	7.4
"	8	75	7.4	7.4	7.4
"	9	75	7.4	7.4	7.4

Egyéb gabonafélék	kilo	1900. aug. 25.		1900. aug. 24.	
		ár	h-t	ár	h-t
Rozs	uj elsőrendű	70-74	6.50	7.10	7.10
"	uj másodrendű	—	6.70	6.70	6.70
Arpa	uj elsőrendű	60-62	5.40	6.10	6.10
"	uj második	60-64	5.20	6.10	6.10
Zab	uj elsőrendű	60-64	5.20	5.40	5.40
Tengeri	uj elsőrendű	—	5.20	5.40	5.40
Repcse	uj elsőrendű	—	13.50	14.00	14.00
Kóles	uj elsőrendű	—	—	—	—

A határidőszámlát folyamán a következő kötések történtek:
Buza októberre . . . 7.65-7.67-7.69-7.64-7.65
Buza áprilisra . . . 8.02-8.04-8.08-8.03-8.02
Rozs októberre . . . 7.03-7.05-7.03-7.02-7.01
" áprilisra . . . 7.34-7.37-7.36-7.35-7.34
Tengeri augusztusra . . . 6.20
" majusra (1901). . . 4.86-4.85-4.84-4.85
Zab októberre . . . 5.29-5.31-5.29
Repcse augusztusra . . . —

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7.64	pénz 7.65 áru
Buza áprilisra	8.02	8.03
Rozs októberre	7.02	7.03
Rozs áprilisra	7.32	7.34
Zab októberre	5.28	5.29
Tengeri augusztusra	6.17	6.18
Tengeri szeptemberre	6.06	6.07
Tengeri majusra (1901).	4.85	4.86
Repcse augusztusra	14.35	14.45

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	7.60	7.61
Buza áprilisra	7.99	8.00
Rozs októberre	7.00	7.01
" áprilisra	7.33	7.34
Tengeri (uj)	4.86	4.86
Tengeri augusztusra	6.20	6.25
Zab októberre	5.29	5.30
Repcse augusztusra	—	—

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde javult tegnap déli külföldi jegyzésekre kedvezőbb irányzatot mutatott fel, mely azonban, tekintettel az alárendelt jelentőségű érdeklődésre, számokban alig talált kifejezést.

Kötések csupán Osztrák Hitelben és Államvasutban fordultak elő 1-2 koronával magasabban. A helyi piacon kötések nem igen voltak megfigyelhetők.

A déli tőzsde minden változás nélkül folyt le. A valuták és ércváltók változatlanok. Az előtőzsde némileg javult.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 659.75-660.25. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 649.750-650.00 korona.

A déli tőzsde: üzletlennel. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 679.00-680.00. Osztrák hitelrészvény 658.50-659.50. Osztrák-magyar államvasut 649.50-649.75. Jelzalog 423.00-424.00. Rimamurányi részvény 511.00-511.50 korona.

Forgalomba került: Salgótarjáni részvény 635.00, Adria tengerhajózási részvény 500.00 korona árfolyammal.

Utótlejtés. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 658.75. Magyar hitelrészvény 678.50. Leszámlító bank részvény 451.00. Rimamurányi vasúti részvény 511.00. Osztrák-magyar államvasut részvény 649.00. Közúti vaspálya részvény 695.00. Villamos vasut 289.00 korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar korona, vörös aprószemű korona, vörös erdői korona, vörös bánsági korona, középszemű korona, nagy szemű korona. Disznósir: budapesti 57.508-5. korona, vidéki korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki korona, városi 4 darabos 47.00-47.50 korona, 3 darabos 51.00-51.50 korona, füstölt korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség korona, 120 darabos korona, 100 darabos korona, 85 darabos korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség korona, 100 darabos korona, 85 darabos korona. Szilvaiz: szlavóniai korona, szerbiai 18.00-18.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde barátságos. Déli tőzsde tartott. Zárlat csendes, változatlan.

Bécs, aug. 25. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 115.20. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 139.25 Magyar vasuti kölcsön ezüstben 98.80. Magyar keleti vasuti állami kötvény 116.20. Magyar leszámlító és pénzváltóbank 450.00. Rimamurányi vasútrészvény 512.00. Magyar koronajárdék 90.60. 4% Magyar földterem. kötvény 90.40. Magyar hitelbank részvény 678.00. Magyar nyeregmény kölcsön sorsjegye 155.50. Kassa-odobergi vasuti részvény 349.00. Magyar kereskedelmi bank 25.85.

Bécs, aug. 25. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2% papírjárdék 97.65. 4% osztrák aranyjárdék 116.90. 1800-iki sorsjegye 139.00. Osztrák hitelsorsjegye 384.00. Angol-osztrák bank 276.50. Bécsi bankjegyek 493.00. Osztrák-magyar bank 1753. Déli vasut 110.00. Dunagőzhajózási részvény 764.00. Donányrészvény 284.00. Császári és királyi arany 1143. Német bankváltók 118.30. 4 1/2% ezüst járdék 97.25 Osztrák koronajárdék 97.75. 1864-iki sorsjegye 193.00. Osztrák hiteltörzsi részvény 657.50. Unionbank 550.00. Osztrák Länderbank 415.75. Osztrák-magyar államvasut 648.00. Elbavölgyi vasut 454.00. Alpeisi bányarészvény 452.00. 40 frankos arany 19.31. Londoni váltó 242.20. Bécsi Tramway Lít A. 284.00. Bécsi Tramway Lít B. Lípót kohó Az irányzat csendes.

Bécs, aug. 25. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 657.50 Magyar hitelrészvény 678.00. Angol-Osztrák bank 276.50. Bécsi bank egyesület 493.00. Union bank 550.00. Länderbank 416.00. Osztrák-magyar államvasut részvény 647.50. Lombard 110.00. Elbavölgyi vasut 455.00. Eszacknyugati vasut részv. 450.00. Donányrészvény 287.00. Rimamurányi vasúti 512.00. Alpeisi bányarészvény 452.00. Májusi járdék 97.65. Magyar koronajárdék 90.60. Török sorsjegyek 108.50. Német birodalmi márká 118.40. Napoleon d'or 19.31.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 25. (Tőzsdei tudósítás.) Elefinte készrészvényekre vonatkozó eladási mozgások és ezzel egyidejűleg az utolsó alkalmából feloldott pozíciók nyomottá tették a hangulatot. Vasrészvények ártartók. A járdéki piac csendes. Bankrészvények renyhők. Transvaali vasuti részvények Amsterdamba bígyadtak. Később a kohó-és bányarészvények megszilárdulása nyomán zűlérd. de különben általában nagyon csendes volt az irányzat. Magánleszámlítási kamatláb 3 1/2%. Utolsópénz 3 1/2%.

Berlin, augusztus 25. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárdék 4% osztrák aranyjárdék 98.60. Elbavölgyi vasut Magyar koronajárdék 90.30. Osztrák-magyar államvasut Kassa-odobergi vasut Bécsi váltó 84.45. Magyar vasut beruházási kölcsön 101.10. Alpeisi bányarészvény Disconto-Commandit 173.00. Általános villamosági Edison 219.75. Geisencronen 193.20. Laurakonc 201.00. 4 1/2% ezüstjárdék 96.50. 4% magyar aranyjárdék 98.25. Osztrák hitelrészvény 205.40. Déli vasut 25.25. Károlyi Lajos vasut Orosz bankjegy 216.35. 4% uj orosz kölcsön 96.70. Török donányrészvény Olasz járdék Magyar hitelbank Dynamit Trust Harpeni 177.20. Az irányzat nyugodt.

Berlin, augusztus 25. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyezredes magyar aranyjárdék 98.25. Magyar koronajárdék 90.30. Osztrák hitelrészvény 205.25. Osztrák-magyar államvasut 137.25. Déli vasut 25.25. Eszacknyugati vasut 216.35. Elbavölgyi vasut Orosz bankjegy közép Busentieradi Orosz bankjegy (Utolsó) Lombard Ramburg, augusztus 25. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjárdék 96.80. 1860. sorsjegye 133.00. Déli vasut 25.00. 4% osztrák aranyjárdék 98.45. Osztrák hitelrészvény 205.40. Osztrák-magyar államvasut 137.50. Olasz járdék 95.80. 4% magyar aranyjárdék 96.25. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 25. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárdék 4% osztrák aranyjárdék 98.80. Magyar koronajárdék 90.35. Osztrák-magyar bank 121.40. Déli vasut 25.20. Elbavölgyi vasut Londoni váltó 204.50. Bécsi bankjegyek 123.50. Villamos részvény 126.00. 4% magyar aranyjárdék 98.20. 4 1/2% ezüstjárdék 96.60. 4% magyar aranyjárdék 98.20. Osztrák hitelrészvény 205.30. Osztrák-magyar államvasut 137.70. Eszackny. vasut 112.00. Bécsi váltó 84.45. Párisi váltó 812.83. Unionbank Alpeisi bányarészvény 224.00. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 25. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 202.10. Osztrák-magyar államvasut Déli vasut Osztrák aranyjárdék Olasz járdék 94.60. Laura-kohó Harpeni Discont 173.30. Alpeisi Bécsi bankjegyek Az irányzat nyugodt.

Páris, augusztus 25. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 4% osztrák aranyjárdék 98.00. Osztrák Länderbank 3% francia járdék 100.70. Ottomanbank 137.00. 3 1/2% francia járdék 102.20. Alpeisi bányarészvény Déli vasut 4% magyar aranyjárdék 98.50. Párisi bankrészvény 1118. Olasz járdék 93.60. francia törleszt. járdék Osztrák földhiteltörzsi részvény Török donányrészvény 315.00. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 25. A sertésüzlet irányzata csöndes. Az üzlet sertés ára: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogrammon feletti súlyban) fillérig. Oreg közep (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) krajcárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 96-97 fillérig. Fialat közep (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 96-96 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 96-98 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon feletti súlyban) krajcárig. Középs (páronként 240-260 kilogramm súlyban) krajcárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) krajcárig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) fillérig. Középs (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. IV. Romániai eredeti (Stahel). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 96-97 fillérig. Középs (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 95-96 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 95-96 fillérig. Sertés létszám: 1900. aug. 23. napján volt készlet 39.000 darab, 1900. augusztus 24. napján felhajtott 268 darab, 1900. augusztus 24. napján elszállított 429 darab, 1900. aug. 25. napjára maradt készletben 38.899 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 25. —
Kinevezések. A földművelésügyi magyar királyi miniszter Gorove László főbiztosokat Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közigazgatási bizottságába közigazgatási előadóvá

feljebb! — 14 méter — póstáber és vámentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” blousok és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként. Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik **Henneberg G.** selyem-Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító.

Menyasszonyi-selyem-ruha 10 frt 50 krtól

Belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a székesfehérvári államrendőrségek Bocsányi Elemér eszmérei és királyi tartalkos hadnagyot rendőrfelügyelővé, az igazságügyminiszter Biró János váci királyi országos fogvatartási I. osztályú fogyórt ugyanezen intézetek főfogóorrá, Várady Mátyás börtönfőmesteri címmel felelős vezetői szegedi kerületi I. osztályú börtönőrt ugyanezen kerületi börtönben valódoság börtönfőmesterré, a magyar királyi kincstári jogügyi igazgató Dr. Jobbágyi Kálmán kincstári jogügyi igazgatóság díjazás fogalmazó-gyakornokot segéd-fogalmazóvá, a brassói magyar királyi pénzügyigazgatóság Henke Tivadar fogarasi lakost a fogarasi adóhivatalhoz díjazással és ideiglenes adóhivatali gyakornokká, a kolozsvári javítóintézet igazgatója Kovács István intézeti hivatalosolgát az állami hivatalosolgák részére megállapított fizetési osztály I. fokozatúba nevezte ki.

Anyakönyvezés. A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Bihar vármegyében a szakadati anyakönyvi kerületbe anyakönyvezető Stettner Lajos közigazgatót, továbbá anyakönyvezető helyettesekké a miklózlári kerületbe Laskárdi Jenő okleveles jegyzőt, az őcsédebe Teak Géza segédjegyzőt, a kristóvári Csura Mihály okleveles tanítót s végül a kőcséde Szemes József segédjegyzőt, Ung vármegyében a nagy-gőci anyakönyvi kerületbe Sziracs Mihály helyettes közigazgatót, Bács-Bodrog vármegyében anyakönyvezető helyettesekké a kis-hegyesi kerületbe Vidákovics Mihály segédjegyzőt, a bacs-ujfalusi pedig Tripolszky Gábor községi imokot, Arad vármegyében a siklódi anyakönyvi kerületbe tartozó Botos pusztát a nagykamarasi anyakönyvi kerületbe csatolta át, továbbá anyakönyvezető helyettesekké a kapranci kerületbe Szörényi Viktor okleveles jegyzőt, a borsosbeszibe pedig Steiner János okleveles jegyzőt, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében a haraszi anyakönyvi kerületbe Pető Lajos segédjegyzőt, a dunapatajiba Kovács Sándor segédjegyzőt, az ersebetalajiba Szikley János segédjegyzőt, a baghiba Guba Imre segédjegyzőt, a kiskunmajsiba pedig Veszela József tanítót anyakönyvezető helyettesekké nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötéssel való közreműködéssel is megbízta.

Nemmagyarosítók. Kiskoru Gaiger Herbert és Gaiger Alfréd kassai illetőségű ugyanottani lakosok vezetéknevét Gádorra, Hrad Antal marcali illetőségű sátoralja-ujhelyi lakos vezetéknevét Rádaira, Beer Jónás nagy-bocskereki illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint Kiskoru Róza, Kamilla és Árpád nevű gyermekei vezetéknevének Balázra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetik.

Napirend.

Nevár. Vasárnap, augusztus 26. — Római katolikus: G. 12. Zefirin. — Protestáns: G. 11. Zefirin. — Görög-orosz: (augusztus 13.). A. 11. Maxim. — Zsidó: I. Etul R. Ch. — Nap két 4 óra 55 perccel. — Nyugszik 6 óra 35 perccel. — A hold két 6 óra 18 perccel reggel. — Nyugszik 6 óra 38 perccel este. — A napfény 10-ik, utolsó napja, kezdete délután 3 órakor.

Kerékpáros Király-díj. Budapesti Training-iskola nagy kerékpár-versenye délután 3 órakor. **Vasvármegyei tanúk választmányi ülése** reggel 9 órakor a Virág-utcai iskolában. **Isteni szertartás a Szedbényen.** Vasárnap délelőtt fél 11 órakor utolsó ev. ref. istentisztelet. **Országos marhavásár** első napja. **Budapesti Hirlapszédők Köre** nyári mulatsága a Hermina-ut 27. szám alatt. **Zenésmise** a bolvárosi főplébánia-templomban délelőtt 10 órakor. **Nemzeti museum.** Tormászetráji tár nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona bejövődíj mellett meglekintethők.

Teknológiai iparmuseum nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. **Tormászetráji gyűjtemények muzeuma** (Muzoum-kört 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig. **Iparművészeti museum** nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. **Magyar Kereskedelmi Museum** a városligeti iparcarnokban nyitva d. e. 9 órától 12-ig. **Közkedési museum** nyitva délelőtt 9 órától 12-ig. **Földtani museum** (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj nincs.

Nyitások könyvtárak számára. **Magyar Kereskedelmi Museum.** Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tulakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti minitár és kerakedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az élelvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi élelvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. váci-kört 22. szám alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, augusztus 25.

Északnyugaton új maximum jelent meg, melyet a régi délelőti maximumtól két depresszióval bíró alacsony nyomású terület választ el. Ezen depressziók közül az egyik Dánia táján van. **Esők főleg Német- és Franciaországban voltak, míg délkeleti Európában az idő állandóan száraz.** Hazánkban tegnap általában derült, száraz és igen meleg idő uralkodott. Az ország nyugati részén ma reggel borulás állott be, itt-ott némi oszól. **Küldés:** Meleg idő várható, helyenkint, főleg az ország északnyugati felében — zivataros esőkkel.

UTMOTATO.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár. cs. és kir. udv. szállitók Budapest, VII. kerület-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károlyi-kört sarok) Zenepalota. Megjelenl! **MAGYAR-TILINKO-ISKOLA**, melynek segítségével a tilinkon tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legzsebb magyar s más kedvelt darab. Ára 1 frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Beüzemelt részvénytőke: 10 millió korona, Vezérigazgató: Benke Gyula, VI. ker., Andrássy-ut 5.

Első Leánykiházasítási Egylet Budapestben. VI. ker., Teréz-kört 40—42. szám. Alapított 1883. évben. Kifizetett nászjutalékok 1892. december hó 31-ig 1.800.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiházasítást biztosításkra! 300 ritól 10.000 frdn.

Vizállás.

	aug. 23.	aug. 24.	aug. 25.
Ann Duna	Schörléding 1,65 1,70 Pannau 2,38 2,41 Luz 0,20 0,27 Bács 1,18 1,20 Pozsony 1,80 1,81 Komárom 2,39 2,39 Budapest 2,35 1,68 Paks 1,18 1,14 Mohács 2,35 2,35 Gombos 2,32 2,34 Ujvidék 2,77 3,40 Pannosva 2,48 2,68 Orsova 2,15 2,14 Mogyoróváros 0,49 0,49 Zsolna 0,40 0,48 Trensona 0,43 0,48 Szered 0,14 0,37 Sz.-Göthárd 0,14 0,39 Sárvár 0,16 0,42 Orfő 2,41 2,42 Pestau 1,15 0,40 Zákány 0,82 0,88 Bács 0,24 0,82 Eszék 2,40 2,30 M. Szardah. 0,70 0,80 Zágráb 0,81 0,80 Záriszék 0,41 0,60 Mitrovici 3,40 3,70 Dés 0,30 0,30 Szatmár 0,84 0,77 N. Matföld 0,40 0,42 Kraszná 0,40 0,42 Latorca 0,40 0,42 Laborca 0,40 0,42 Ung 0,40 0,42	Tisza 0,80 0,80 Tokonca 0,60 0,60 V. Székely 0,80 0,80 Zsolna 0,40 0,40 Tisza-Füred 0,10 0,10 Szőc 0,10 0,10 Csongrád 0,10 0,10 Sárvár 0,84 1,30 Török-Bocsa 0,87 0,88 Tihol 2,67 2,67 Ondava 0,40 0,40 Topolnya 1,40 1,40 Bodrog 0,88 1,02 Sajó 1,68 1,68 Hornád 0,30 0,30 Berettyó 0,20 0,20 D. Ujhalm 0,11 0,11 Csanca 0,40 0,40 Körös 0,12 0,10 N. Várud 0,12 0,10 Belényes 0,28 0,28 Ténke 0,28 0,28 Gyulafehérv. 0,28 0,28 Borosjenő 0,14 0,14 Páka 0,24 0,24 Gyoma 0,02 0,02 Gy. Fehérvár 0,02 0,02 Bonyháza 0,02 0,02 Soborna 0,40 0,40 Arad 0,06 0,10 Máca 1,51 1,51 Kecskés 1,02 1,01 Mégy 0,32 0,34 Temesvár 0,28 0,28 Beeskerek 0,41 0,40	

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész és szülészeti doktor, volt cs. kir. orv. főorvos.
RENDELÉS: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, délután 7 óráig, 6 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolhatik és gyógykezeltetést is gondoskodva tesz.
NEMEK KÖZÖN VÁROSIK.
Ugyanott megjelenti és a szomszédok: Dr. GARAI ANTAL-nal megrendelhető **NEPSZERŰ UTMOTATO** (már 10-ik kiadásban megjelent) neml betegségek és azok leírásai részletesen és elmélyült könyv, volt ár: 2 frt 50 kr., most csak 60 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 list beküldése mellett bérmentve v. gy. 90 kr. utánvétel mellett.
A könyv tartalma: I. Az ivarrendszer leírása. — II. A neml élet terjedése. — III. Az életteremtés és az éjjeli megemlékek. — IV. Helyzetek (tripp) és húgyvesztések. — V. A bajok (epiphilia). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elegendő útjelzés. — VIII. Női magzatlanág. IX. Az ivarrendszer megbetegedéseinek főjellegzői. — X. Prostatitis.

Gyümölcs és szőlőbor készítő gépek.
Gyümölcs-, must- és szőlőbor sajtók, folytonosan ható kettős „Herkules” emeltyű szerkezettel és nyomor szabályzóval. A munkaképesség 20%-kal nagyobb mint bármely más sajtónál.
Szőlő- és gyümölcshűtők és bogyó-morzsolók. Teljesen felszerelt szűretelő készülékek.
Gazd- és gyümölcs-örök, aszaló-készülékek zymölcs- és szőlő-és aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szab. gumikötés „Siphonia” gyümölcs- és szőlő-esszó permeterzők, gyártásnak és szállításnak jóvalás mellett a legjobb kivitelben.
MAYFARTH PH. és TÁRSA
cs. kir. kiz. szabad. márd. gépgyártók, vasöntők és gőzhámor. BECS. II. Taborstrasse 71. Kiltüntetve 400 arany, ezüst és bronz éremmel. Az országos gazdasági egyesület által Szegeden 1899. évben rendezett kiállítás alkalmával a nagy arany éremmel kiüntetve. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontelárusítók felvételnek.
Magy. kir. államvasutak. 125.851/F. II. szám.
Hirdetmény.
(Almás-Füzitő és Neszmély között új helyi vonatok forgalomba helyezése.)
Almás-Füzitől Neszmélyre és viszont f. évi szeptember hó 1-ével egy-egy új helyi vegyes vonat helyezetik naponként forgalomba.
A vonat Almás-Füzitől esatlakozólag Győr és Budapest felől d. u. 3 óra 35 perccel indul és Neszmélyre d. u. 3 óra 53 perccel érkezik, míg Neszmélyről vissza d. u. 5 óra 37 perccel indul és Almás-Füzitőre d. u. 5 óra 55 perccel érkezik és Budapest felé nyer csatlakozást.
Budapest, 1900. augusztus hó 21.
Az igazgatóság.

Ideg- és nemi betegségek
makacs vér- és borbajok, mint gyengeségi állapotok radikális gyógyítására páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk
Dr. Mitzger Tivadar
HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET
Budapest,
VI. ker., Teréz-kört 44. I. emelet.
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.
Rendelés d. e. 8—1-ig d. u. 2—3-ig.
Levelekre díjmentesen válaszolhatik. Prospectus ingyen.

Hirdetmény.
Ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték (VI. sorsjáték) 6. osztályának húzása f. évi szeptember 12-től október 10-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon: **Szeptember 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 26, 27, 28, 29. és Október 2, 4, 5, 6, 10.**
A húzások mindig d. e. 9 órakor kezdődnek, és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a M. Kir. szab. Osztályorsjáték Húzási termében (VI. Eskü-tér, bejárta a Duna-utcaról). A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt 1900. szeptember hó 5-ig eszközözendő.
Budapest, 1900. augusztus hó 28-án.
Magyar Királyi Szabadalmazott Osztályorsjáték igazgatósága.
Lónyay. riázy.

Szellem, Erő, Anyag
Szellemválasz Büchnernek Kraft und Stoff című könyvére. Irta Adelm, fordította Tótvölgyi Titusz. Ára 3 korona. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában BUDAPEST, József-kört 13. sz.

PÁRISI NAGYÁRUHAZ

**BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.**

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénzárunk egy fénykép-bonnt szolgált ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtá-ványozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt áruk együtt a 10 frtnyi összeget meghaladják vagy 10 frt értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HŰ FÉNYKÉPET

esupán a kifésztésért és a díszes papírkötésért (passe partout) önköltségünket 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és kétkoronás árnosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

A dalbosczi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó „Alibeg” nevű trachitkőbánya 1901. évi január hó 1-től öt (5) egymásután következő évre kettőszáz (200) kor. évi alaphaszonbér és a kifejtett és faragásra alkalmas kő minden köbmétere után fizetendő három (3) korona egység — mint kikiáltási ár mellett, írásbeli zárt ajánlatok útján

folyó évi szeptember hó 12-én délelőtt 10 órakor

az alólírt m. kir. erdőhivatalnál bérbe fog adatni itt az árverési és szerződési feltételek is, a hivatalos órákon belől megtekinthetők.

Utőajánlatok el nem fogadhatnak.

Orsován, 1900. július 29-én.

M. kir. erdőhivatal.

Titkos betegségek szakorvosa

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvosudtor

egyéni férfiaknál és nőknél foglalkozás szavr nélkül mindennemű bármily régi kólelt

Nemi betegségeket

ugymint húgyvesőfolyást, hólyag- és vizelesi bajokat, bújakeros sebeket, syphillist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia)

megleő biztos eredménynyel gyorsan a legjobb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. L. e.
Rendelés: délelőtt 10—1-g, délután 3—8-g.
Külön várótermek. Külön be- és kijárat.
Levelekre rögtön válasz.

SODOR

folyékony szénavegyületu szelvény, melynek segítségével mindenki, bárhol **szénavegyületu, egészséges, oltó, üdítő és hűsítő italokat** (szódavíz, selters, limonádé, szikvíz, málna-, gaseuse, pezsgó, tej stb.) készíthet az a célra szerkesztett palackban a mellékolt utasítás szerinti. A szénavegyületu. A készítés egyszerű, kényelmes. A folyadék illhat. 1 doboz 10 szódavívelely 60 kr. Egy hozzá szükséges, mindenkorn használható palack 3 frt. Sodorpalack, mely ugy hat mint a szódavég, 4 frt. Beszéltes leírás és utasítás kívánatra ingyen és bérmentve. — Képviselet a magyar korona országai részére Budapeston

Kertész Tódornál Geitner és Rauschnál
Kristóf-tér. Andrássy-ut 8

LIPIK-FÜRDŐ SZLAVÓNIÁBAN.

Egyetlen jód tartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a kontinensen.

1898. óta a Lenjévegyi vasut állomása. (Dugosellon át.) Azonkivül Pakrac-Lipik déli vasut állomás. (Zénaszterifa.) Kihittelve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel. Gyorsan berendezett gyógyáram, kádfürdő és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitűnő gyógyászatiok, pompásan berendezett fürdőépületek. Villamos világítás. Pótlumhatalian hátsu kőszvény és csuszos bajkonal, teschtámlál, csontbajkonal, valamint hurutos bántalmaknál, valamint minden migygy- és verőbetegségeknél.

Hivatalos fürdőm dr. Szemerey Bertalan.

Jód hávis székfildése egyenesen a forrásból, továbbá Edeukty L. és Mattoni és Wille cégtől Budapeston. Bővebb felvilágosítás szolgál a fürdőigazgatóság Lipiken.

KI AKAR = egyéves önkéntes = LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végeztek, előkészítőségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Aki már sor alatt állott, eikésett. Születési év közlendő.

Prospektus ingyen és bérmentve küld

LICHTBLAU ALBERT

a katonai előkészítő tanf. igazgatója Debreczenben. Tanbízottság: eddei DRAUGENTZ JÁNOS m. kir. honvédezéses ny. és MAYER ADOLF cs. és kir. őrnagy ny. Feügyelő: a nm. vallás- és közokt. ügyi m. kir. minisztérium megbízásából a tank. kir. főigazgató.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATTI GERŐ Ferenc előkészítő-iskolája az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.

Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.

Ezen iskola előkészít ifjakat, kik tanulmányaikat bármily körülmény miatt abbahagyták, kiváló főgimnáziumi tanárok közreműködésével az önkéntességi vizsgára. Az új kurzus szeptember 2-án kezdődik és 6 óra terjed. — Prospektus ingyen és bérmentve.

Beiratás naponkint délután 4—7 óra között.

Bükkfa eladási hirdetmény.

A zsarnócai m. kir. erdőhivatal irodájában 1900. évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlatokkal kapcsolatosan nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyen eladásra kerül a Brodi m. kir. erdőgondnokág kerületében 242.3 kataszteri hold erdőterületen található és mintegy 2160 tömörköbméter mü- és 44717 ürméter tüzi-fára becsült bükkfatömeg tövön az erdőben.

Kikiáltási ár 40837 korona.
Banatpénz 4100 korona.
Bővebb felvilágosítás az alulírott m. kir. erdőhivatalnál nyerhető.

Utőajánlatok el nem fogadhatnak.

Zsarnóca, 1900. évi augusztus hó 14-én.

M. kir. erdőhivatal.

POLOSKA

IRTÁS GÖZZEL JÓTÁLLÁSSAL

1 szoba 8 kor butorral 10 kor

DITRICHSTEIN VI NYÁR UTCZA

Eddig még soha sem nyújtott
nyereményesélyek.

A legrégebbi váltóház FUCHS H. Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1. sz.,

alantí feltételek szerint

EGY CSOPORTOT

akar alakítani

5000 darab budapesti bazilika sorsjegy

megvételére, melyek 1886. évben adattak ki és évenként 2 huzással bírnak u. m.: **szeptember 1-én és március 1-én.**

Főnyeremény 40.000, 30.000, 20.000 korona

továbbá

számos melléknyeremény 2000, 1000 stb. stb. korona.

Ezen csoportban az összes sorozatok legnagyobb része bennfoglaltatik és ennek folytán oly nagy nyereményesélyek eddig még nem léteztek.

Legközelebbi huzás már f. év szeptember 1-én.

Minden sorsjegy *okvetlen* kisorsoltatik. — A nyeremények kifizetését egy az állampénztárnál letéteményezett több milliónyi alap biztosítja. — *Egy sorsjegyre két nyeremény* is eshet.

Miután e sorsjegyek árfolyama, hasonló sorsjegyekhez, p. u. Rudolf sorsjegyekhez képest, melyek ugyanoly főnyereményekkel bírnak és árfolyamuk 65 korona, rendkívül olesó, joggal feltételezhető, hogy az általános kedveltséggel bíró Bazilika sorsjegyek is *nagyobbmértvű árfolyamemelkedésnek néznek elébe*, olyannyira, hogy a sorsjegyek, melyek a sorsjegytársulat tagjainak annak idején kiadatnak, jelenlegi megszerzési áruknál *nagyobb értékkel* fognak bírní. Már egyedül ezen körülmény alapján a közönség fokozódott részesedése várható.

Feltételek:

A sorsjegytársulat 250 tagból áll és 3 évig tart, mely idő alatt az esetleges *nyeremények a társulat tulajdonát képezik*. A jelentkezés alkalmával a belépő tag által **60 korona** fizetendő, továbbá k. 320/40, 36 havi k. 8/90 részletekben törlesztendő. Minden résztvevő a 60 korona lefizetés után és miután 250 tag jelentkezett, kap *egy saját nevére kiállított sorsjegykönyvecskét*, mely az **5000 eredeti** sorsjegy összes sorozat és számait tartalmazza; ennek alapján a résztvevő összes jogai és kötelezettségei kezdődnek.

Hogy a sorsjegyek *állománya mindenkor teljes 5000 darab legyen*, a kisorsoltak helyébe újak vásároltatnak. *Nagyobb nyeremények azonnal ki lesznek fizetve.*

A megállapított 3 év letelte után a társulat feloszlik és minden tagnak a részére eső **20 darab eredeti Budapesti bazilika sorsjegy**, valamint esetleges nyereménykövetelése kiszolgáltatatik.

A *részvételi jelentkezéseket* a megállapított 60 korona I. részfizetéssel együtt, tekintettel a már

folyó évi szeptember hó 1-én megtartandó huzásra,

kérem, *legcélszerűbben postautalvánnyal, haladéktalanul eszközölni.*

FUCHS H. váltóháza

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1. sz.

A ZSIDÓ NÉP ÉS A SIONISMUS.

Röpirat 30 fillér.
LÁSZLÓ BÉLA
könyvkereskedő
KASSA.

Fontos sérvbajosoknak. SZENZÁCIÓS TALÁLMA NY

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan ismert, mint a Pollitzer által feltalált és k. kir. szabadgummidrágó. Ezen sérvkötő előnye a többi sérvkötő felett a következő: 1. nem gyakorol köllemelőny nyomást. 2. Ugy áll, mint napközben hordható. 3. A pollitzok oly módon ismételten a sérvhez, hogy a sérvkaput teljesen elfedik és így a sérv kisuszása lehetetlen. 4. A biztonságát öt feltételével pedig a sérvkötő lecsúszása meg van gátolva. Célszerűségét nem egy bel- és külföldi orvos tekintély ismerteti. 5. Használhatóságát bizonyítja továbbá azon számos köszönet és hálaanyagolat, mely a világ minden tájáról (Német, Orosz, Francia, Olasz, Törökország, Amerika, India stb.) hozzájuk beérkezett, s melyek a t. vevőinknek mindenkor rendelkezésükre állanak. Célszerűsége mellett az árak mérsékelték.

Egyedüli ára 7 és 10 frt. Kétoldalt 10 és 16 frt.
GUMMI-különlégességében.
Postai megbízások, rendeléseket pontosan és titoktartás mellett leggyorsabban utánvételi eszközökkel.

POLLITZER MÓR és FIA
és. és k. r. szabad. orthopédiai kószterezők
Budapest, Deák Ferenc-utca 10. — Alapítvány 1858
ARJEGYZÉK kívánatra zart borszában bérmentve küldetnek.
Ez a címre úgy-érint tessék.

Saját gyártmányu
fa- és vasbutor, rézágak, ruganyos acél-sodrony-agybetetek, afrik- és löször-matracok, szalagarniturok, kertü butor és gyermekkoszik

részletfizetésre
minden árféle mellett nélkül — gyári árakban — olcsóbban mint bárhol készíztetés mellett. *Vidéki megrendelőknek arjegyek 50 fillér bérletű beküldése ellenében.*
PÁPAI és NATHAN
legjobb, legnagyobb és legszilárdabb speciális üzlet e szakmában.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2. SZ.
(Fonócsere-palota.)
Gyár: VII. ker., Csengery-utca 7. szám.

Ezrek mennek Carlsbadba

hogy rossz gyomoruk ki-rosszadjék és újra jól emésztésnek és erre elküldenek — néha hiába — egy vagyont, pedig az a celt otthon kényelemben, kevés költséggel elérik a

„PEPSIN-BOR“

használat által, mely az ételt megemésztést segít és a gyomort rövid időn tökéletesen helyreállítja. Az én pepsin-borom kedves ist és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 2 kor. 40 fillér, 6 üveg frankuláve 12 kor.

ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerész, művegyészi laboratoriuma Aradon. Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész úrnál, Egger-féle Nádor-gyógyszertárban valamint minden magyarországi gyógyszerertárban.

Huzás már szeptember 1-én.

Magyar vör. ker. sorsjegy.	Bazilika-sorsjegy.
Játéktartam: 1903-ig.	Játéktartam: 1906-ig.
Főnyeremény: 20.000 korona.	Főnyeremény: 20.000 korona.

Kapható

30 havi részletfizetésre

2 darabra fizetendő 1 kor. 83	2 darabra fizetendő 1 kor. 20
3 : : : 2 : 70 3	3 : : : 2 : 10 3
5 : : : 4 : 50 5	5 : : : 3 : 10 3

Már az első és második részlet (és 36 fillér) beklüldése ellenében, megküldöm a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó részletvet (melyben a vevő az egyedüli játékosját gyakorolja)

3 részlettel nyugtázza, tehát egy részlet ingyen.

FLEISSIG SÁNDOR

bank- és váltóüzlet

Budapest VII. Erzsébet-körút 2.

Magyar kir. Államvasutak. Aradi üzletvezető.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. Államvasutak aradi üzletvezetője nyilvános tárgyalást hirdet, Arad állomáson létesítendő földmunkákra.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltételek Aradon a magy. kir. Államvasutak üzletvezetőjének pályafenntartási osztályában a hivatalos órában megtekinthetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi augusztus hó 30-án, déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőjé általános osztályánál.

Az ajánlatokat egykoronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 30 filléres lepecséttel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:
„Ajánlat az Arad állomáson létesítendő földmunkálatokról.“

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi aug. hó 29-én, déli 12 óráig 500, azaz ötszáz korona bánatpénzt kell a magy. kir. Államvasutak aradi üzletvezetőjének gyűjtőpénztárána alá kérészpenzben, akár állami cététrek alkamas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy nem esatolendő.

Az értékpapirok a legutóbb jögyzett árfolyam szerint számítottak, de névértékben felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vényével adandók fel.

Arad, 1900. aug. hó 16-án.

Az üzletvezetőség.
Utánnyomás nem díjaztatik.

„Fülpit“ repesztő anyag gyár.

Erzsébetfalván (Budapest mellett).

Fontos minden kő-, szén- és érebánya-tulajdonosnak!

A legújabb, legolcsóbb és legbiztosabb repesztő (robbanó) szer a „Fülpit“ Szabadalmazta egész Európa és Amerikában. A legelső hazai szaktekintélyek bizonyítványaszerint „Fülpit“ az egyedüli veszélytelen repesztő szer, mely a fúrlyukat kivéve semmiféle erőbehatás folyán fel nem robban, a fúrlyukban hatása meghalad minden eddigi robbanó szeret anélkül, hogy a követ eldobná, vagy szétforgócsolná. Száltható bármikor vasuton, hajón és tengelyen. Próbarepesztések bármikor eszközölhetnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál a gyár és a városi iroda.

Városi iroda: Budapest, V. ker. Gyár: Erzsébetfalván. (Budapest mellett).
Váci-körút 46. sz. I. em.

Veszek zálógházi cédulát

régi arany ezüst árukat briliánt és gyémánt árukat a legmagasabb árak mellett

FRIED A.

órás és ékszerész

Kerepesti-ut 2. szám.

Egy postakosár vegyes finom csemegeszőlő 3 kor. 60 fillér, továbbá francia barack, vegyes kórtérfajok, turkesztan, cukordinnye, görögdiányt és mindennemű frisse

Gyümölcsöket

a legutányosabbfélő napi árban szállít

Szabó István

napvi szőlőbirtokos

NAGYVÁRAD, Fő-utca.

WALLA JÓZSEF

Mozaik és cement-áru gyára

BUDAPEST, Rottenbiller-utca 13.

- Granit-terazzo,
- Betonirozások,
- Medenczék,
- Csatornázások,
- Szökőkutak,
- Jászolok,
- Fayence falburkolati lapok,
- Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek,
- Keramit-lap,
- Mozaik-lap à la Mettlach,
- Márvány Mozaik-lap,
- Cement-lap,
- Menjczet-nádszövet,
- Tűzálló téglá,
- Portland Cement,
- Roman Cement,
- Terracotta-áruk.

KOACYAC ÉS CEMENTCSÖVEK

Olesó butor-eladás.

2 szokrény, 2 ajtós fényezett	34 frt	1 ebédlőszék, ó-német stül	4 frt
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 főkös	16
1 éjjeli szekrény, fényezett	8	1 hálószoba, matt díofa	105
1 mosdó, 2 ajtós, fényezett	14	1 hálószoba, faragott	135
2 szokrény, 2 ajtós, díofa, matt	34	1 garnitúra cépe- vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas, díofa, matt	34	1 garnitúra selyem-behuzat	80
2 éjjeli szekrény, díofa, márvánnyal	22	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, márv.	46	1 szalonasztal	10
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	1 consol márvánnyal és tükör	26
1 ebédlő-asztal, díofa, matt	14		

Nagy válasszék egy r. r. r., valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébetter 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Arjegyek kívánatra ingyen és bérmentve

Világkiállítás Párisban

Csupán 360 koronába kerül: Oda és visszautazás BUDAPEST-PÁRIS. II. osztályú gyorsvonattal. Teljes 10 napl tartózkodás, lakás külön szobával

ellátás és naponta belépti jegy a kiállítás területére és 10.000 koronára balosetbiztosítás. Kélaus Párisról. Minden utazó már az utazás előtt kapja utalványát a külön szobára Párisban.

Technikai vezetés: Thos Cook & Son világutazási iroda.
Jegyek kizárólag

FUCHS H. váltóházánál,

Budapest IV., Keoskeméti-utca 1. kaphatók.
Prospektus ingyen és bérmentve.

Vadászterület bérbeadása.

A beszercei m. kir. erdőigazgatóság kezelése alatt álló vett naszdóvidéki közési erdőekben és az ezekkel összefüggő havasterületeken (összesen mintegy 315000 kat. holdon) gyakorolható vadászati jog bérbe adása iránt az

1900. évi szeptember hó 15-én d. e. II. órakor a földmivelésügyi m. kir. ministerium erdészeti főosztályának helyiségében kizárólag szóbeli nyilvános versenytárgyalás fog megtartatni, a melyben csakis nagykoru magyar honpolgár vehet részt.

A bérlet időtartama az 1901. évi január hó 1-től számított tíz év; az évi bérösszegre vonatkozó kikialtási ár egyezerhatszáz korona s a bánatpénz egyszázhatvan korona.

A részletes árverési s szerződési feltételek a földmivelésügyi ministerium erdészeti főosztályában (Nádor-utca 5. I. 4.), valamint a beszercei erdőigazgatóságnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Budapesten, 1900. augusztus hó 21-én.
Földmivelésügyi minister.

Az iskola megnyitása alkalmával

ajánl
NEUMANN M.,
Museum-körút I. sz.

Raktárak:
Arad, Debrecen, Fiume, Kolozsvár, Kassa, Nagyvárád, Pozsony, Temesvár, Belgrád, Szófia, Zágráb.

célszerű és izléses
gyermek- és fiuruhákat.

A cégnek elismert elve: **legolcsóbb és szabott árak.**

Nincs ember ki a

KHINAI
események iránt nem érdeklődnek! Egész Kínát a annak népét ismertető gyönyörű könyv jelent meg a napokban Cholnoky Jenőnél

Sárkányok országa cím alatt 200 eredeti képpel.

Kapható lapunk kiadói hivatalában fizetve 10, díszkötésben 13 koronáért utánvét vagy az összeg beküldése ellenében.

NYILVÁNOS
gymnasium, polgári-iskola és nevelő-intézet
Rákos-Palotán, Budapest mellett.

Az intézetben hat osztályú nyilvános gimnázium van: a hetedik osztály 1900. év szeptemberében nyílik meg. Hat osztályú nyilv. polgári- és előkészítő-iskola. A miniszterium engedélyezte katonai előkészítő kurzus egyéves önkéntesek számára kiváló katonai tanerők vezetése alatt áll. — Kifünő tanerők. — Jó táplálék. Leikiismeretes felügyelet. Nérségeit növelési díjak. — A tágas, kellemes intézet hatalmas angol park közepén van.

Programot szívesen küld:

WÄGNER MANÓ intézet-tulajdonos és igazgató.

Millió betegnek e szer már segített.
Kifolyások ellen
SCHNEIDER-féle Santal-Capsulák
a legbiztosabb
8 nap alatt teljesen a gyógyítás (uraknál és nők-nél) mindennemű húgycső-folyásokat, elgyengült ferdét, hólyaggyulladás, magömlést, köhörtályt, ideg-bajt, anyagcserehátralmat. E capsulák hatásában felül-múlhatatlanok. Egy doboz ára 5 korona. Öreg, mázas betegeknek egy doboz 8 korona bérmentve. Egy-dől kapható posta útján:
Schneider József
gyógyszerésznél,
Retszka Fő-utca 105.
(Délmagyarország)
Sztéküldés titoktartás mellett történik.

Specialista sérvkötőkben!
Keleti-féle cs. és k. szab. sérvkötője a legújabb szer-kezettel ellátott, a leg-alkalmasabbak ezen genében. Nem csuszlik nem okoz kellemetlen nyomást s megfelel a legmagasabb követel-ményeknek!
Arak: Egyszerű 6 forint Készletű 12 forint. Képes árjegyzéket küld a gyár.

MAGYAR KÖLTŐK
•KLASSZIKUSOK

A magyar klasszikus költők munkáinak sorozatát ajánljuk itt a közönség és a tanuló ifjúság figyelmébe. E művek javarésze eddig csak drága áron volt kapható.
A Magyar Könyvtár és Tanulók Olvasótára című gyűjteményeinkben megfelelő olcsó kiadások által megszerzésüket nagyon megkönnyítettük.

- ARANY JÁNOS. Válogatott balladái. Riedl Frigyes bevezetésével. (M. K. 11-12. sz.) Iskolai kiadás 60 fill.
- ARANY JÁNOS. Toldi. (M. K. 69-70. sz.) Iskolai kiadás 60 fill.
- ARANY JÁNOS. Kisebbségi költeményekből. Szemelvények. Moravcsik Géza bevezetésével. (Magyar Könyvtár 74-75. sz.) Iskolai kiadás 60 fill.
- ARANY JÁNOS. Toldi estéje. Bánóczy József bevezetésével. Iskolai kiadás. (Magyar Könyvtár 87-88. sz.) 60 fill.
- ARANY JÁNOS. Első lépés. Jéka Ördöge. Bevezetéssel ellátta Komáromy Lajos. (Magyar Könyvtár 101. sz.) Iskolai kiadás 30 fill.
- ARANY JÁNOS. Szemelvények Toldi szerelméből. Rendelte és bevezetéssel ellátta Moravcsik Géza. Iskolai kiadás. (M. K. 102-105. sz.) 1 kor. 20 fill.
- ARANY JÁNOS. Katalin. Koveháza. Szent László fűve. Bevezetéssel ellátta dr. Radnai Bezsű. Iskolai kiadás. (M. K. 121-122. sz.) 60 fill.
- ARANY JÁNOS. Buda halála. Bevezetéssel ellátta Moravcsik Géza. (M. K. 137-139. sz.) Iskolai kiadás 90 fill.
- ARANY JÁNOS. Vojtina Ars poétikája. Bevezetéssel ellátta Kelemen Béla. (M. K. 144. sz.) Iskolai kiadás 30 fill.
- BALASSI BALINT költeményeiből. Szemelvények. (Tanulók Olvasótára. I. k. 4. füzet.) 40 fill.
- BERZSENYI DÁNIEL. Válogatott versei. Előszót bevezetéssel. (M. K. 9. sz.) 30 fill.
- BERZSENYI DÁNIEL. Válogatott versei. (Tanulók Olvasótára. I. kötet. I. füzet.) 40 fill.
- CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY Dorottya, vagy: Dániai diadala a faraságon. (M. K. 10. sz.) 30 fill.
- GVADANYI JÓZSEF GRÓF. A peleskei nótárius. Sajtó alá rendelte Kardos Albert. (Magyar Könyvtár 70. szám) 30 fill.
- KISFALUDY KÁROLY. Válogatott költeményei. Bánóczy József bevezetésével. (Magyar Könyvtár 8. sz.) 30 fill.
- KISFALUDY SÁNDOR. Válogatott regéi. Csobáncz. Tátha. Dobory Mihály és hitvéne. Bevezetéssel ellátta Szilgetyi Iván. (M. K. 125. sz.) 30 fill.
- KÖLCSÉY FERENCZ. Válogatott versei. Bevezetéssel ellátta Négyessy László. (Magyar Könyvtár 9. sz.) 30 fill.
- Kunozsvilág költészet. Kardos Albert bevezetésével. (M. K. 42. sz.) 30 fill.
- TINÓDY SEBESTYÉN. Válogatott historialis önekel. Rendelte és bevezetéssel ellátta Perényi Adolt. (Magyar Könyvtár 145. sz.) 30 fill.
- TINÓDY SEBESTYÉN. Szemelvények eposzaiból. (Tanulók Olvasótára. II. kötet. 15. füzet) 40 fill.
- VIRÁG BENEDEK. Költeményei. Kiadta Zilinszky Aladár. (M. K. 115. sz.) 30 fill.
- ZRINYI MIKLÓS. Szilgetyi veszedelem. Bevezetéssel ellátta Bánóczy József. (M. K. 8.) 30 fill.
- ZRINYI MIKLÓS. Szilgetyi veszedelem. Szemelvények. Tanulók Olvasótára. I. k. 2.) 40 fill.

***** Megjelentek és kaphatók *****
LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésnek kiadóhivatalában

BUDAPEST, Andrásy-út 21.

KELETI J. Budapest, Koronaherceg-u. 17.

HEIM-féle Meidinger-kályhák.
A feltaláló Dr. Meidinger tanár úr által kizárólag jogosított
HEIM H., Budapest és Bécs

os. és kir. udvari szállított.
Legjobb hűmervő cs. és kir. kis. szab.
KÁLYHÁINK
eredeti minőségben csak egyért. raktárunkban

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

BUDAPESTEN, THONET-udvarban kaphatók.
Ajánljuk továbbá a mi
„HESTIA” Heim-féle tartós tüzi szabályozható, ventillációs kályhákat kettős köpenyvel.
Heim-féle tartós tüzi fűtőesztő kandallókat.
Központi légfűtést egész épületek számára.
Szárító-készletek ipar- és gazdasági célokra.
Prospektusok és árjegyzékek ingyen.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőlegben ajánlható

DR. KAJDACSY,
v. cs. és k. orvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, legújlyosabb húgycsőgyulladásokat, bujakóros sebeket, syphilit, az önfertőztetés utóhatjait

Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújabbban bizonyított felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage
vagy **Psychrophor**

Által, magömléseket, nőknél fehérhólyást befoc-kondezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében be-állott ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-jött hátgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig
Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat
Külön várótornok.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; eset-leg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

